

The background is a dark blue gradient. Overlaid on this are several large, overlapping, semi-transparent geometric shapes in various shades of teal and light blue. These shapes are irregular polygons, some resembling octagons or hexagons, creating a layered, crystalline effect. The text is positioned in the upper right quadrant, partially overlapping one of the teal shapes.

ENVISIONING **OTHER FUTURES**

11 Speculative Fiction Stories
from the Netherlands

ENVISIONING OTHER FUTURES

ENVISIONING OTHER FUTURES

11 Speculative Fiction Stories
from the Netherlands

**OTHER
FUTURES**

CONTENTS

Preface	4
Mariëlle Verdijk, Duif	6
Juliacks, The Room of Sacred Rites	20
Lucia van den Brink, Het randje van net genoeg	50
Vivienne Wong, Musings on a Day in 2121	58
Lara Rose Eikamp, Gamma Change	64
Yannick de Jong, De verloren illusies van Vullerren	88
Germaine van der Sanden, The Annexation of the Middle Point	118
Venus Jasper Griepink, Holox Triad	122
Storm Vogel, Elisa	148
Anna Hoetjes, Vega-mission	170
Corianne Oosterbaan, De afstand tussen mij en Aarde	188

PREFACE

Other Futures is an online and offline platform which brings together makers and thinkers from all over the world who use speculative fiction to imagine and build other futures. In 2020, Other Futures sent out an invitation for applications to a speculative fiction writing workshop. Out of these applications, eleven applicants were selected to participate in the 2020 speculative fiction writing workshop Envisioning Other Futures, which was led by Filipina science fiction writer, Rochita Loenen-Ruiz.

The stories here are published in English or Dutch, in the preferred language of the writer. It is a recognition of the significance of writing in one's chosen tongue, with all the idiosyncrasies, nuances and particularities a language possesses. It is also an acknowledgement of language as a living instrument to communicate ideas about what it is to be human in a new vocabulary.

We would like to thank our four guest lecturers Hodan Warsame, Müge Yilmaz, Maarten van Hinte en Rozienna Salihu for sharing their time and their thoughts with the participants. Special thanks go to our workshop leader Rochita Loenen-Ruiz, who not only generously shared her knowledge and expertise with the writers-to-be but also guided them on their first steps into the speculative fiction genre with wisdom, confidence and love.

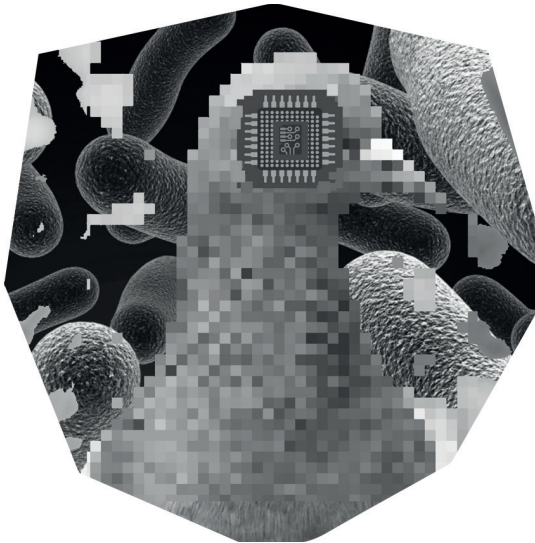
Our deepest gratitude goes to the participants of the workshop, who dared to go boldly where no one has gone before. Envisioning other futures asks for an open mind, an adventurous spirit, and a vision of the not-yet-born. It takes hard work, failing and even more hard work, and that in a world where a pandemic rages. We feel privileged to have witnessed the birth of eleven talents of speculative fiction.

Be prepared to stretch your imagination and enjoy!

Brigitte van der Sande, artistic director Other Futures

DUIF

Mariëlle Verdijk

7:00 uur. Ik zit aan tafel met de dagplanning voor me en geniet van de twee dingen die mij het meest lief zijn op de zondagochtend: stilte en een kop gloeiend hete koffie. Het is weekend en er komen nieuwe gasten. Dat betekent bedden verschonen, badkamers nalopen en een welkomsdiner voorbereiden. Verder moeten we het inmaken van de ingekiste bieten vandaag echt afkrijgen. Het is te hopen dat van de drie Nomaden die vandaag aankomen er tenminste één keukenervaring heeft, dan lukt het wel om de schuur leeg te maken en alles te wekken. Terwijl ik met een half oog door de aanvragen scroll om te weten wat voor een vlees ik in de kuip krijg, zie ik in mijn andere ooghoek een duif scharrelen achter op de binnenplaats. Het beest trekt lichtjes met één poot en lijkt zich bewust ver te houden van de detector. Kaktus.

Acuut stuur ik een bericht naar Karla: ‘Duif’.

Ik loop naar de tuindeuren, sluit voorzichtig de gordijnen en ga dan terug naar mijn koffie. Het rustige zondagochtendgevoel is voorbij.

7:08 uur. Ik hoor Yaris zingend de trap af komen. Snel loop ik naar de deur en leg een vinger op mijn lippen. Geschrokken houdt hij zijn mond en loopt op zijn tenen verder naar beneden, de keuken in.

‘Niet malen!’ sis ik hem toe als ik zie dat hij naar de bonen wil lopen. Hij kijkt me ontzet aan. Ik maak een fladderend gebaar met mijn handen.

‘Later dan toch wel?’ fluistert hij.

‘Misschien.’

Ik snap zijn teleurstelling. Het is tenslotte zondag, de enige dag dat er koffie wordt gedronken. Maar dit is nu even belangrijker. Die duif moet eerst dood.

‘Waar is Mus?’ vraag ik.

‘Slaapt nog,’ zegt hij, terwijl hij met zijn ogen rolt, maar in zijn stem hoor ik onmiskenbaar affectie.

‘Kan jij de D-berichten even checken?’ vraag ik. Ik vertrouw mezelf nooit in het interpreteren van die codes en voor Yaris is het gesneden koek.

‘Tot 12:00 uur code rood.’

Het lijkt op hem weinig indruk te maken, maar in mijn maag trekt de knoop zich als een bol kleefkruid nog wat strakker aan. Yaris is al een keer ternauwernood ont-snapt aan een aanslag, maar hij denkt zelf dat dat een vergissing was.

‘Waarom zouden ze mij willen hebben?’ zegt hij met een zucht, als ik hem vraag om op Karla te wachten. Ik weet wel waarom.

7:21 uur. Yaris en ik zitten al geruime tijd stilzwijgend aan de keukentafel te wachten op Karla. De tijd lijkt achteruit te gaan in plaats van vooruit. Yaris wiebelt ongeduldig met zijn rechterbeen en maakt patronen van broodkruimels op het tafelkleed. Ik nip van mijn laatste restje koffie, maar deze smaakt me niet meer. Ik haat lauwe koffie.

7:24 uur. Ik zie door het bovenraam een duif voorbijvliegen. Is het dezelfde? Karla is er nog niet. Ik dwing mezelf te denken: misschien is het wel een echte en is hij hier om te foerageren; het Voedselbos van Isatis is tenslotte vlakbij. Maar ik weet ook dat die kans miniem is. Twee duiven in een half uur betekent ellende.

Mijn partner Raaf maakt vaak grappen over het feit dat de NihiLibs juist deze vogels gebruiken als kamikazevliegers en hij doet altijd alsof het de keuze van die beesten zelf is geweest.

‘Heb je wel eens goed gekeken hoe ze zich altijd ongegeneerd volpropten bij de kraam van Bram Ladage toentertijd, op het Binnenwegplein?’ riep hij altijd getergd uit. Daar moest ik steeds weer om lachen. Om dat beeld van al die fanatieke duiven rondom patat-etende mensen.

‘Nou dan. Opportunisten zijn het, altijd al geweest.’

Maar ik vond het verdrietig dat we bang moesten zijn van een roekoe op de vroege ochtend.

7:38 uur. Een zacht klopje op de deur. Karla. Als ik de voordeur open doe en mijn hand uitsteek, negeert ze dit gebaar en loopt zonder plichtplegingen met haar modderige laarzen door naar achteren. Typisch. Ik loop achter Karla aan en schuif voorzichtig de gordijnen open. Ze trekt haar muts verder over het hoofd en stapt naar buiten,

de voorjaarszon in. Een tijdje staat ze stokstil en luistert geconcentreerd. Dan doet ze een paar stappen richting een zaaibed – uit automatisme maak ik aanstalten om haar te waarschuwen, maar houd me op tijd in. Het zal niet de eerste keer zijn dat ze in haar lomphed mijn pas ingezaaide kruidentuin vertrapt. Karla richt haar luchtbuks op een doel net buiten mijn zicht. De loop van het geweer ondersteunend met haar linkerhand trekt ze de schouders een fractie op. Ik haal langzaam adem en houd mijn wijs- en middelvinger gekruist achter mijn rug. Dan volgt het schot. Ik hoor klapperende vleugels en een koerend geluid. In de stilte die volgt zie ik Karla's schouders een millimeter zakken. Ze draait zich bruusk om en beent richting de tuindeuren, terug het huis in.

‘En?’ vraag ik.

‘Wat en?’

‘Gelukt?’ Ik probeer zo luchtig mogelijk te klinken. Alsof er helemaal niets van afhangt.

‘Nee, dat lijkt me wel duidelijk.’ Het klinkt als geflaf.

7:47 uur. Karla gaat zonder blikken of blozen of zelfs maar haar laarzen uit te trekken aan de keukentafel zitten. Onhoorbaar laat ik een diepe zucht. Dan pak ik de bonen, gooi een zuinige schep in de molen en begin te malen.

‘Wat denk je? Was het er één?’ vraag ik, nog steeds op een geforceerd luchtige toon.

‘Weet ik veel. Ik ben geen vogelaar.’

Ik heb het opgegeven om te proberen de D-duiven van echte duiven te onderscheiden. Feitelijk zijn het allemaal echte duiven, alleen zijn sommige uitgerust met een camera en explosieven in hun krop. Omdat bij normale vogels deze krop voor voedselopslag wordt gebruikt, is het moeilijk om die gemanipuleerde duiven te herkennen. Hoe die NihiLibs die beesten zo kunnen programmeren en besturen dat ze precies weten wie ze moeten uitschakelen, geen idee. Het heeft iets met spyware te maken is mij verteld – maar ik ben kok, geen programmeur, dus ik onthoud dat soort dingen niet. Het komt erop neer dat deze duifdrones het gemunt hebben op onze jongeren. Dus schieten we per definitie alle duiven die we zien af.

7:52 uur. Ik draai met driftige halen aan de koffiemolen en probeer mijn ongerustheid samen met de bonen tot poeder te vermalen. Dit lukt maar gedeeltelijk. Karla heeft intussen haar jas en sjaal uitgedaan en over de stoel naast haar gegooid. Yaris, die al die tijd stil naar haar heeft zitten kijken, trekt een vies gezicht in mijn richting. Ja, knik ik, ik ruik die smoezelige ongewassen sjaal ook.

‘Wil je ook wat ontbijt misschien?’ vraag ik met iets te weinig ruimte tussen mijn tanden.

‘Ja, sgoed.’

7:58 uur. Ik haal het brood uit de doek. Vanochtend vers gebakken en nog een beetje warm. Normaal gesproken deel ik met veel plezier en trots ons zelfgeproduceerde voedsel met mensen, sterker nog: dat is ons bestaan. Maar met Karla heb ik moeite. Niet omdat ze zo nors is – daar ken ik er meer dan genoeg van – maar ze is zo onuitstaanbaar arrogant. Het lijkt alsof ze denkt dat ze het ook zonder ons af kan. Sommigen mensen – zoals Karla – bleken niet goed te functioneren in grotere gemeenschappen en hadden zich gevestigd in leegstaande appartementen die nog wind- en waterdicht waren. Het was daarbij wel zaak met een paar mensen een heel trappenhuis te bemannen, anders was je te kwetsbaar. Verder was het verstandig je te associëren met een ook_huis, om te kunnen ruilen en zo onderdeel te blijven van een sociale structuur.

Ieder ook_huis richt zich op het onderhouden van een specifieke vaardigheid en zowel Gezellen als Nomaden kunnen er verblijven; de eerste om te leren en de tweede om hun kennis te delen. Het zijn vooral mensen met handkennis die als huisHouders de ook_huizen runnen: meubelmakers, elektriciëns, koks, imkers en boeren, maar ook musici en kleermakers. Mensen met hoofdkennis die ooit in bullshitbanen hadden gezeten, komen er om te doen: denken en filosoferen zijn hier geen theoretische oefeningen, maar onderdeel van de dagdagelijkse praktijk.

Als Karla niet zo’n goede jager was, zou ze misschien niet eens in de nu_Tarwewijk opgenomen zijn. Maar onze huizen kunnen haar hulp goed

gebruiken, want die verrekte duiven blijven komen en ook tijdens een incidentele ratten- of ganzenplaag komen haar skills goed van pas.

8:07 uur. Yaris pakt zijn – voor mijn zin - veel te felgekleurde winterjas en doet zijn oortjes in.

‘Ik ga eerst naar Isatis, helpen met stekken, ok? Dan kom ik daarna helpen met de bieten.’

‘Oké,’ zeg ik, ‘maar als je die duif ziet, zorg dan...’

‘Ja-haaa...’ Hij loopt door de achterdeuren naar buiten richting het voedselbos, waar Isatis haar ook_huis runt. Ik kijk hem na en ondanks alles kan ik een glimlach niet onderdrukken. Sinds hij hier als Gezel is binnengekomen, lijkt het huis op de een of andere manier veel lichter. Yaris groeide op in een klein appartement met veel huiselijk geweld, maar is ondanks dat alles een nieuwsgierige en vrolijke jongen met een tomeloze energie. Mijn adoptieve kleinzoon Mus was meteen als een blok voor hem gevallen. Sindsdien staan ze vaak uren samen in de keuken te experimenteren met nieuwe en oude technieken en laatst hoorde ik ze al praten over het samen stichten of overnemen van een ook_huis.

8:09 uur. ‘Die ben je kwijt,’ zegt Klara, als Yaris weg is.

Ik kijk haar verschrikt aan. Een seconde later snap ik wat ze bedoelt. Yaris heeft recentelijk een workshop enten en snoeien bij Isatis gevolgd en denkt eraan om over te stappen naar haar tuin_huis, waar groene vingers altijd heel welkom zijn. Dit kan echter pas over twee maanden, aangezien het systeem vereist dat je minimaal een half jaar in het door jou gekozen ook_huis moet verblijven. Dat heeft verschillende redenen: enerzijds is het voor de huisHouders niet gemakkelijk om een keuze te maken uit het aanbod Gezellen; ze komen uit alle windrichtingen en het is altijd een heel gepuzzel om een mooie uitgebalanceerde en dynamische groep samen te stellen met mensen van wie je hoopt dat ze van elkaar kunnen leren. Andersom verwacht je dat de Gezellen een weloverwogen keuze voor een specifiek huis maken en dat ze niet te snel opgeven als het onverhoopt tegenvalt.

Tot slot is de regel natuurlijk ook bedoeld om het onnodig reizen van mensen te beperken.

8:17 uur. ‘Coffééééééé!!’

Karla en ik schrikken beiden op van ons stilzwijgende ontbijt. Mandra is een Nomade die hier regelmatig verblijft. Hij is een verschrikkelijk goede kok en de Gezellen vinden het stuk voor stuk geweldig als hij langskomt. Ik moet daarentegen steeds opnieuw wennen aan zijn luidruchtige gedrag en vaak ongepaste taalgebruik.

‘SOOO!! Did you shoot that flaying baaastard, you smelly old hound?’ Mandra trekt een demonisch gezicht richting Karla, terwijl hij door zijn woeste baard woelt en zijn ogen laat rollen. Ze reageert in het geheel niet op zijn vraag en kauwt stoïcijns op haar brood, maar ik zie haar mondhoek lichtelijk trekken. Het lijkt warempeel een soort van glimlach. Mandra gaat regelmatig naar het huis van de jager als er iets gevild of geplukt moet worden en ze blijken elkaar goed te kunnen lijden. Ik ben hem dankbaar, want door hun vriendschap hebben we genoeg donzen dekbedden voor al onze gasten en kunnen we er ook regelmatig een paar ruilen voor bijvoorbeeld gereedschap of werkuren.

8:23 uur. Terwijl Mandra zijn zondagskoffie maakt, besluit ik om toch nog maar een was te draaien. We hebben enkel in de ochtend drie uur stroom en door die hele duif-toestand heb ik nu nog maar een uurtje. Dat wordt het korte programma. Gelukkig valt de hoeveelheid in de wasmanden mee en ik begin neuriënd te sorteren. Bij stress ga ik het liefste schoonmaken. Laat die twee beneden maar samen hun boterham opeten, denk ik bij mezelf, daar hoeft ik niet per se bij te zijn.

Ik prop de trommel zo vol mogelijk, gooi er een paar wasnoten in, sla de klep dicht en draai de knop naar 40 graden eco-stand. Ik wacht op het geluid van stromend water maar er gebeurt niets. Dat is vreemd want het lampje brandt wel, dus er zou iets moeten gebeuren. Ja hoor, ook dat nog, denk ik bij mezelf. Nou, kom maar op. Ik werp een snelle blik op een oud ingelijst nieuwsprintje dat boven de wasmachine hangt en loop dan naar beneden om mijn gereedschapskist te pakken.

In een mum van tijd heb ik het filter opengedraaid en trek ik een volledig kapotgedraaide sok uit het reservoir. Klassiek.

In de beginjaren van het millennium waren organisaties zoals de Maintainers en OSACiSTs begonnen met het ontwikkelen van sociale rizomen en deze (eerst nog voornamelijk digitale) netwerken kwamen langzamerhand tot bloei in de praktijk. Mensen begonnen te beseffen dat ze wel degelijk een andere keuze konden maken in hoe ze wilden leven. Eengezinshuishoudens werden steeds zeldzamer en uiteindelijk was er een nieuw soort socio-economische structuur ontstaan op basis van lokale productie, reparatie en ruilhandel, met als belangrijkste hubs de ook huizen. Deze huizen – vaak leegstaande scholen zoals in onze buurt – waren grotere woongemeenschappen gerund door mensen die hun bezittingen op het gebied van ruimte, tijd en gezondheid gemakkelijk konden herverdelen en een sterke basis met elkaar hadden opgebouwd. Raaf en ik zijn nu 45 jaar bij elkaar.

8:42 uur. ‘Brem, hulp nodig?’ Omlaagkijkend en zie ik een vragend gezicht onder aan de trap. Ik ben altijd weer verbaast over hoe Melde het toch voor elkaar krijgt om precies op het goede moment uit het niets te verschijnen. Want inderdaad sta ik in een gastenkamer enorm te hannesen met een tweepersoonsdekbedovertrek en ben ik, zoals vaker, te eigenwijs om hulp te vragen.

‘Graag Melde,’ roep ik, maar ze staat al boven. Ik heb me wel eens afgevraagd of ze echt honderd procent human is, maar heb haar nog niet om een test gevraagd. Niet dat ik daar principieel op tegen ben, maar ik wil mijn intuïtie blijven trainen; iets waar ik heel sterk aan hecht en waar ik de Gezellen als eerste in onderwijs. Een ei koken zonder timer, een vis bakken met je ogen dicht, op je gehoor – kortom, je zintuigen opnieuw trainen om met hun omgeving te communiceren en daarop vertrouwen. Ik weiger te geloven dat alle AI per definitie slecht is, hoewel een groot deel ontstaat in Nihilibertijnse werkplaatsen.

Kijk, de vraag blijft altijd hoeveel je in een nieuwe gast investeert, vooral in het geval van Dwalers. Wat zoeken ze precies? Hoelang blijven ze hier? En hoe zorg je dat iedereen zich thuis blijft voelen tussen steeds nieuwe anderen? Zelf geloof ik

dat je nooit te veel kan investeren in het opbouwen van connecties tussen personen, dingen, een plek. Vertrouwen blijft daarbij voor mij toch het meest duurzame gebaar en ik heb het altijd een uitdaging gevonden om die vraag te vinden waar de ander ja op kan zeggen.

8:47 uur. Melde en ik proppen het tegenstribbelende dekbed in de hoes en schudden onhandig lachend alle veren tot in de hoeken.

‘Deze ook?’ vraagt ze met twee kussenslopen hoog in haar handen. Ik knik en zet intussen de twee kiepramen open. Zon. Volle warme lentezon. Melde komt op haar onhoorbare manier naast mij staan met de ogen dicht en het leeftijdsloze aangezicht richting de zon. Ik heb mijn ogen open en kijk naar buiten. Zo staan we een tijd lang zonder iets te zeggen of te doen, elk voor een raam met uitzicht op de stad. Het Havengebouw aan de overkant is leeg en vervallen, maar op een van de groene torens van Hotel New York wappert een rode vlag met het ook_huis logo.

Het komt wel goed uit dat Melde twee weken geleden als Dwaler is aan komen lopen en blijven hangen. Ze is een harde werker en niet bang haar handen vies te maken. Dwalers zijn een soort parasitaire marktkramers; meestal hebben ze wel wat te ruilen in goederen of kennis, maar soms ook helemaal niet en maken ze gewoon gebruik van de radicale gastvrijheid die de ook_huizen bieden. Nu Raaf een tijdje onderweg is, is de hulp van Melde erg welkom. Raaf en ik gaan allebei nog steeds een keer per jaar nomaden om onze kennis met anderen te delen en nieuwe inzichten mee terug te nemen. Maar ik denk, of beter: ik hoop, dat dit zijn laatste jaar is. Het traplopen gaat ons een stuk minder goed af en het wordt waarschijnlijk tijd om naar de benedenverdieping te verhuizen. Daar zie ik wel tegenop; het voelt toch een beetje als het laatste stadium. Raaf doet al helemaal alsof er nog geen vuiltje aan de lucht is, maar het valt me op dat ook hij wat langer en steviger de leuning vastgrijpt op weg naar de slaapkamer. Overigens heb ik mijn vermoedens over Melde nog niet met hem gedeeld; hij is altijd meteen paranoïde wat dat soort dingen betreft. Vindt mij te goed van vertrouwen.

9:00 uur. Starend uit het raam zie ik twee oudere mannen met rugzakken in snelle pas langs de Maasoever wandelen. Ze herinneren me aan de gasten die we vandaag krijgen en ik schiet in actie. Twee minuten later gaat de bel.

9:02 uur. Aan de voordeur staat een onbekend meisje. Ze kijkt me niet aan en het lijkt alsof ze er al uren staat.

‘Kom binnen,’ zeg ik, en ik houd de deur open. Geen beweging.

‘Hee. Jij hebt zelf aangebeld. Nu moet je ook binnenkomen.’ Maar ze blijft stil voor me staan, het hoofd lichtjes gebogen zodat het donkere haar in kleine krullen voor haar gezicht valt en er alleen een stuk neus zichtbaar is. In haar versleten roze onesie met het retro-punklogo PERIOT ziet ze er verloren uit. Anderzijds draagt ze wel nog de typische NihiLib-kralenketting met felrode, lichtpulserende fungi, dus ik ben op mijn hoede. Ze heeft wel lef om daarmee aan te bellen.

Ik doe met een ongeduldig gebaar de deur nog een stukje verder open.

‘Oké dan,’ zegt ze zuchtend, alsof ik haar iets op heb gedragen. Ze stapt binnen en ik duw de deur iets te hard achter haar dicht. Soms irriteren deze kinderen me mateloos, alsof alles hun maar overkomt; slachtofferschap als default setting. Wat natuurlijk wel begrijpelijk is gezien de kapotte wereld waarin ze hebben moeten opgroeien.

Schoorvoetend loopt het meisje de woonkeuken in en blijft dan in het midden van de ruimte staan terwijl ze aan haar ketting friemelt. Ongemak in de vorm van een tienerlichaam.

‘Ga zitten,’ zeg ik, terwijl ik naar een stoel wijs en kruimelpatronen van Yaris van tafel veeg. Karla en Mandra zijn gelukkig verdwenen – daar hebben we geluk mee. Ze gaat zitten op de stoel ernaast.

‘Hoe heet je?’

‘Vlo.’

‘En je echte naam?’

‘Doeternietoe.’

Deze jongeren hebben altijd bijnamen van parasieten; een jaar geleden was Teek hier aan komen lopen en naar alle waarschijnlijkheid vertelt Vlo mij binnenkort een verhaal analoog aan dat van hem. Dat ze is opgepikt door een paar oudere Ni-liLibs met de belofte van gratis eten en onbeperkt VR in ruil voor programmeerwerk. Veel van deze gerekruteerde kinderen zitten jarenlang vast in grote Nihi-Libertijnse bendes waar geen enkele moraal heerst. Ieder voor zich en online escapisme voor ons allen; op papier een walhalla voor tieners, in werkelijkheid één onophoudelijke en gewelddadige orgie waarbij de oudere leden het voor het zeggen hebben.

9:08 uur. ‘Chicorei?’ vraag ik aan Vlo.

Een gerimpelde neus is het antwoord. Omgangsvormen zitten ook allang niet meer in het basispakket.

‘Heb je ook bars?’

‘Ja hoor’, zeg ik. Ik loop naar de kast en pak twee walnootrepen uit de trommel.

‘Zelfgemaakt. Met echte honing.’

‘Gatverdamme.’

Daar gaan we weer. Ik weet nog dat het me drie weken had gekost om Teek ook maar één aardappel te laten eten. Totale paniek. Hij had zijn hele leven alleen nog maar voedsel in de vorm van een rechthoek gegeten. Alle andere vormen maakte hem bang. Ik had stiekem even de hoop dat het bij deze Vlo mee zou vallen, maar daar ziet het voorlopig niet naar uit. Om niet constant een gevecht over eten te hoeven voeren met dit soort jonge Dwalers, heb ik altijd wel iets met MSG in huis. En dus zet ik een pot instant noodles voor haar neus en wijs op de cooker.

‘Help jezelf.’

9:45 uur. Nadat Vlo zich heeft geïnstalleerd in een gastenkamer en veel te lang heeft gedoucht – het is meteen ook de laatste keer van deze maand dat ze mag douchen, maar dat weet ze nu nog niet – zitten we opnieuw aan de keukentafel. Ik leg in grote lijnen uit hoe het hier werkt: de klussenlijst (wie het vroegste op-

staat heeft de meeste keus) de avondklok (niet na het donker naar buiten) en de belangrijkste regel over de basisvoorzieningen zoals water, voedsel en elektriciteit: niet delen = stelen.

Iedereen die aanklopt mag binnen in een ook_huis. Er hangt groot bord boven onze ingang: (echt) IEDEREEN WELKOM. Het echt is er ooit door Teek met een spuitbus bijgeschreven. Hij woont nu al een tijdje in het tek_huis, wat sindsdien de bijnaam teek_huis heeft gekregen omdat met zijn kennis al veel D-duif aanvallen zijn voorkomen. Natuurlijk zitten er altijd rotte appels tussen, maar meestal blijkt het alleen om een worm te gaan, en dat is op te lossen. Uiteindelijk realiseert bijna iedereen zich dat het evident is om afhankelijk van elkaar te zijn: privacy en individualisme zijn een wassen neus als het gaat om overleven.

10:26 uur. Als ik ben uitgepraat kijkt Vlo alsof ze er weer vandoor wil. Dat snap ik. Het zijn veel regels voor iemand die zonder enige discipline is opgegroeid – en dan heb ik nog lang niet alles verteld. Maar ik moet zorgen dat ze hier blijft. Niet alleen omdat het fijn is om jonge mensen een veilig huis te kunnen bieden, maar Vlo zit zonder twijfel vol nieuwe informatie die het tek_huis kan gebruiken om de duiven te bestrijden en het zou een pak van mijn hart zijn als we de dag door kunnen komen zonder slachtoffers.

D-duiven kunnen maximaal vijf uur rondvliegen voordat ze moeten terugkeren naar hun basis. Dit heeft te maken met de vermogensdichtheid van de batterij in de krop zeggen de tekkies. Feit is dus dat er vandaag vijf uur lang levende bommen door de stad vliegen. En het zou me niks verbazen als ze in de nabije toekomst onbeperkt kunnen rondvliegen, dus ieder draadje informatie is welkom.

10:29 uur. Mus komt met ongekamde haren en The Anthology of Bioneers in de hand de keuken in. Zijn blik valt onmiddellijk op de ketting van onze gast en hij kijkt met een opgetrokken rechter wenkbrauw richting mij.

‘Dit is Vlo’, zeg ik. ‘Ze blijft hier even.’

‘Ok...’

Hij maakt ietwat geagiteerd een kruidenthee voor zichzelf – Mus houdt niet van koffie – en gaat dan schuin tegenover Vlo zitten zonder veel aandacht aan haar te besteden. Tenminste, zo lijkt het. Maar ik weet dat er hele series non-verbale interactie over tafel gaan. Voor mij is het net als met die Mosquito frequenties die ze ooit aan het begin van de eeuw tegen hangjongeren gebruikten: ik ben te oud om ze op te pikken. Maar ik weet dat Mus zowel ongerust als geïnteresseerd is in de ketting van Vlo.

10:49 uur. Als ik aan Vlo vraag of ze met Mus mee wil naar het tek_huis, begint ze over haar hele lichaam te trillen. Ik zie aan alles dat ze het liefst weg wil rennen, maar niet weet waarnaartoe. Ik heb medelijden met haar, maar voel me ook verscheurd. Het is heel belangrijk dat ze meegaat, zodat we misschien de duiven voor 12 uur kunnen uitschakelen. Anderzijds zie ik een kleine vlo vol angst en kan ik het niet over mijn hart verkrijgen om aan te dringen. Het vertrouwen is nog broos en haar nu dwingen om mee te gaan is tricky. Raaf zou het waarschijnlijk wel gelukt zijn om haar over te halen, maar ik ben niet goed in het pushen van mensen.

‘Je hoeft nergens heen als je niet wil’ zeg ik, tegen mijn eigen wens in. Haar lichaam ontspant zichtbaar.

‘Maar mag Mus dan wel jouw ketting naar het tek_huis brengen?’

Haar handen gaan in een reflex naar de kralen om haar nek; ze betast ze vluchtig, als een gewoontegebaar, bijna liefdevol. Het blijft lange tijd stil. Mus kucht nogal opzichtig. Dan volgt een diepe zucht en grijpt ze naar het slotje in haar nek. Na wat gefrummel krijgt ze de ketting open en legt deze met tegenzin op de verste hoek van de tafel. Meteen verliezen de kralen hun kleur, en ook de donkere huid van Vlo ziet een tintje valer zonder de ketting.

Deze verslavende symbiose tussen mens en microbe hadden de NihiLibs ontwikkeld om hun jongeren afhankelijk te maken. Hierbij was het ze gelukt om fungi zo te modifieren dat ze – mits regelmatig gevoed – sporen produceren die een licht verdovend effect hebben op de host. De fungi leven van dood huidmateriaal en door ze steeds aan te raken ontstaat een wederzijdse afhankelijkheid tus-

sen drager en microbe. Dit hadden we vorig jaar allemaal van Teek gehoord en sindsdien was Mus volledig geobsedeerd door dit soort bioneering met schimmels. Sporadicalen noemt hij het altijd als grap. Binnenin de kralen zit een chip die informatie verzamelt over het doen en laten van de eigenaar.

11:17 uur. Melde komt naar beneden, schenkt een kop thee in en stelt zich vanaf een afstand voor aan Vlo, om vervolgens aan de verste hoek van de tafel plaats te nemen. Ze lijkt de situatie eerst rustig te willen inschatten en kijkt nippend van haar thee met een schuine blik naar Vlo. Die schuift ongemakkelijk op haar stoel terwijl ze met een gekleurde nagel aan een restje opgedroogd ei op een placemat krabt.

Dan vraagt Melde opgewekt aan mij: ‘Bieten?’ Ik knik. Goed idee. Wederom voelt ze griezelig precies aan wat er moet gebeuren.

‘Heb je wel eens wat ingemaakt?’ vraag ik aan Vlo. De vraag is uiteraard retorisch. Het lijkt me sterk dat ze ooit iets anders heeft ingemaakt dan een tegenspeler tijdens het gamen. Ze mompelt iets en trekt haar schouders op.

‘Kom.’ zeg ik, en ik sta op van tafel. ‘We gaan iets doen. Met onze handen.’

11:25 uur. Vlo is mij met frisse tegenzin gevolgd naar de productie keuken. Intussen heeft Mus de ketting ingepakt en zich klaargemaakt om naar het tek_huis te gaan, twee straten verderop. Ik druk hem op het hart zo snel mogelijk terug te komen. Het komt namelijk regelmatig voor dat hij daar blijft hangen om met de jonge gasten te praten over hun gedeelde passie – bioneering – en dan vergeet hij zijn taken in ons huis. Nu belooft hij voor 12 uur terug te zijn.

11:48 uur. De tuindeuren zwaaien open en Yaris komt binnen met twee kratten rode biet. Triomfantelijk zet hij deze op de werktafel.

‘Het is maar 20 kilo!’ knipoogt hij naar Vlo die prompt wegduikt achter een koelkast. Melde giechelt. Terwijl ik verder ga met Vlo uitleggen hoe je weckpotten steriliseert en Yaris een grapje maakt over rood worden als een biet, voel ik langzaam de knoop in mijn maag wat losser worden. Nog tien minuten en dan is het 12 uur.

THE ROOM OF SACRED RITES

Juliacks

One: Jane Doe

Travel leads you to a different logic. Feet clattering to the movement of a new set of rules. You don't have to travel far to enter a foreign system. Your body itself could be that strange boundary that admits you into unknown territory.

Fertilization. Burrowing. The formation of a new organ: placenta. A beating heart within your own, following a rhythm alien to yours. Red meat bleeds onto tiles.

Your sister screams for pleasure. Inner womb, still you dance, while I your host, am pricked with the sharp point of a needle, laced with an edge of embroidered fear. For you, my child, are a vampire, who is not meant to live.

Two: Martinee

It is feast day. The first full Moon of the cycle. The night to try to break my cycle. I rock back and forth sitting on my hands at the picnic table. Not only is today a feast day, it is also a season's breaking. It is the autumnal shift—when cold air descends and the flowers wither.

No-woman's land doesn't have much, but we do have sand and desert. What grows among us is cacti, cold blooded animals and those who live on little water. We are a night people. We sleep during the hot days and are active from dusk, getting most of our work done before the sun sets. Then we make fires, eat cactus and dream together.

We dance, and move, and connect our bodies to the stars. We eat the lizards we trap with strings and thank them. We bury our friends. We sweep the dust out of the rocks and out of our dimples. We smile despite everything. Feast days are called Free days. It is our little population's way of reminding ourselves to stay sane and remember where we have escaped from.

Three moons ago, Isadora snuck over here from the Waterland. She is pregnant but it wasn't detected, and she escaped before anyone could find out. We save special seeds for her to eat, so that her baby will grow strong.

Isadora. I am immediately attracted to her.

There is this air about her that speaks. Her energy is elevated and full of mirth. It is as if she is walking laughter.

And she is slick. Her long hair is a sculpture in itself—with bulbous orbs that halo her face, and long ropes of different colors—red, blue, white, black that swing as she walks and guffaws. There is always a half smile on her face. A face that is covered in tattooed lines, insignias and patterns. Her smile masks her troubles. The tattooed lines on her face reveal her sect and level of status from where she came from in The Waterland. There, she was a high status priestess.

Her charm, holds me, as does her health. She is strong and tall. Her arms and legs are defined with muscle. Her red brown skin is clear and soft. She looks like a woman who has never had hard times.

It is hard to believe she would want to escape whatever luxury she had, to come here. But she did, and I want to be her friend.

We're sitting in her new shack next door to mine. I arranged it for her. It used to belong to an elder who recently died. She has scrounged up some blankets and arranged them on the floor and wall. In one day, she has already made the shack cozy and special. Something that would take me ages. I eye her belly like an immature sex-obsessed might leer at body parts. It is difficult to avert my eyes away from the round surface of her stomach when we are talking face to face. She touches her collarbone and looks at me.

“I read hair,” she says.

“Hair?” I say, looking at my dry, thin, and haggard ponytail.

“Here,” she says, “turn around. Let me see it.”

I like following her orders. I like feeling her hands at my neck. On my scalp. She is gentle, searching. Handles me with care.

“Martinee, your hair tells me you are full of sadness. I sense you have lost a number of people.”

“Yes.” I nod.

She holds my hair to her cheek and her nose.

“Children you lost... one that was born, and 6 that were still inside.”

“Yes.” I suck in air.

She puts my hair down and begins to braid it, twisting it together.

“Do you want to try again?” she asks.

I shake my head. For months I wouldn’t go near any traditional insemination of any form—skin—or otherwise.

“Wait,” she says, holding the long strands. “Are you scared of losing another one?”

“Yes,” I say, rubbing my scar on my stomach.

“What if I told you there might be a way for you to save a baby?”

With the thin strings of my hair, she begins to weave me a dream. I see a newborn child in my arms, light blue, covered with mucous, breathing, healthy. She tells me about what happens in the old world, in the Waterland, and how I could save a child. This thought holds me and now leads me.

Three: Ananda

Am I stuck in my body?

I am thriving in my body. My cells keep reproducing and joy departs from my central nervous system and enters the tips of my fingers. With these fingers I make music. I talk with my hands. I make signs in the sand.

This isn’t the case for everyone.

We, you, me. You. Martinee.

Martinee sometimes feels stuck in a body that rejects her dearest wish, in a body that can’t capitulate with her dreams.

This is the struggle: to accept when the world doesn’t go according to our plan. To accept the imperfection.

My grandparents refused to accept the oppression of the Northern sky people and so I am living here. Free, in the no-woman’s land.

What is the line between accepting what you can’t change and knowing what you can do about a situation? It feels hard to resist the multiple empires around us and their powers that force us into awkward subservient positions.

When my Granny crossed into our safe haven lands, she brought a painting rolled up around her body. “To save from destruction,” she said, “the reason I made it over alive. It protected me.”

The painting hung in her shack on a clothesline in a dark corner. Now it is in the big tent where our indoor meetings take place. The council says it is a good reminder of why we are here in this place and how we need to stay strong to keep on going.

The painting is old.

Granny says it is 1000 years old. She took it from a burning museum during the revolution. She didn’t see it as looting. She saw it as safekeeping.

The painting is organized into five horizontal fields: the top is made out of gargoyles and stone babies affixed to a cliff side with wings flying towards each other. These gargoyles glare down at the rest of the painting. The second register shows a series of statues of emperors and empresses, kings and queens, and god-heads of varying sizes holding scepters and swords both facing off with each other and looking directly at the viewer. Below them is a vast natural landscape made out of rocks, mountains and canyons. Running across this depiction of nature is a swathe of color in horses, birds, flowers, bees, a flowing stream, bears, mountain-lions, wolves, lizards, snakes, and many insects; caterpillars, slugs, snails, ants, grasshoppers, crickets, cicadas, and rolypolys. Below them, a river of mud.

The bottom layer shows a kind of underworld, populated by demons and murderers in a boggy pit with a series of fire breathing banshees who scream into the sky.

I can spend hours looking at the painting, and always find something new in it. A detail that I haven’t seen before. It is both moralizing and a mystery. The council says it tells us to remember we live in the natural world, and that the forces above and below us mean us harm. It cautions us to stay home and avoid returning to a place of danger. This painting is part of the secret that the council protects. It is knowledge I am waiting to find out next moon, when my circumference age comes.

Four: Martinee

Isadora weaves my hair into a labyrinth. During this weaving, it feels as though she takes my life into different parts and puts them together. She holds my hair like a bridle of a horse. She holds my hair like she is searching for a clue. She holds my hair and asks me, “Who is the person who follows you around?”

“You mean Ananda?”

“Yes that one.”

“What do you want to hear about? I’ve known her since we were as small as puppies.”

“Start from the beginning,” Isadora says. “We have time.”

“Ananda came here with her grandparents,” I say. “She was raised by them. She came and her family moved into a hut next to my family. My mother was glad to have someone my age for me to befriend. Mother being worried for me. Ananda, was annoying, however, always coming over asking to pass the time with me. She was always barging in and just assuming I was available. She was always wanting me to join in her amusement. I didn’t like her friendliness. I was working on a strategy to make friends with this group of Axtl girls, who were all alluring.”

I pause before I continue.

“There was an incident,” I say. “There was a rumor spreading. Those girls said that I was a pervert. That I put pebbles in my pussy. Still, I wanted to be part of their group. To be one of the beautiful children.”

“Ananda was too weird. Was too herself. She didn’t fit in and she didn’t care. She talked to everyone. She tried to make friends with every group. She didn’t care if they were part of a separate social class or spoke a different language. She wanted to know everything. I found her obnoxious. I saw her sitting with the Zephyr-speaking kids at eating time. They all sat together, separately. When I saw her talking to them, I knew I couldn’t have anything to do with her. It would ruin my plan to get back with the Axtl girls.”

“Or to be alone. I preferred to be alone, I told myself. I preferred to make designs with my hands. I would tie knots with string. I would make prayers of desire

through connecting a series of knots together. These knots would form jewelry and I gave these jewels of desire to my objects of infatuation.”

“Slowly, slowly I came around to Ananda. She made friends with other kids. Other weird girls. We would dance together. Go round the desert and make up stories in the dunes. Feel like lightning and run. The magic of friendship arrived, and we could take flight. We were goofy. We were silly. It was a time of looking, imagining. She loved me right away and slowly I opened my heart to her. Now it is hers, and no one can tear our bond apart.”

I stop talking and feel Isadora’s legs on my sides as she braids my hair. With a small sound, she acknowledges my story without saying anything. I feel her big hard pregnant belly against my back. My longing for my own baby grows. Can Ananda’s bond with me survive my trip to the Waterland? I hope the coming circumference ceremony answers my fears.

Five: Ananda

Today is the day of the circumference age ceremony. Martinee, I, and all of the children born in our solar cycle are part of it.

Perhaps I’ve been preparing for this moment my whole life? I’ve always loved the stories of the resistance fighters who helped establish the no-woman’s land between the two powers. Some say the powers don’t care about us because we live in a land that is good for nothing, and that without wealth or an economy, we are powerless. I think it is something else. I think they are scared of us. Maybe they know something we don’t know. Or the other way around, we know something they don’t. That’s what I hope to find out during this ceremony.

The circumference age ceremony happens once a year. The longest night of the year. I have been fasting since the previous evening. Now, my grandmother prepares me. She’s been boiling a lizard carcass for days and now it is a sticky glue.

Since late afternoon, she’s been grilling a cactus that she mashes up with the glue, takes some desert sand, and mixes the substances together. She spits into

the paste and covers my eyes with it. It hardens and forms a kind of plaster so that my eyes are covered and shut. I am to be blind during the ceremony.

“You are blinded to give your trust to the community. This ceremony will give you direction in life,” my grandmother says after the blinds are put on. “The ceremony will tell you your purpose.”

I wonder what Martinee is doing with her mother. We haven’t seen each other in weeks as I’ve been busy training with the council protection services and she’s become fast friends with Isadora, the refugee from The Waterland.

Granny leads me to the Great Plaiedes Desert. It is cold season and I’m covered with rags. I don’t know what will happen. I’ve seen the previous year’s ceremonies, but every year is different. The council elders create it, with inspiration from their walks at night they make together. Their walks serve two purposes; to protect the locale and to connect with the spirit of the place.

I feel the heat of fire against my cheeks and legs. Granny moves me through bonfires that are all around to a center point. It is a kind of labyrinth. A labyrinth of fire. The space is wide and expansive. I feel the air swirl around me and imagine the heat of the starlight coming towards me from millions of years away, glowing upon me in this moment. The council members are on pedestals or some kind of raised platform above us. I can hear them talking amongst themselves.

There is a unified announcement, a chant in Axtlaraic, and a counting down to zero.

My grandmother’s hands disappear. Other hands take me and spin me around. They grab me and embrace me. Whispering to me.

“Inside your mind there is a voice. Listen to it.”

“Be guided by anything... the scent of your sweat. It drops, like a grain of sand, onto your lips.”

“See your surroundings with your whole body. Everything can mean more.”

“It is one thing to smolder, another to grow. Choose the way you move.”

“A rock, in time, even still, changes. Follow your instinct, keep moving.”

“The steady ground might be wanting. Watch out for holes.”

Hands spin me around again, and now I am alone, except for the presence of the blazing fires that are like mountains of lava around me.

I begin to wander. Staying close enough to the fires to stay warm, but not close enough to be burned. I take their advice and keep on moving. I try to constrain my energy and move slowly. I don't know how long this will last. I don't know the ending. They say it will be clear to you when it is over. I begin to crawl on the desert, feeling the earth with my hands, knees, shins and feet. I feel like the answer is in the sand. All the little bits of things that I find... dead wood, prickly plants, snakeskin, I put in my raggy bag. I imagine that I am a lizard. I say to myself. *Become lizard.*

I am a lizard with a forked tongue. My third eye moves around me. Out of the back of my head I hear machines pushing down trees, clearing land, drilling. I slink, I move across the sand. I hear bombs in the canyons. They echo and the ground vibrates. I am afraid. I try to find a hole to hide in. I dig myself into the sand and hear the creak of a handle of a well. We only have one working well left. I feel my dry tongue against the roof of my mouth. I'm curled up beneath the sand. Although I am blind, before I hear the sound, I see colors beneath my plaster. Before I feel the force, I hear the sound of the great bomb. All that remains is the shadow of my finger from the moonlight. I am dead. In death I see my matter begin to disintegrate into dust, into a root of a tree. I'm connected to the lizard still, its long tail fully extended. I take the tail and pull myself in.

The fires are out. The silence is profound. I lie in the sound and my body comes back to itself. Cold. No longer a lizard. I hear a wailing. A cry. It is far away, but it sounds familiar. Is it Martinee? Getting up, my bones feel achy and I try to move quickly toward the sound. Have the fires been removed? It is getting colder. I hear moaning.

“Martinee?” I call out. The crying continues. Starting to run, I nearly fall into a hole and trip in the sand. My chin juts down into the ground. My hands reach out and I touch a mossy wet surface.

I pull my head under and see that I’m in a tunnel underneath the ground. It is cold and small. I start to crawl, the lizard’s forked tongue spitting in my ear.

The groaning becomes more hideous and I reach it. I’m grabbing something, a pile of garbage. I move, and grasp fabric. The wailing is beneath it. I dive into a mound below my feet and enter a round chamber with space enough to stretch my limbs. I stand up. In it is this voice and this body who are flailing, and gyrating in a hysterical way. I reach an arm and a shoulder and hold them.

I hymn to them. The crying ceases a bit. I find their hands.

There is a liquid on the hands. Sticky, thick. The keening sounds end and this figure begins to mutter, “seven times seven times seven times seven times seven times seven,” I join her in her repetition. Together we say, “seven times seven times seven times seven times seven.” The rushed phrase gets slower and steadier, till it stops altogether.

“Martinee,” I say.

“Blood. Ananda. Blood.”

“Yes Martinee.”

“Ananda. Do you understand. This land is toxic. Is tainted. I will never have a baby here.”

I nod, holding her hands.

“Ananda, I’ve a vision. I became a kangaroo just now. A knife was in this shelter and I carved a hovel for a future baby into myself.”

I kneel down and feel that she is bleeding from her belly. I tear off my blind.

“Let me examine you,” I say.

She lifts up her light blue shawl and shows me. I see she has made a cut across her abdomen with this little sharp rock that now lies on the ground. The ragged cut went through her fat but not to her intestines. I take off my bottom skirts that are somewhat clean and hold them up to her stomach.

“Martinee, I need you to calm down and follow me back up to the council. We have to find the doctors.”

“Ananda, you don’t understand. I must go to The Waterland. My babies from my womb won’t survive while I live on this land. Isadora told me there is a way to save a baby down south. I feel called. It is my path. I must leave you.”

“Martinee. Martinee.” I look at her and her blinded eyes helplessly. The circumference ceremony led me to her. I feel called to be by her side. “Martinee, I won’t leave you. I will go with you. We must find someone for your wound.”

“No one will be found while it is still night and the ceremony is still underway.”
She is right.

Martinee bows her head and leans against me. We are crying with tears running down our faces. Crying from both the love and the fear. Going to the Waterland means death.

Six: Martinee

Ananda and I stay in our hole until we feel the sun rise and begin to bake underneath the thinly veiled shelter. We exit and Ananda roars for help across the Pleiades.

Isadora is still up. She comes to us and tears off my eye patches.

She holds our hands and brings us to the medical tent. Gerzy is there. He is an army medic that escaped from the Waterland. He actually knows medicine.

“Quick,” he says. “What did you do?”

“In my ceremony I became a kangaroo, and I cut my pouch for my future baby. Can you help me make the pouch real?”

“You mean, you want a kind of pocket in your belly?” he asks.

“Yes. Yes.”

Gerzy whistles. He isn’t used to our culture and our ceremonies. In the Waterland, they had other ways of perceiving.

“Okay, I will do my best. I will have to take some skin from your thigh. And listen. It won’t remain a pocket very long. Your skin will start to heal itself and then it will close.”

“Yes.” I nod. “Do anything to make it work.”

He works all day and night. Three days later, Ananda and I are brought forward to the council.

First, they sing to us. Ananda’s grandmother asks the first question.

“Ananda says that you became a kangaroo in your vision.”

“Yes, it was very strong.”

“This is very unusual for our ceremonies. Mostly, animals native to the desert are manifested. What do you think it means?”

I look at the other people in the room. I feel the pain in my belly and my eyes catch Isadora’s.

“It is my time, to go South to the Waterlands, and try to save a baby to bring back here. Our population is dwindling. Isadora read my hair, knows how to navigate the system and says that I can do it.”

The elder council looks worried. Ananda stands closer to me. “I will join her. I will help her in this mission,” Ananda says.

Her grandmother holds her hands to her heart. She looks at Ananda.

“We accept your resolution. The circumference ceremony has spoken,” she says quietly.

Seven: Isadora

Following orders, learning a dance,
just seemed like a solution to the problem of living.

Joining a path to financial security
seemed like the right thing to do,
the logical thing to do.

The path was strewn with corpses
and the waiting arms of my lover
whose seed would make another...

It seems now like an inevitable mass to step over
on the ultimate bridge towards the path I was climbing.

I was on my way to becoming the Supreme religious leader of the Blue Temple. Was on my way to fulfilling the dreams of prosperity sung by our leader Herman.

When I grew up, the only child of my mother, we weren't so poor that we had no windows.

No, there was a glass barrier between our shelter and the outside world. At the same time there were little options for success. My mother had her trade of fortune telling, reading and counseling people through hair and sand. She taught me too, but once I entered the priesthood, I would not speak of it.

In the temple, the water spirit was paramount and any talk of other materials or energies was suspect. The senses and the knowledge couldn't be wholly forgotten though. This skill and perspective led me to my downfall, or should I say, my inner reckoning with what I had become—far from a spiritual leader—I and my fellowship brought forth the spiritual justification for executions of the state. And my plaintiffs—guilty at birth—were the babies and their mothers.

It was the hair of babies that kept on destroying me. Destroying me? I was destroying them. It was the destruction of my inner grace. Those little heads, with soft skin. Those fine tendrils, springing loose from those tiny skulls. Their hair smelled of inner peace. Their bodies of fresh earth. And the ripping of them too early from their mother's body, against their will, again and again.

They could have lived if our temple would have permitted it. Maybe if I had tried to save them.

I wasn't brave or lucid enough to push against the decrees. Instead, it was lust which drove me to sabotage, defect and abandon the cause. Instead, it was love which led me to seek refuge for my future child instead of [self] destruction. And it is love which compels me to stay here in this dry baked Death Valley.

Martinee... although she is pathetic and needy, I can't help loving her. She gives and gives to me. My love isn't just guilt for all the lives I tore asunder. It is also her greed—her small strength to continue through life, to make something of it—and perhaps it is her desire for me, unclouded by fear or attraction

to my authority. The shackles of power are off me. What have I done? Why did I feed her those ideas of saving babies? Why do I send her to this Lion's den? What lurking evil resides in me? Or is it an overriding guilt? Or is it a continuing desire to manipulate? Make a martyr out of her so I won't have to love her anymore. Bring upon her death, her absence sooner rather than later, will prevent the collapse of my twisted craven heart. Desiccated soul-unfit mother, doom, doom, doom.

Eight: Martinee

In the morning, Isadora lies next to me. She is awake before me and braiding the ends of my hair again, her mouth pinched in a jagged line. I sit up abruptly and look at my red stained hands.

"I've been watching you dream." Isadora says looking up briefly from her work. "You really are going to go down there aren't you."

"Yes," I say. "It's not just for me. It is also for this community."

Isadora stiffens.

"We need your help. I am going to go save the baby. Like you said."

She looks at me piteously.

"The Room for Sacred Rites is all I ever I wanted to leave. And now you want to go there." She holds my hands and looks in my eyes. "I will ache if I lose you Martinee."

"I won't be lost Isadora. Ananda will come with me and protect me."

Isadora closes her eyes.

"Alright. Bring her here. You won't be able to get anywhere without my help."

Isadora tells us everything. How to get into the Waterlands, how to get into the buildings where the Room of Sacred Rites takes place, how to act, what to say.

"It'll be easy peasy," she teases us.

Then looking into my eyes, she says: "You know you can still change your mind? You might not make it back."

Nine: Ananda

Martinee already almost died. She fell off the barbed wire fence attached to the huge wall, the barrier between the no-woman's land, and the Southern Waterway when we were descending, but then managed to hold on, her fingers bleeding.

When we both reach the ground, I tear up the cloth pocket of my jeans and wrap it around her hand. I am wearing a pair of blue jeans I've been saving for the occasion. I took these jeans off of a pile of clothes leftover from border-crossers, knowing I could pass wearing them in the Waterland when the time came. Martinee's disguise consists of a black puffy jacket with a fake fur hoody, and pink sweatpants with the word, Slave, written on the butt.

The lights of the patrols are ahead of us. The barracks are lit up 24 hours a day like a perpetual football field. We cross the edges of the lit walkway and wait. Every hour, a patrol troop enters and exits the gates taking Subversives inside with them. We know because they consist of groups of people covered in hoods who are chained together.

I push my fear down now. We are led by something bigger than ourselves. By the chance to do something good. The chance for Martinee to become a mother. By the chance to become united. To heed the call of the circumference ceremony.

Those who are born and raised in the no-woman's land, are tiny people. We, who have no nutrition are short and small. Yet, we are quick footed. We observe the entering of the different groups and see how to do it. Inside of Martinee's puffy jacket are two burlap sacks that look like those of the subversives. We can see through ours. And one by one, Martinee and I enter the fortress, slipping into the open door after the groups enter, wearing a hood just in case someone sees us.

In the first instance, Martinee enters. I go in second. After I enter, the group ahead of me keeps on going. I crouch down and look for a way to be out of sight and see Martinee next to a stacked fence in the hallway. I crouch next to her until the others disappear.

Pulling off our hoods, we hold hands briefly. Then head out. Together, we go to the residential dormitory complex of the military barracks. Martinee and I

separate. Within the same labyrinthine building, the genders are divided. I pretend to be a boy in the boy's quarters and she goes to the women's quarters. We separate ways to avoid detection.

We need to meet in the room of the rites and leave via the roof back to the barbed wire fence where Martinee nearly fell.

I enter through the toilets and washrooms. There are large washtubs in the space for washing clothes by hand. No one notices me. No one is there. All are asleep. I start moving through the bunks. I have to get through them to get to the administrative and medical buildings. In one bunk, a guy crosses my path and smiles at me.

"Are you here for the show?" he asks, "Yes," I say.

I return his grin, my heart thumping like a jackhammer.

"Great. It is going to be fantastic tonight. There's a seat here for you. I can't wait."

I sit down and he sits down next to me. Is he trapping me? How will I leave unnoticed?

I remember the last time I spoke with Gerzy. The night before he left going north. He wanted to talk to me about the Waterland. Give me a heads up. He knew a lot about the military down there as an army medic and former soldier who deserted and crossed into our territory. We met on his break by the medical tent. He was chewing some cactus root. His thick face was lined with a sharp beard. His tired puffy eyes ringed with tattooed lines. While he was talking, he was cleaning his waterproof clothing. Getting ready to leave.

"You know what gets laughs in a place with controlled media and pre-meditated premeditated every literal thing? Performance art. Comedy scripts for comedy shows always need to be handed in two weeks before being performed in order to get moral approval, even in the 'underground' clubs, and obviously in the military barracks. And the military loves comedy."

He had finished cleaning his rubber boots and was painting his trousers gold, to blend into the fashion of the North.

“There are comedy shows down there almost every night. Hammy jokes are told while a body expresses the forbidden. It’s a big thing. What’s been happening is an agreed comedy of dissent. As no cameras or phones or any communication device is allowed in the barracks, and we all know there are secret mics placed in every room just to make sure everyone is following the pre-approved scripts...” He laughs before he continues.

“I’ve seen comedy shows of people transfusing blood on stage in couples and groups (illegal in every county). Of a woman writing the phrase, I will never obey, all over her body so that her skin was completely covered, turning red. Of a group of men stepping through a maze of tires blindfolded and naked except for socks with a target painted on their chest. Of an illegal couple coating their body in forbidden seeds and spitting on each other. Sometimes the sets are actually funny. But you know you have to laugh at the right time, at the prescribed time.”

He paused, reflecting before going on.

“People laugh at the given cues out of rebellion, out of spite. ‘Embrace Joy’, they say to each other, the customary courtesy.”

“Embrace Joy,” he said to himself, laughing at the irony of the phrase he used to say multiple times per day.

“Now listen,” he said. He slapped his waterproof shirt against a decomposing log. “Since you insist on going down there, listen, don’t trust anyone. And don’t forget to look behind you.”

I look through the window, laughing a little under my breath remembering Gerzy. He always made me cringe with embarrassment as he would tease me and I didn’t know how to respond. I’m one of those people who laughs in memory of embarrassment.

The clouds now cover the full moon, making the night darker. The room is stuffy, packed with people. Everyone in this barrack stays wake and present for the risk of it. I sit next to the guy who invited me. After the opening act—which features a man juggling goose eggs with the words you, you, you on written on them in bold faced letters—the man sitting next to me leaves his seat and heads for the stage.

He checks his mic. He is wearing a beige commander's suit. He takes off his shirt and slathers oil on his chest. Pulls out a suitcase. Gets everything ready. Takes out a pair of shoes. They are the opposite of tap shoes. They are silencing shoes. He silently dances while telling us what the problem is with his wife, his mother, his daughter, his boss; he tells us what his problem with women is.

“You know, they can't do anything on their own. Always needing something.”

It's a tired joke we've heard too many times. His dance, ever silent, is also strong, violent.

He keeps bringing his hands in a jerking motion toward himself, holding an empty spear. The repetition of this grotesque dance coupled with his tired bad comedic speech slowly builds. The tension rises. Within his hands, like a magician with a hat trick, appears a solid eleven-inch knife. He thrusts it toward himself, just missing his pale clammy chest.

Now there is fear in the room. Not for his life, that he would lose it, but for the whole charade of the comedy show being caught. The audience leans forward in their chairs. No alarm can be made with sound. It would be recorded and all their lives are on the line. His attempt at suicide will massacre the audience. As if there were magnets on their foreheads, everyone gets up slowly, silently and moves toward the stage.

I see their movement as my chance to escape. I still have my mission. To join Martinee at the Room of Sacred Rites.

That's the plan. I must stick to it.

There is a slight sound at the stage.

The slinking audience members have arrived too late. The man who was sitting next to me... who had just left his seat as if to go send a letter... He kills himself without a sound. A host clamps a hand over his mouth just in case. Blood spills down his pants.

The members of the room look to each other.

I skelter. I hear swift noises behind me. An alarm goes off. I start running down the hall toward the door with a needle icon on it.

Ten: Martinee

I feel along the wall in the darkness in the woman's corridor and enter a circular room. The moonlight comes through the open windows and I see a series of four-poster beds with billowing sheets blowing in the wind. I begin to crawl through the room. The women are sleeping. Their breaths undulate in a soft chorus. I accidentally press on a squeaky toy on the ground and hear a moan. A child's moan.

"Mamaaaa." The child cries being awakened and sits up in the bed opposite from where I'm trying to crawl away. The child points at me and says to the hidden form under the covers, "Momma, Momma, Momma, there's, there's, there's there's a scary baby monster on the floor!"

The other women and some of the children in the room wake up. I see that they all have matted clumped hair that covers their face. I pull my long dark hair in front of my nose and pull on a bathrobe I find on the ground, quickly discarding the jacket and sweatpants that I was wearing underneath one of the beds. I am sweating. Adrenaline on fire.

The women come toward me. They lift me and bring me into a space between two of the beds. While the children speak to each other. The women are silent. They sign to each other.

I think to myself, this is it. I am caught. I will die. What will happen to Ananda? But the women signing to each other don't look mad. They look a bit scared, but they look at me and sign to me. It looks like they are asking questions. Isadora didn't mention this part of Women's military detail. I turn to them and say, "I seek child" while pointing to the sky and rocking an imaginary baby.

They nod understandingly. Isadora told us that in the old world there is heavy population control and women are forced to give birth early so that the likelihood of baby survival is next to nothing. I see some children in this room and think they must be the lucky ones.

Eleven: Jane Doe

They came after lunch, on foot. I was eating my regular spinach and cream pudding in a bread bowl. They had a key to the apartment building. They entered without ringing the buzzer. They climbed the 5 stories to my apartment. Lizzy was sleeping, taking her usual nap. Gizmo, my husband, was long gone for months. Only later, did I understand where. I was reading parenting books the clinic gave me about female toddler meltdowns. Lizzy had been really fussy lately.

I heard the sound of the key in the door and my heart leapt. I thought Gizmo had come back at last. When I saw it was the military commandos in their black swat team gear with huge guns, I opened my mouth to scream but no sound came out. I heard that they shoot when people resist.

“Where is your daughter?”

Trying not to gag.

“She’s sleeping,” I say. “I’ll get her.”

I ran to her room and covered her with my body.

“We will take both of you,” they say.

I started to sob.

I was holding onto Lizzy. She was awake and scared. Clinging to me like a little ape, crying.

They put a hood over me and over Lizzy. I whispered to her to stay quiet. That I would keep her safe.

They were letting us stay together. For now.

Did they know about my secret? What brought them to my house?

I had never been involved with any subversives. Gizmo sometimes went to some meetings a few years ago, but once things got so hot down here, he stayed straightlaced.

They carried us down the stairs and walked us to a vehicle. They swung open the doors. The car felt big as they had to lift us into it to enter it.

I held tight onto Lizzy. I was so afraid that I would lose her. I started to pray to the spirit of the waters.

Oh loving spirit of the waters
let us be one, let us not be torn asunder, do not drown me with tears
oh loving spirit of the waters
please keep my babies safe
please keep my skin intact
please take care of Gizmo, of my sisters and brothers
please help me
give me the strength to do your will and prevent further destruction
please keep my babies safe
please keep Lizzy with me
please keep my skin intact

Twelve: Ananda

I'm running as swiftly and lightly as I can, like a jack rabbit through the prairie fields. Like my great grandmother running to the barn away from her family in the middle of the homestead. I'm running fast and scurrying. I hear the crashes behind me. I hear the sounds of guns firing. Isadora told me that the Room of Sacred Rites is in the medical buildings and looks like all of the other doors. She said I would only know it was the right place because of the sounds coming out of it and the colors of the corridor walls.

Isadora said that the medical priests and priestesses performing the rites were given the autonomy to choose the music of their preference as long as it came from the dictator's canon. Live singers would gather along the perimeter of the room and sing to the water. They would sing a polyphonic folk a-tonal chorus.

Oh, the sea
the sea moves
waterrrr my motherrr
my motherrr mooooves
The Seeeeeeaaaaaaaa

Oh the Sea moves it moves against me

The Sea

Through the waves

Through the circle

Oh the sea

The Sea moves

oh oh oh

aaaaaaa the aaaaaaa

rave on rave on to the...

sea

shake this tree

and move move move

the wind

Oh the Sea

she moves me

water my mother

my mother moves meeee.

I reached the outside of the barracks and saw that I was high up in the sky. The outside of the building had wrap around balconies on it with a covered bridge from one building to another. The closest bridge was connected to a yellow building. I think that was the color Isadora told me to look for. I see my way to the bridge, with its clear glass container, and look down.

Down below are guards patrolling. Flashing lights.

I would have to either go as quickly as I could or crawl on the ground to blend in with the surface. Crawling felt slow.

The door opens in front of me. There are two guards carrying a woman with a hood on her head. I can tell she is a woman because she is pregnant. I sneak in behind them and pretend I am part of their detail. Trying to maintain a short distance behind them so they won't feel my presence either. I feel like I am going to pee my pants.

We walk through to the other side of the bridge and into the building. When we make it in, I almost collapse against the yellow wall. I should follow them and find out where they are going but I am getting a bit freaked out and my body is shutting down. I can't handle it.

It is too much. I see there is a restroom and run into it. There are three toilet stalls. I rush into one and fall onto the toilet seat. I pee. Then I can't get up. I can't go back out there. I'm scared. Then someone comes in. I pull my feet up onto my toilet so they can't see underneath and pray that they don't check the stall.

It is two people in the bathroom. Two men.

Inside of the stall, I keep as still as possible. The men are peeing in the urinal.

"What a shit show," one says in Zephtyr.

"Yeah. Literally. Lot of procedures this week," the second responds, then adds under his breath, "You think our lady Herman is trying to make a statement?"

The first doesn't respond.

"Not that I'm judging. I'm just here to clean," the second says.

There's a silence. A urinal is flushing.

"Did you hear the singers are passing out?" the second starts again.

"Oh yeah? From the smell?" A second urinal is flushing.

"No from the whole thing... the surgery. From singing too much. From all the air being sucked out of their spirit."

"From all the dead babies!"

They half laugh. I flinch and slip a bit on the seat. Glad I already pissed in the toilet.

"Do you think some of 'em are faking it?" Water gushes from the faucets.

The first guy grunts. "Fire...Eyes yeah! Filthy treaders." He spits and continues. "We gotta embrace joy you know. There's enough people out there who wanna curry favor with the Blue Temple. Whoever passes out, someone new comes in."

They walk out of the bathroom. After a few minutes, I inch out too.

In the hallway I hear singing a little ways off and follow the sound.

Thirteen: Martinee

In the bedroom, the circle of women and children can't speak or sing, but they move around me in a kind of song. They dress me in their clothes. They all hold my shoulders and keep me aloft. They pick me up and send me over their heads down a line. I feel like I am their prayer. I don't understand what is happening, but I feel protected, sheltered, benighted. They tuck me underneath one of the great poster beds and in the morning, a great bell starts ringing. A Major enters and all the women huddle together in the center of the ring of beds. One woman gets me up and puts me in the center of this huddle. After the Major gives the signal with his body, we move as a huddle through the corridors.

I just try to mimic them as best I could. We move as if our feet were chained together and were wearing high heels. We all have a hand resting on a shoulder in front of us. We move this way through hallway after hallway. The colors of the walls are the only difference. First the corridors are white, then brown, then a pattern of geometric flowers, and then shades of cream into yellow. At the yellow corridors, I feel the hands near me start to grab me, and at a certain moment, while maintaining the same speed as before- the group shoots me out of their cell. I spin out and find a wall, luckily connected to a corner and I get out of sight before the Major can see the change.

Now I am all alone. I feel a bit naked, after being in the security of the group. I try to keep their warmth in my mind. As I shuffle as quietly as I can down the lone corridors, an overarching anxiety affixes me, and despair starts to overcome me. Faces flash before my eyes. My babies I lost. My lover who left. My baby Friedrich. I keep on moving.

Fourteen: Jane Doe

They kept me in a small cell with ten other women until I became round.

They took Lizzy three days after we were processed, saying they were doing a medical check-up.

Now it has been 138 days since I have seen her. I know because I scratch the

lines of her absence into my thigh, and re-scratch them every day. Some lines have scarred over. I count them every morning. Then they took me too.

Wheelbarrows. This game we played as children where the driver holds your legs and you walk with your hands in races across the lawn. There was this aspect of the game that if your partner who was holding your feet was strong enough—held your legs tightly and moved against you, that you were compelled to move forward. The only way to prevent this use of force was to fall.

These kinds of power dynamics didn't tend to happen though as you could choose your partner and most kids entered the game voluntarily to play. This would be the case among the kids playing out in the back garden of the apartment complexes where I lived as a child. Within school, it was a different matter.

In school, the game was compulsory and partners were chosen by the teacher who didn't care about the alliances and animosity that exist between children. I remember there was a time when I was matched with the big bully Fedepito. He made this game into one of sadistic pleasure and would run me into a tree, a wall, other people. All the other children would laugh.

Bright lights above me...I keep my eyes closed in this claustrophobic room. Not looking at the pale pink sheet covering my body, the circle of white coats around me, or the body lying alongside me on another stretcher, its smell permeating over the antiseptic in the room.

The voices. The voices raised in chorus rise and fall.

Mindfulness= the dominant tenet of our leader Herman. I think of my breath and aim to be in my body. With my baby that will soon be born.

They will give me a cesarean.

The cutting...the ripping...is barricaded from my vision. I know they haven't begun yet because the song continues, and the doctors are still walking in and out of the room getting materials.

My concentration on my breath is abandoned. Now I'm praying.

Please let me keep her.

Please let her live.

Please let us be together.

I don't say my prayer aloud for the retribution will be severe. My hands are bound.
I feel the cover of my sheets like the seeker of a worry bead.

Don't forget to name her! I shout inside my head.

Please let her live.

An electric guitar is thrashing, and they are cutting me open. Thanks be that they anesthetize us.

They are lifting my baby out of my body.

They slap the baby, and it cries.

"Please show my baby to me," I ask clearly. "Excuse me... Please show my baby to me!"

Hands move away from my body. My baby and its cries move away from me.

Alien cold fingers sew my numb skin. I think, now I die. Now they kill me.

Please let my baby live.

Fifteen: Ananda

I find the door. There are many folk singers in traditional garb singing and a lone tall dark guitar player beating strings. Then there is silence. Then a cry, a tiny cry of a baby. Then movement and some officials exit the room.

Where was the baby? I creep into the room as the last attendant exits. The room is split into two sides with a fabric divider. Two women lie on hospital stretchers. One has just been operated upon and the other looks to be dead, a shroud covered her face. I join the singers and stand in the back.

On the other side of the divider, there are the medical attendants handling the baby. They are measuring her, taking vitals. The baby is tiny. Maybe 25

weeks old. I looked closely at the attendants and see one of them is Martinee... Martinee in disguise.

Sixteen: Martinee

“This one will not make it,” says the doctor after receiving the results of the tests. “Can one of you dispose of it?” The woman behind the sheet cries out... “No, No...give her to me. I will save her.”

My heart leaps in terror. I am afraid they will give her the baby. I’ve made it this far. I’ve made it through. Tore up a medic with my secret knife. And made my way into this room. THIS ROOM. For me this is a Sacred Rite. It is my right to be the mother of this child. I know it is.

The doctor looks disdainfully at the woman’s noise and I feel relieved. Tick tock tick tock. My eyes are fixed upon him, waiting for the moment when I am to take responsibility. When I am to gain trust. When I will be given the task that I have come for. I am ready.

“Well?” he says looking around.

“I will do it sir. I will dispose of it,” I say gesturing with my head toward the baby. Everything is happening! This moment is coming. Soon she will be in my hands. Delivered to my fingers. Residing near my heart. Just like she should.

“Be sure to do so to the proper satisfaction, and you,” he says pointing to another attendant, “You go deal with that one,” referring to the woman behind the screen.

I take the fragile bundle and exit the room. As soon as I turn a corner, I lift my shirt, and insert the baby into the fold in my belly. The wound is still not healed. I don’t care. The pain is delicious. I’ve just given birth.

Someone touches my shoulder. My rage comes full force. I whirl around with my knife. It is Ananda. She is scared and embracing me. Grabbing my hands, she leads the way out to the closest exit possible. We go.

Seventeen: Jane Doe

Returned to my cell for 10 hours, it was the first time any of my cellmates showed me kindness. Before, among the women, all I had felt was a kind of coldness. A deep sadness. A fear. Jealousy?

Now they treat me as their invalid and they are my nurses. They coo to me and dress my belly wound.

The youngest woman comes to me and whispers, “We thought they might let you keep it. We didn’t want to tell you of the pain you and we all bear.”

Their nursing numbs the terror. I feel just enough to prevent me from clawing the walls and beating my head against the floor. At nightfall, they come to our cell and line us up against the wall. Tie our hands together. Put a sack over our heads. Chain us together. They tell us to move and we do...in a kind of huddle shuffle.

The women and the guards put me in the center of the circle so that I won’t fall over. They walk us over pavement. I can feel the wind blowing and a wide expanse. The sound of a loud propeller dominates all other senses. We are walked into a helicopter.

We are up in the air. The engine is loud. I can’t hear my thoughts. You might think I had thoughts. That I might imagine where they were taking us. To a barren island? To the southern mines? I didn’t have thoughts. I have this physical sense of violation. Of absence. Of violence. It was as if I already died. We fly for hours and the sun is rising.

“Come. Advance!” I hear a voice command.

I feel a door open and air rush in.

I smell the sea. The salt. The sun is shining.

It is bright against the burlap sack on my head.

“Go!” The voice commands and nudges me to the door.

Relief, I think to myself. Relief from the burden of my body. From my pain.

Another impulse resists...Lizzy, I think. What if she still lives? They push me... they push me out of the helicopter.

I fall.

I hang from my foot and am swinging. My feet are still connected to the other women behind me. Before they push the next woman out, the sack covering my head falls off and I face the immensity of the ocean...a belly of water.

Welcome a voice calls to me.

...the water spirit. I go to her.

My body breaks against the water.

Yes...I think.

The wet presses against me.

I am extinguished.

Eighteen: Martinee

The elders left a green knotted rope hanging over the barbed wire fence that we climbed upon to get back across. Lithinium survived the trip in my pouch and for several weeks afterwards. I pumped my breasts with my hands over and over till milk came and fed her from a tube.

Lithinium has a friend, the son of Isadora, Geoff. She is learning both my native language of Axtlzepeh and the language of her mother, Zephtyr, that I heard spoken in *that room*. Ananda teaches her.

Who was I in that room? Is she still me? I think of Lithinium's mother, her real mother, every day.

On Feast days we honor her memory by setting a fire in a puddle.

If Lithinium comes of age she will start the fire, singing...

*This little rope of flame
is my cable to you
an ancient connection
of blood turned matter in blue*

HET RANDJE VAN NET GENOEG

Lucia van den Brink

Ik denk vaak aan konijnen als ik wandel. De emmer sleept achter me aan. Hij is van mijn rugzak op de grond gevallen en schraapt nu over de oneffenheden van de grote zandvlakte. Ik ben te moe om hem op te pakken. Elk steentje of gat in de weg hoor je en ik weet dat dit zo niet gaat, want de emmer raakt vol met zand, maar ik doe het zolang het lukt. Zo leef ik.

Mijn broek trekt rechts, omdat daar een zwaar zakmes zit dat ik bij de hand wil houden. De rest van mijn spullen draag ik in mijn rugzak, eronder is mijn shirt nat van het zweet.

Wanneer ik langs een groot rotsblok kom, twijfel ik er te overnachten. Het rotsblok komt tot mijn middel en kan beschutting bieden, maar het valt op in het open landschap. Naast de kou van de nacht, is het grootste gevaar niet de wilde dieren, maar de kans dat ik iemand anders tegenkom. In de Oude Tijd zou ik vriendelijk glimlachen en knikken zodra iemand mijn pad kruiste. In deze tijd betekent een ander persoon een strijd om leven en dood, of in ieder geval om de spullen die ik bij me draag. Gelukkig ben ik al dagen en dagen niemand tegengekomen. De meesten zijn weg, naar het Noorden, maar ik blijf op mijn hoede.

Dan bedenk ik dat er vast geen konijnen leven naast dit rotsblok en dat is het laatste zetje dat ik nodig heb: ik vervolg mijn weg naar een betere plek. Ik weet zeker dat het er is. Dat kan niet anders. Ik heb een goed gevoel voor dit soort dingen en daar vertrouw ik op. Dat ik nog leef is alle bevestiging die ik nodig heb.

De emmer springt soms op als die een steen raakt. In de verte staat een bramenstruik die oneindig ver lijkt door te groeien. Verder is er weinig. Alles is gelig, dor en stoffig, hoe ver ik ook in de trillende warmte kijk.

Bij iedere stap dichterbij zie ik dat deze bramenstruik een betere plek is. Ik heb eerder bij bramenstruiken geslapen, ze lijken het landschap langzaam over te nemen. Eenmaal bij de struik pluk ik een braam en steek hem in mijn mond, die smaakt zoet. De bramenstruiken zijn in de loop der jaren veranderd. De vruchten zijn kleiner, de doornen groter en de planten minder groen, maar ze geven wel het hele jaar door bramen dankzij het vervallen van seizoenen zoals winter en herfst.

Ik haal de emmer los en leg die op de grond. De donkerste, zoetste bramen die ik zie, pluk ik en daarmee leg ik een spoor uit dat uiteindelijk de emmer in leidt. Ik heb een zelfgemaakt deksel voor op de emmer, die zet ik op scherp door middel van een elastiek en een stok. Zodra er iets inloopt en tegen de stok komt, zal het deksel dichtvallen.

Maar niet nu. Konijnen zijn nachtdieren.

Als kind had ik een dwergkonijntje gehad, met van die schattige hangoren. Dat konijntje was overdag altijd klaarwakker. Waarschijnlijk omdat ik hem wakker hield, voer gaf op tijden die mij uitkwamen en zo paste het dier zijn leven aan mij aan. Konijnen zijn nachtdieren, dat weet ik nu, en inmiddels sluit ik mijn ritme op ze aan.

Verderop vind ik een lange, dunne boomstam. Die sleep ik naar de bramenstruik. Eén uiteinde ervan leg ik boven op de struik. Bramenstruiken zijn ongehooflijk sterk en de stam blijft zonder problemen liggen. De andere kant graaf ik in in het zand.

Uit mijn rugzak haal ik een groot stuk plastic dat ik over de boomstam heen gooi. De uiteinden van het plastic begraaf ik in het zand en daarmee trekt het zeil strak, zodat het de vorm krijgt van een tent, waarin ik enigszins beschut kan slapen. Ik verzamel droge plantenresten om in mijn tent te leggen, zodat ik van nacht zacht lig.

Mijn voeten branden en ik ga voor mijn tent zitten. Ik trek mijn schoenen uit en laat mijn vingers over de dikke eetlaag op mijn voeten glijden. Ik vul mijn handen met zand en masseer daarmee de eetlaag, alles om maar wat verlichting te geven na de dagelijkse kilometers.

De zon gaat bijna onder, de kleuren bij de horizon beginnen voorzichtig te vervagen naar rood. Pal boven me zie ik iets wat ik al een tijd niet meer heb gezien: een streep door de blauwe lucht. Ik knipper een keer met mijn ogen, want het kan ook een lange wolk zijn, maar als ik beter kijk zie ik het echt: twee evenwijdige strepen.

Dit is wat ik denk dat het is.

‘Vliegtuig?’ zeg ik. Af en toe probeer ik te spreken om mijn stembanden getraind te houden. Ik associeer het geluid uit mijn keel al bijna niet meer met mezelf, en als ik het hoor, voel ik me vergezeld. Alsof er iemand anders tegen me praat.

Ja, daar. Ik zie het driehoekvormige voertuig dat de streep trekt. Het moet jaren geleden zijn dat ik een vliegtuig zag. Ik hoor ook dat malende geluid waarmee het zich door de lucht voortbeweegt, want verder is het stil.

Vliegtuigen waren het eerste voertuig van de Oude Tijd waar we van af moesten zien. Allereerst vanwege de Windjaren. In die vijf jaar voor de Klimaatoorlogen waaide het zo hard dat er geen vliegtuig meer op kon stijgen. De laatste vliegtuigen in de lucht stortten allemaal neer.

En dat was nog maar het begin. Bomen waaiden kapot en algauw hielden ook hoge gebouwen het niet meer. De bovenste verdiepingen van de kantoren aan de Amsterdamse Zuidas werden weggeblazen, de Pontsteiger aan het IJ brak in twee en in Rotterdam waaiden miljonnairs aan de Maas uit hun penthouses.

Het eerste dat de mensenmassa begon te hamsteren was toiletpapier. Ik kan me nu niet voorstellen dat er nog iemand is die toiletpapier gebruikt. Ja, de mensen in dat vliegtuig boven me misschien. Ik weet nog wat ik zelf als eerste insloeg: paracetamol. Ik heb nog steeds twee pakjes bij me in mijn rugzak.

Ik woonde destijds ondergronds. Mijn vriendinnen hadden me uitgelachen toen ik vertelde dat ik een ondergronds appartement in Amsterdam op de kop had getikt. Het was het enige dat betaalbaar voor me was en uiteindelijk hetgeen dat me gedurende de Windjaren redde, terwijl mijn vrienden terug naar hun ouders op het platteland verhuisden of hun heil ergens anders zochten.

En nu zit ik hier en is er een vliegtuig dat de hemel doorklieft met een witte streep. Ik dacht echt dat alle vliegtuigen kapot waren. Ik heb zoveel kapot zien gaan in de Klimaatoorlogen, dat ik na een tijd ben gaan denken dat alles kapot is.

Ik kijk net zolang totdat ik het vliegtuig niet meer kan zien. Het wordt steeds donkerder om me heen en de frisse lucht van de nacht voelt zacht aan mijn huid vergeleken met de harde warmte van die dag.

Ik plaats mijn metalen schaal, leg er wat gras omheen en span er een kleinstukje plastic overheen. Dat stukje hergebruik ik iedere nacht voor het opvangen van dauw. Daarna kruip ik in mijn tent en val in slaap met het mes in mijn hand.

Ik word wakker van de zon. Het eerste wat ik doe, is de emmer checken en ik slaak een zucht. Er zijn ook dagen dat er niets in mijn val zit en dan moet ik op zoek naar voedsel in plaats van dat ik verder kan lopen. Op die dagen ga ik niet vooruit.

Het is gek om te denken dat ik vroeger, in de Oude Tijd, 's ochtends tien minuten per dag spendeerde aan douchen en dan nog vijf minuten aan make-up en als ik echt serieus de tijd nam en mijn benen schoor zelfs de wekker tien minuten eerder zette. Allemaal voordat ik iets deed wat van wezenlijk van belang was, zoals ontbijten.

Ik vang mijn ochtendurine op in een fles. De fles voelt warm aan mijn hand. Daarna kijk ik in de metalen schaal naast mijn tent en haal het plastic eraf. Het beetje dauw dat erin zit drink ik op. Dit is het beste moment van de dag. Dat koele, verfrissende water in mijn mond.

Dan pak ik de emmer, houd hem schuin en het konijn glijdt eruit. Ik grijp het beest direct in zijn nekvel en druk het tegen de grond. Twee glimmende kraaloogetjes kijken me aan. Het mooie van konijnen is dat ze roerloos worden zodra ze gevaar opmerken. Ze verstijven. Dat had ik bij mijn dwergkonijntje al gezien en mijn moeder had het uitgelegd als: ze vindt het fijn dat je haar aait. Ik had mijn moeder toen geloofd, maar inmiddels weet ik hoe doodsangst voelt bij konijnen.

Met mijn vrije hand leg ik wat gedroogde bladeren voor het konijn neer. Ik laat zijn nek iets los. Het dier ontdooit na een paar tellen en begint te eten, alsof er niets aan de hand is.

Ik zet de metalen schaal klaar. Dan sla ik het beest op zijn kop met het handvat van mijn mes. Eén harde klap. Het klinkt door op de schedel van het dier. Het konijn is niet direct bewusteloos dus ik moet het nog een keer doen. Het dier gilt, hoog en hard. Vroeger wist ik niet dat konijnen geluid konden maken, inmiddels weet ik beter. Dit keer klinkt het geluid holler op de schedel en zijn spieren verslappen.

Ik pak mijn mes en snijd zijn halsslagaderen door. Het konijn spartelt nog wat en bloedt dan langzaam leeg. Dat duurt even, maar als je beseft dat het het leven is dat wegsijpelt, dan gaat het eigenlijk nog vrij snel.

Het lastigste aan het doden van een konijn is dat die grote ogen je blijven aankijken. Je ziet jezelf erin gereflecteerd. Je ziet wat de zinderende hitte van je heeft gemaakt, hoe lang je haar is gegroeid en dat er een veeg zand op je wang zit, of nee, dat er een streep bloed zit. Als je nog beter kijkt, zie je de omgeving en hoe verwoest die is door alle Klimaatoorlogen en als laatst zie je altijd hoe alleen je bent.

In een poging om veilig te zijn, gaven we alle vrijheid op. De landen om ons heen begonnen een oorlog en wij deden mee. Alles ging kapot. Ik moest daar weg. Uit die hoofdstad. Ik ben in tegenovergestelde richting gaan lopen. De rest is naar eerstewereldlanden toe, naar het Noorden, waar het koud zou zijn, maar mij leek het verstandig om de tegenovergestelde kant op te gaan. Ik loop naar Afrika.

Het is niet meer dan een voorgevoel. Net als toen ik gisteren doorliep na de rots en toen deze bramenstruik vond. Tot nu toe werkt het prima. Hoe verder weg ik ben van die gekmakende landen, hoe beter het is. Ik moet inmiddels bijna bij de Middellandse Zee zijn, ik weet het zeker. Onderweg kom ik alleen maar mensen tegen die noordelijk vluchten, maar het vliegtuig vloog gisteren de kant uit waar ik opga. Dat is een goed teken, want de mensen die een vliegtuig hebben zijn de enigen die misschien nog iets weten. Het moet een selecte groep zijn. Een gezelschap dat de rest van de wereld heeft verteld dat Scandinavië en het Noordpoolgebied de beste kansen boden, zodat er meer ruimte kwam in de plekken waar het echt om ging.

Zo werkt manipulatie. Jarenlang heb ik zelf mensen beïnvloed voor mijn eigen belang. Voor mijn eigen salaris. Vanachter een bureau. Het kleinschalige werk, natuurlijk. Ik manipuleerde mensen online, alles draaide om clicks en conversies, een baan zoals de slimste mensen van mijn generatie hebben. Ik kocht van mijn salaris meer schoenen dan er dagen in de week waren en ik ging naar cafés waar ik drankjes dronk die mijn lichaam niet nodig had, met vrienden waar ik achteraf niets aan bleek te hebben.

Het bloed dat nu vloeit van het konijn is noodzakelijk. Ik neem niet meer dan ik nodig heb. Iedere dag heb ik net genoeg. En op dat randje van net genoeg, leef ik.

Met mijn mes snijd ik de kop van het dier los. Om de nekwervels los te breken, moet ik mijn handen gebruiken. Zijn kop past volledig in mijn hand. De vacht voelt zacht. De nekwervels knakken als ik ze losbreek. Het bloed spettert een beetje. Er zijn nog wat aderen en spieren die ik door moet snijden, maar dan is de kop echt los en ik zet hem neer in het zand. Rechtop, zodat ik later de ogen kan opeten. Het lijf hang ik ondersteboven aan de bramenstruik om het uit te laten lekken.

In de Oude Tijd was ik vegetariër. Dat zou ik nog steeds wel willen, maar goed, dat gaat niet meer. Als we collectief vegetariër waren geweest, zou ik hier nu misschien niet zitten. Maar ach, niemand weet het echt. Er zijn geen onderzoekers of deskundigen meer, er is geen nieuws, geen online, geen voorlichtingen, geen regering. Alles is weg.

Er hipt iets heen en weer in de struiken verderop. Nog een konijn. Een exemplaar dat een stukje groter is. Ook deze kijkt me aan met zijn kraalogen. 'Heb je ook trek?' vraag ik het dier hardop, alsof ik het uitnodig wat te komen eten. Het is alweer een dag geleden dat ik mijn stem gebruikte.

Het dier hopt weg. Ze hebben een grappige manier van lopen, die konijntjes.

Ik draai me om naar het dode konijn. De buik hangt naar me toe en ik begin met een kleine snede bij de nek, zodat ik de huid straks makkelijk los kan maken. Daarna begin ik aan de achterpoten en snijd de vacht daar weg, totdat er alleen nog pluis aan de pootjes zit. Het lijkt alsof het dier nog sokjes aanheeft. Dan snijd ik de huid in vanaf de bolvormige staart en trek het grootste gedeelte van de huid er gemakkelijk af.

De achterpoten lijken op kippenbouten die ik in de Oude Tijd in een plasticje in de supermarkt kocht. Ik scheur ze los. Ik moet alleen de gewrichtsbanden weghalen, o ja en opletten dat mijn mes niet uitschiet naar de buik en per ongeluk een orgaan doorsnijdt. Dan kan ik mijn maaltijd wel weggooien.

Het wordt steeds warmer en het dier begint te ruiken. Na zoveel maanden weet ik zeker dat ik de geur van vette huid en bloed nooit meer zal vergeten. Ik kijk

omhoog, en ja hoor, precies zoals ik dacht. Roofvogels cirkelen boven me en ik voel hun dreiging. Ik ben niet de enige die het dode konijn ruikt, maar ik ben wel de enige die het gaat opeten. Als ik het vlees en de eetbare delen van het konijn heb verwijderd, maak ik vuur met de plantenresten uit mijn tent.

Ik rooster het vlees. Als het klaar is, schrok ik het naar binnen als een wilde hond die bang is dat zijn prooi wordt afgenomen. Met een schuin oog kijk ik omhoog. Ik neem een laatste hap en proef nog wat vacht. Het kriebelt aan mijn tong en ik denk aan hoe ik in de Oude Tijd mandarijntjes pelde en zelfs de kleine witte schimmelsliertjes ervan afhaalde, voordat ik vond dat ik het kon eten.

Ik slik het vlees van het konijn door, met haar en al. Ik zit sneller vol dan ik had verwacht. Dat komt doordat ik gisteren minder heb gelopen dan normaal. Mijn honger is een precieze graadmeter. Ik kijk naar boven, de vogels cirkelen nog boven me, lager inmiddels.

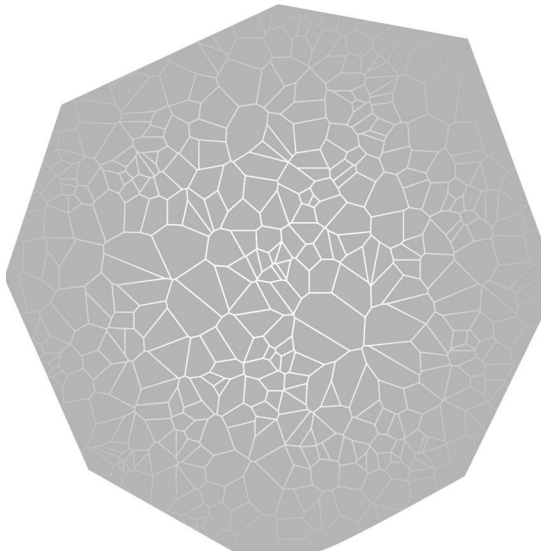
Ik voel me alleen, maar ben lang niet de enige op de wereld. De roofvogels cirkelen nog boven me, klaar om af te pakken wat nu nog van mij is. Ik herken het gevoel. Dat was hetgeen dat ervoor zorgde dat ik meer schoenen kocht en meer dronk dan ik nodig had. De dreiging van een andere aanwezigheid, die mogelijk groter en sterker dan ik kon zijn.

Ik proef de nasmaak van het konijn in mijn mond. Eén achterpoot bewaar ik voor later, om als avondlunch te eten. Die twee maaltijden combineer ik tegenwoordig. Ik twijfel even als ik de kop van het konijn in het zand zie staan. Ik kan de ogen zo opeten, maar heb echt genoeg gehad.

Mijn zelfgebouwde tent haal ik uit elkaar en ik begin te lopen, op zoek naar een betere plek. De haartjes van het konijn kriebelen nog na op mijn tong. Ik pak mijn fles en spoel ze weg met een slok ochtendurine. Het is nog warm en mijn gezicht vertrekt, maar ik ben het gewend. Ik hoor de roofvogels kraaien, ze zijn dichtbij nu. In het zand staren de ogen van het konijn me na.

MUSINGS ON A DAY IN 2121

Vivienne Wong

The fact that I no longer have to worry about mixing dairy products means that I can enjoy multiple beverages at the same time without causing a stomach upset. As I sip on my hybrid Oreo-milkshake slash apple-carrot-ginger juice, I can't help but reflect on my own history of experiences and contemplate on the society of 2100 at large.

Mind you, my hair isn't silver, like my ancestors. It's platinum blonde. My knees are working perfectly fine, my eyesight is working well (still got that 20/20 vision) and my face remains as youthful as I was at the age of 21. This isn't the result of Botox, neither does it mean that I am a vampire. I simply got lucky.

At some point in life (I've lost count), I started aging backwards. It feels as if I was granted permission to relive my youth again by some divine intervention. This physical reversal has given me the drive to realize this dream I had since I was a little girl that I never managed to fulfil in my early 20s: dying my hair.

After years of innovation, the hairdressing industry developed an organic bleach-free formula in the 2080's that makes hair dyeing a fast, painless process. By popping a hair dye pill that suits your preferences (curly hair, straight hair, dyed hair, frizzled hair, bed head...), the pill will transform your hair from the tip to the roots overnight, until it reaches the ends of every single strand on your head.

Apart from advancements in the hairstyling industry, other fields have also had their own remarkable achievements which are a source of great convenience. The most significant of these being the creation of the Cloud.

The Cloud I'm referring to is the holographic cloud above your head that acts as your metaphorical personal assistant. Wave a finger in the air and you can type onto your imaginary keyboard. You can find all your old documents, photos, and videos which are safely stored for viewing at your own leisure. You can even find footage of how you looked like and behaved in your birth giver's womb.

Don't worry about data privacy breaches, as this holographic cloud that contains all your personal data can only be accessed by you as an individual. It doesn't require the lengthy authentication processes of lengthy passwords which

forces you to come up with meaningless arrangements of letters, symbols and numbers. The Cloud only responds to the will of the individual.

Daily life has also become much more convenient, particularly with the technological shift when it comes to snail mail. Everything mailed from all corners of the world, can be delivered in no more than 2 hours. Don't ask me how, but scientists have figured out that items could be delivered through sound waves.

This means that I no longer have to wait weeks, or even months for my care package to arrive from friends abroad. When my grandson Sebastian hears me saying the expression "speed of light", he quickly corrects me. "You mean speed of sound, right?" Of course, the little ones never fully comprehend us old people with our old sayings.

Speaking of packages, how food is made also comes to mind. Since the turn of the 22nd century, humanity no longer has to cook to sustain themselves.

This has definitely been life-changing for me considering my past struggles in the kitchen.

Food printing has become the ultimate solution. No more long queues at the grocery stores. No more failed cooking attempts. No more endless dishwashing. By sticking your tongue onto your handy pocket food printer, your taste buds will transcribe whatever your mind craves, and a piece of chewing gum of diverse flavors will satisfy your appetite.

Of course, you also have the option to 3D-print an edible medium-sized sculpture that imitates what actual food looks like.

The younger generation prefer the chewing gum as it does the same thing as the 3D-printed-food-like sculpture. They lack cooking skills, and today's kitchens lack cooking utensils to prepare a home-cooked meal.

In fact, the word "kitchen" has disappeared from our everyday vernacular. My personal preference is definitely not the chewing gum.

I know I am not eating actual food, but this food-like item that I can visualize brings back memories of actual food. Don't get me wrong, this food-like-3D-printed object fulfills all the functions actual food does which is to stimulate the taste

buds, and obviously to sustain life. However, I wonder: without the knowledge of how far technology has come in relation to food production, would I know the difference between a home cooked pizza and a printer-fabricated pizza?

Nevertheless, I just like to savor this 3D-printed imitation as it brings back memories of the old days.

Apart from my inability to pass down family recipes down our bloodline, this third wave of futurism has brought on a drastic cultural shift: museums are no longer in operation.

The past century showed a decreasing trend of visitors to these institutions. As a result, museums are struggling to stay afloat. All the paintings and sculptures are now placed in city archives, locked until the end of eternity.

In order to have an idea of how these cultural artefacts look like, you can simply refer to the digital catalogue on the Cloud.

It is simply a shame that my grandchildren will never be able to see the real deal. Art in the real.

Museum curators and conservators no longer exist as the tech industry moved the public towards the longing for new phenomenon, new objects, new tastes. Everything that is old does not really resonate with the young. The original artworks are no longer restored for public viewing, centuries of oil paintings have not been touched by our generation.

Despite having gone to numerous museums in early stages of my life, I am skeptical as to whether I actually saw Leonardo da Vinci's *Mona Lisa*: how would I even know if it was real? I was not a Renaissance woman; how could I tell the difference?

My grandchildren will probably never share the same doubts that I have. My granddaughter Brie doesn't even recognize the *Mona Lisa* on the Cloud.

I guess some things are just buried deep in oblivion, such things are simply left forgotten with the passing of time.

Despite that, my world view of the world in 2100 is not all bad. Something comforting happened at the turn of the 2060s. The Elgin Marbles were finally re-

turned to the Greeks! Despite my excitement, I'm not sure who I can share this news with. It's unfortunate that this generation doesn't understand the significance of this transaction as everyone literally has their head in the Cloud.

In the same way that museums have ceased to exist, traditional religions like Taoism, Buddhism and Catholicism, no longer attract followers. Religion is just not something that is of great interest to the general public. Churches, temples, and mosques have become wasteland-like edifices. They haven't turned to soil yet, but these monuments are no longer treated as places of heritage. They are simply abandoned, forgotten. Archived in the Cloud but erased from the memories of people.

The decreased importance of organized religion might have to do with the success of movements around gender politics which have finally become mainstream.

Sanitary products are no longer taxed worldwide. As long as you experience menstruation, you are entitled to get your fair share and choice of sanitary products. The male birth control pill works wonders! The gender pay gap has finally closed. LGBT marriage is legalized in every single country in the world. In fact, the definition of LGBT has also expanded. The ironic thing is less weddings are actually taking place as people do not seem keen to marry given the past generation's divorce rate.

The banning of designer babies also came in the 2080s. Olympic Games were also banned as a result as sports was no longer about sports—it was about who can afford the specimen of former Olympians that can contribute to the physical prowess of your future offspring.

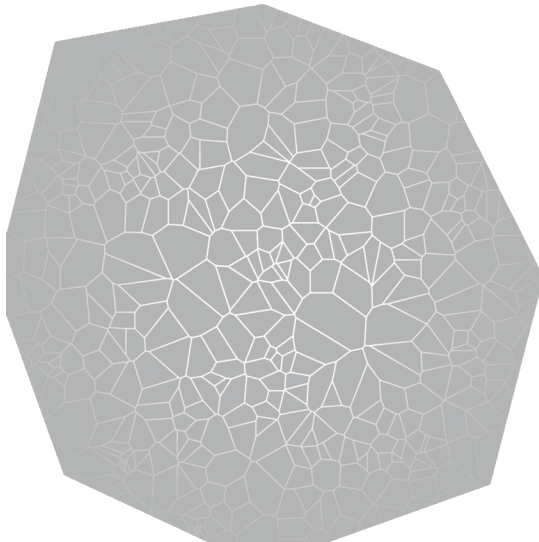
In the larger political sphere, changes have also taken place. The need for passports and visas has ceased to exist. There has been opposition against the unfairness of access to other countries, so after decades of protests, visas have become a thing of the past. People can now travel freely regardless of their cultural background.

Passports still exist, but its functions are like that of a constitutional monarchy. Symbolically relevant, but no longer essential as countries realize that too much nationalism is not a good thing.

Life seems to be different in many ways compared to the 2020s. More development, more innovation, more change. But this is not how I see it. Life in some sense is still the same. Time is still a constant. Like our ancestors, we live through every second, every minute, every hour, every day. 365 days a year. And despite looking young, I cannot transcend death. I have more time on earth but time is still limited. So, if you one day find this diary entry, I hope that you will find comfort in the history of what became your lives today.

GAMMA CHANGE

Lara Rose Eikamp

Jes loved staring up at the MediaCorps office building in mid-downtown as they were leaving it. It was an impressive explosion of architectural structures emerging from a concrete base that was a trypophobic's nightmare. There was the sterile steel surface for the archive servers, the glass structure for the bulk of the employees analyzing *chirps*, and the wooden executive's office at the top. While the mirrors dispersed the evening sunshine to reach the dark streets dwarfed by the gargantuan office buildings, the vertical gardens spread oxygen all over the city. It was an appropriate dwelling for Earth's primary news outlet.

Before Jes got on the subway, their tiny, blond boss named beecher, who was incidentally also the best boss anyone could hope for, gave Jes another hug to celebrate their good fortune today. On the ride home, Jes couldn't stop replaying today's events in their mind: beecher coming up excitedly during lunch, breaking the good news, the two of them giggling and slapping each other on the back companionably. Jes had to force themselves to sit still and not wiggle with giddiness. When they stepped into their apartment on the 42nd floor of the uptown living complex, it was dark and empty.

"TechHome, turn on kitchen!"

A confirmation noise rang and the lights in the kitchen gradually turned up, illuminating a wall full of cabinetry with counterspace. Opposite this was a long kitchen island with a floating plant bed above it. First things first, Jes needed a drink. Steering clear of tap water, they chose one of their leftover winter small beers. Jes's wife was an excellent brewer and the 0.5% APV brew quenched their thirst.

Deciding they also needed more comfortable clothes, Jes made their way to the shared closet. When ordering their clothes for the month, Jes had been in a feminine mood, so there were loads of stylish blouses and dresses. That wasn't what Jes wanted today. Instead of choosing from the batch of monthly cycled clothing, they opened a special little drawer containing the couple's self-made clothes. They grabbed their favorite sweater. Then Jes decided to get a head start on the matrix.

"TechHome, display Conception Matrix wall."

The home system crisply stated its confirmation and across from the couch the image of their future child captured in probabilities appeared. The projector above them was faulty, so about 1% of the top of the image was blurry, but neither one of them had found time to fix it.

Thanks to the biodiversity laws, there were a myriad of physical properties to choose from, and they as parents had complete freedom to choose their child's appearance as long as 78% percent of these were from populations that a hundred years ago were considered minorities. Jes's own recent success confirmed that if your parents put in the work, it paid off. The future psychological properties of their child could also be accessed with one quick verbal command, but it wasn't time to start stressing about that yet.

Today they were going to decide on the baby's eyes. Jes wanted to go for something classic but wished the love of their life had more to say on the subject. Speaking of which, anna walked in the door just then. She looked exhausted but still lovely and Jes wanted to pull her onto the couch with them. Instead, they restrained themselves, well aware that this was not what anna needed right now. anna swiped her glossy dark hair back and grabbed herself a beer.

"At the university they only have cherry-flavored beer at the moment. I don't know why the students love it so much, but they do," she complained and remembered to smile faintly from where she leaned against the kitchen counter. anna wasn't calm for long when she saw Jes's attire:

"Hey, that's my sweater! I made that!"

"No, it became our sweater when we registered with the municipality, my love!" They teasingly, tauntingly flaunted their favorite blue sweater. It was often a point of contention, albeit playful, light-hearted contention.

"Come here, you," anna mumbled, pouting, and shuffling her way over to the seating area. "If you're going to wear it, I at least want to use you as a pillow."

Willingly Jes spread out, so anna could crawl onto the sofa, rest her head against the other's chest contentedly.

"How was your day?" asked Jes, who was comfortable acting as a live pillow.

“Well,” anna said. “First I discovered that the results of the new intervention to increase student satisfaction don’t tell us anything.”

“I thought you said, student satisfaction had gone up.”

“Yeah, but I was taking a look at the intervention itself and these coaches gave the students a completely new definition of satisfaction. Of course, the scores are going to be higher if they lower the bar for what counts as satisfaction!”

“Ugh, gamma change is a nightmare.”

“Exactly. Then, I went down the TechPad hole and researched cultural norms of the last century.”

Jes’s brow furrowed.

“Weren’t you supposed to be preparing your intro class on the *Dark Period of isms?*”

“This is related.”

Jes’s eyebrows furrowed even further. “Are you sure?”

“Yes. Maybe.”

“Oh...kay.” Jes didn’t know what it was all about but they knew when to stop pushing. They looked down at anna’s face, the smooth fawn skin, tiny nose. And then her big, close-set eyes. The eyes had a more absorbent than observant quality about them. As though everything they saw were sucked into anna’s brain and processed, to be stored inside forever. The thought at times was scary...

“Hey, what would you say is your culture?”

Jes broke out in an incredulous chuckle. “What?”

“Are you laughing at me?” anna squinted suspiciously.

“No...It’s just...Sometimes you ask the strangest questions.”

“I was just thinking about something at work today.”

“That thing which may or may not be related to your actual job?”

“Exactly. It’s just...I was reading up about how bad things used to be and was thankful that things are different now, but I wonder...Maybe not everything is great?”

“What are you talking about? I wouldn’t want to live a hundred years ago and not be promoted because someone only saw the way I looked. Nostalgia’s

misplaced. I don't think we would've been very happy living back then."

"I agree..." anna's sentence drifted off. "I guess you're right."

Jes didn't always understand anna's questions. They did their best, but it was tough sometimes because anna had so many questions. Not exhausting exactly, but the questions were often about things that were not quite...relevant. Normal maybe, Jes figured, for someone who worked huddled up in a tiny cubicle at a huge university with events from so long ago only a dwindling few remembered them first-hand.

Jes never complained though. If they asked anna not to voice them, the questions would just bounce around in her head, severely impacting her mood. Good reason to get them out, if only for everyone's peace of mind. Figuratively. Not literally. Even when anna's brain shut up for a moment, there was no real peace to be had for her, Jes suspected. Again, they thanked their parents for putting in all those long hours with the conception matrix. Jes wouldn't want to have grown up the way anna had. Thinking about it made them press a kiss into her hair.

It had been quite a shock when anna's parents discovered it. Not for anna of course because she'd been a two-year old at the time. Carol and SuSann had planned their daughter with a high percentage of Agreeability, which initially seemed to have worked. The child was not fussy, though she spent an inordinate amount playing alone in her room. As she grew, other oddities became apparent. Agreeability was tempered by an inability to understand people—always the confused little anna, wondering what everyone was thinking, seeing, feeling.

Jes sometimes wondered whether anna growing up as an apparent frustration to everyone had influenced her or whether it was just her fate to have been born with a mutation. Jes was a person who reached for the stars. If at all, anna progressed towards the stars at a steady, worried pace, always looking over her shoulder. anna project-managed her dreams. And sometimes she couldn't even figure out how to do that.

"You wanna switch places?" anna asked out of the blue.

"Sure. Be the big spoon if you want."

They maneuvered around on the couch for a bit until anna had found a comfortable way to support Jes.

“I like your weight on my chest,” anna confessed, not for the first time. “Makes me feel...”

“Safe?” Jes chuckled.

“No. Present. It makes me feel present. As though I’m really here. I’m...matter. Substance. I matter.”

Jes couldn’t fathom it. “So, how do you feel about the matrix today? Maybe we could go for...”

“How about we just don’t look at the matrix today?” anna suggested.

“Postponing’s not a solution, you know. Don’t you want the perfect child?” Jes ran a finger over anna’s skin as they teased, playing with some of her hair that fell over both of them. “anna?”

“I’m not perfect,” she said in a small voice.

Jes would never sigh, but there was a point where they just didn’t know what to say anymore.

“You know that’s not what I meant.”

“Others mean it.” Others had in fact told anna to her face that it was what they meant.

Jes hesitated. It was an undeniable fact that people with mutations held a special place in people’s hearts. Jes couldn’t help but feel anna took things too seriously. For her, everything was either good or bad. Mostly, bad.

Jes kept their voice calm. “Honey, 0% of chirps mention discrimination. It doesn’t exist. Numbers don’t lie.” Non-confrontational. “I deal with this every day at work. I know you think it’s still out there, but it isn’t. It just feels that way sometimes because you make it so hard for yourself. It’s not in their heads. It’s in your head. You’re perfect to me, just the way you are.”

anna was suspiciously quiet. Jes stroked her arm with just the right amount of pressure on just the right spot.

“Do you think you could weigh in on our baby’s face now? I’m thinking

monolids. They look so stunning on you.”

anna lifted her head and looked them straight in the eye. “Doesn’t anything ever bother you? Don’t you look at people and wonder...why did their parents choose that? Why does he look this way, they look that way and I look this way? Or the way people speak to you, about you?”

“Well?” anna said when Jes didn’t answer.

“Well what?”

“We all want the perfect kid, right? So why do we all look different?”

Jes frowned. “Because if we all looked the same, that would be wrong; there wouldn’t be any diversity anymore. And we embrace diversity now. Discrimination doesn’t exist anymore.”

“Who says? Because I’m a professor and you work in the news?”

“The *chirps*. With thousands of analysts like me coding their contents, identifying themes and compiling them. Just like with any other event in the world.”

anna knew that. If there was volcano activity in the Southern hemisphere, *chirps* from that area were weighted and counted more against chirps not from the area. It was the way to find out for sure whether something was true or not because it was being recorded by people experiencing it.

“Jes, do we have to make our baby perfect?”

Silence spread in their lovely, cozy home that they had nurtured and built together. Silence so heavy it felt sticky. Jes was afraid to open their mouth but finally asked:

“How do you propose we achieve that?”

“We could randomize the matrix.”

Jes had no idea what to say.

“Think about it. Disease defenses are up, so there’s no chance of introducing an old menace like Huntington’s or haemophilia.”

“But what if...” Jes couldn’t finish.

“You mean what if our baby ends up with a mutation? Maybe like me. Would that be so bad?”

Just promise.

“I’ll think about it,” Jes said.

It was enough to satisfy anna, though she still seemed more brooding than Jes would have wished. They were silent for a while, drifting among the waves of their own thoughts.

“Hey, how’d that conversation with beecher go? Wasn’t she going to tell you about that news anchor job today?” anna asked in a markedly upbeat voice.

“Well...” Jes wanted to draw out the surprise but couldn’t. “I got it. All that prep work she and I did finally paid off. beecher said, the senior executives loved me.”

“That’s amazing! Why didn’t you tell me right away?”

“I didn’t want to...” But Jes had no time to explain. anna pulled them close and showered their head with overenthusiastic kisses.

“I’m so proud of you! Let’s celebrate!”

History was a confusing, overwhelming process, the past a murky place. Even when anna felt sure she was seeing it clearly, chances were she wasn’t. And yet she was no longer lost. Confused maybe, but not lost. She looked up from her TechPad and ran her hand through her hair.

She put down the century-old policy papers she had been investigating and cast off her fluffy blanket. A second later she was speeding down the long aisle of workspaces disappearing in an ocean of researchers, all working on their own little patch of history. anna was on a mission. Not one she’d been tasked with, but once a thought nestled into her head, it was there to stay.

And the thought was how strikingly similar in values and beliefs everyone she knew was. How similar it all was to what Caucasian policy writers presenting as male had thought when they had started changing the laws. It was an oxymoron, she kept thinking. To build a diverse society with people who were all the same. Homogenous diversity, her brain whispered. It made no sense.

anna sped through the university, sometimes running to get through the

endlessly large departments. People stared at her from their cubicles, peeking over the brim to watch the anomaly speed away. This was the history department with all its subdepartments: No one ever ran. It was history—anything interesting had already happened.

But anna kept on because she was heading for a whole different department and it would take her a while to get there. All she knew was to head downwards. The biology department was in the basement. Somewhere.

Because there were so many specialized departments, no one really knew where anything was, let alone what the people within their respective departments did. It was impossible with 1,456 departments. anna tried every door she could find that might lead to a staircase. Finally she found an elevator and pressed the lowest button there was.

Arriving in the basement, she'd been prepared for the same kind of cubicles her department used. Not labs. Before her lay a long aisle of lab doors and people in white coats and scrubs. The Dean, Dr. LiNdt, arrived shortly after her.

“Can I...help you?” ze asked.

“I'm looking for someone I can...talk to.”

“Oh, I never know who to talk to down here either. Except daniel. He's usually helpful.”

For a moment anna wondered how much the Dean even knew about zir own university. Did ze have any idea what anyone was working on?

Dr. LiNdt was disappearing into the third lab on the right and anna followed zir. Less scary than she had anticipated: At an island workstation in the middle someone was washing beakers, but the Dean moved past to a person in a hemp sweater at a digital workstation—daniel apparently—who was cross-referencing data between their screen and their TechPad.

The brief conversation between LiNdt and daniel that anna waited to be over left her even more certain that neither of them—perhaps no one—knew what was going on. After LiNdt left, anna sat down in front of daniel, introduced herself, and asked her burning question.

“Culture? Are you sure you’re in the right department? This is biology—”

“Yes, I’m sure. Just listen to me. We have so many regulations ensuring biological diversity, but is there any way that these characteristics are actually coupled...to culture?”

daniel stared at her blankly for a moment, then she saw the cog wheels turn. Maybe he was the right person to talk to.

“Are you asking me whether culture can be transferred genetically like physical properties?”

anna realized she had been wrong.

“Yes. No. Let’s put it this way. Aaron Smith lived approximately 100 years ago, and he wrote the policies for biological implementation. He believed that a person’s culture didn’t really matter. He was a supporter of the arts, drank a beer every couple of days and proudly published a DNA test confirming that he was 34% non-Caucasian.”

daniel’s cogs had apparently stopped turning.

She went on. “John Krueger wrote the first genetics advice paper. He also boasted he was 24% non-Caucasian. He was a vegetarian and believed in individualism. He also minored in psychology and we have him to thank that all those forms of disorders that were stated in the DSM-7 at the time were ultimately prohibited under the diversity laws because they promoted sadness, problematic behavior and were unhealthy.”

Now daniel was casting desperate looks over to his beaker-washing colleague, who didn’t seem to sense the awkward situation.

“Both of them thought that having a certain percentage of ‘non-white’ genes somehow made them more diverse,” anna spelled out.

Now daniel seemed to understand. “Well yes, of course! It stands to reason that would give you a claim to divers...”

“No.” She continued, determined. “Harold Johnson, 12% non-white, thought he was in a position to write the sexual orientation and gender quota because his son was transgender. Not Harold himself. His son. Just like Krueger was never

diagnosed with any of the DSM-7 disorders. And despite their claims, they were all very Caucasian.”

“Look.” daniel’s eyes were sympathetic but confused. “I’m not sure what you’re trying to say.”

“I’m worried...” anna felt her throat closing up. “I’m worried the way we...”

What she couldn’t get herself to say was the horror of the past. The realization that maybe people didn’t want to analyze the problem before initiating change just in case they themselves were the problem. She was scared that all their progress rested on a foundation of institutional *isms*. That instead of diversity they had taken these white, straight men’s ideas of diversity and just forced everyone into it.

The person behind them had stopped washing beakers. Listening after all. “Hey, I don’t know what research you’re involved in, but if you’re here because you’re worried about diversity, then you probably want to go talk to Ashley and their research into gene mutations.”

daniel gladly gave anna directions to find Ashley, apparently only too happy to get this lost history researcher out of his lab.

As it turned out, Ashley was a genome researcher who presented as male and had some tidiness issues. The thought of this being the case in a biology lab made anna feel uncomfortable, but at Ashley’s invitation she stepped in and introduced herself. Of course Ashley assumed she’d heard wrong.

“Nope, it’s true. I’m all the way from the history department.”

“And where would that be?”

anna started to point and realized she’d lost any sense of direction. “I’m...uh... told it’s the west wing.”

“You’re far from home. Well, I’m Ashley—she, her, hers—and welcome to my lab.” She moved a piece of equipment to reveal a low stool for anna to sit on. anna opted to stand.

“Can I help you with something?” There was obviously no protocol for this sort of thing. Researchers didn’t walk around into each other’s working spaces.

They stayed put where they belonged.

“Do you know anything about genes?”

Ashley frowned. “I’ll forgive that question. Everyone in the basement knows *something* about genes.”

“I have a question about diversity and I was referred to you.”

“Were you now?” Ashley obviously didn’t get many referrals. anna nodded, then realized she was being sized up.

“May I know whether a mutation has been identified in you?” Ashley asked sensitively. anna nodded. “Which one is it? Mutation 8? Maybe 9?”

“9c,” anna whispered.

“Ah.” A smile crept into the corner of Ashley’s mouth. “That’s a good one.”

“Excuse me?”

“Well, it comes with a lot of benefits alongside the disadvantages.”

anna’s frown apparently made her go on.

“You’re sensitive, detail-oriented, principled, probably very precise. Am I hitting anything familiar?”

anna didn’t know what to say. The words didn’t strike her as untrue, and yet—even though Jes talked about some of them as things they admired about her—others seldom framed them in a positive way.

“I’m good at doing things others find boring,” anna ventured. It was the compliment that had made her smile often in the past.

“There you go,” Ashley said.

“But I’m also prone to thinking in black and white, obsessive thoughts, anxiety, panic attacks, social problems...”

“Yes, well, no one’s perfect,” Ashley countered as though it were a natural response.

“Most people are.” *Aren’t they?*

“I don’t think perfect makes a lot of sense as a concept.”

anna was shocked by how much this sentiment reflected the one she had voiced to Jes not so long ago. It gave her an opening.

“Ashley, may I ask what exactly you research down here?”

“Exactly? Nobody’s asked me that one before,” Ashley mused. “But I’d be happy to tell you: The last couple of years, it’s been mostly dark genes.”

anna asked whether it had anything to do with ethnicity, but Ashley chuckled.

“Dark genes are genes we can’t find.”

Can’t find. “You mean...there are parts of our genome we don’t know anything about?”

Ashley gave a vague nod.

“In a way. I mean, we know they have to be there because we can find the protein they produce or can observe the function they’re responsible for. But there’s only so much our equipment can detect.”

Ashley sat casually hunched as she spoke, as though she were chatting over lunch. She didn’t appear to consider it big news.

“Have you ever told anyone about this?”

“Well, I do send a report to Dr. LiNdt every month but since I don’t teach classes I’m not sure ze spends much time on it.”

anna doubted whether the Dean had ever looked at one of the reports at all.

“Have you ever considered...chirping about it?”

Ashley seemed surprised. “It’s not really the kind of thing you chirp about.”

“Doesn’t it seem rather news-worthy to you?” She spoke carefully. She didn’t want to make the researcher feel bad.

“Not really.”

“But people are putting all their efforts into filling out conception matrices as best they can all the time. They don’t want to be at fault if their child has a mutation.”

Ashley frowned again, good-naturedly. “Surely everyone understands the conception matrix is not foolproof.”

“But 98% of chirps confirm that mutations are not random.”

Mutations occurred when somebody did not take the interaction effect of certain genes into account, and yet not every set of parents could detangle

probabilities to that extent. Mistakes happened. At least, this is what anna accepted as common knowledge.

“Well, yes, obviously. They aren’t random. They occur because we don’t understand the genome well enough. That’s why 96% also confirm that you can’t blame the parents.”

anna couldn’t believe what she was hearing. “No. They think it’s the individual parents’ fault but that at the same time you can’t blame a layman for not understanding how it all works. But they don’t believe that *nobody* really understands how it works. There’s a consensus that it’s a process that’s *understood*—somewhere, by somebody.”

Ashley just kept on frowning: “Are you sure? That doesn’t sound right.”

And all of a sudden anna knew.

anna knew numbers did lie. They were more than capable of lying.

As if on cue, her TechPad rang to announce Jes. As if they could feel at a distance that anna’s beliefs were being shaken apart. It took her a minute to control her breathing and answer the call.

The afternoon executive party was a great place to be. Jes enjoyed mingling, getting congratulated and complimented on their first show being the new anchor. They had chosen to present themselves in a rather flashy way today. Bright lipstick fashionably paired with an outfit from this month’s rotation. It was a shame all their monthly clothes would be cycled soon. Jes quite liked this outfit. Perhaps anna could recreate it for them to keep on a more permanent basis.

Jes perked up because the woman approaching them was beecher’s boss, Jo, with a broad smile on her face. The elderly woman had stayed at the back of the room during the recording. Now she looked like she had lots to say. Perhaps the first polls on user reception of the new face of MediaCorps had come in.

“Jes!” she boomed as she got closer. “I’ve got to congratulate you. I don’t know what your parents did to their conception matrix, but they hit the jackpot!”

Jes smiled back and shrugged. They didn't want to seem too aware of their good luck.

“During the screening today, you just checked all the boxes for us. beecher was right to recommend you. You were great!” Jo went on to point out some of the highlights of Jes's newsread. Jes was glad to hear they afforded the news the gravity and transparency it deserved. anna sometimes told them they gave the impression of not taking life seriously enough. It was a nice counter-confirmation.

Jo went on. “And regardless of whether the viewer's into men, women or anything in between—they look at you and Cupid hits them. I'm so impressed with the polls. You're perfect for the job.”

For a split second, something bothered Jes. They couldn't put their finger on it. Nothing discriminatory. Jes had analyzed the chirps for too long to think there was anything but 0% discrimination in the world.

The moment passed; they loved the sound of “perfect”. Jes's face broke out into that big smile it had been displaying all week, and they thanked Jo for the feedback.

Checking the time, Jes saw it was well into anna's lunch break. They hadn't had their customary lunch call. Disappointed and vaguely concerned, Jes sweetly but firmly excused themselves and found a place to have a private TechPad call. It took longer than usual for the wait melody to be replaced by anna's voice. She sounded rushed, perhaps excited, possibly upset. Jes couldn't tell but when they asked what was going on all anna could say was: “Stuff.”

So, instead, Jes told anna a bit about the morning's recordings, how excited they'd been to finally get in front of a camera, all the compliments they'd gotten. Jes couldn't help themselves from mentioning the compliment about the seriousness and gravity.

“Didn't that bother you?” anna asked.

Not quite the response Jes had expected. Their wife sounded strange. Jes had a feeling they weren't on the same page. “What do you mean?”

“All the stuff she said? About how people view you. That's not who you are.” It was clear anna meant well, but she had to be upset about something. She sounded

angry, maybe even scared, and it made her voice sound more righteous than usual. Why couldn't she just have said *Good for you, way to go!*?

"No," Jes answered ever more slowly. "Why would it?"

"It just sounds as though all these people don't really understand..." And that's when Jes knew anna was wrapped up in her own little world again. And it had to stop.

"Honey," Jes interrupted, glancing over their shoulder to make sure no one was listening in. "I love you. I really do. But you've gotta stop deciding what I'm supposed to feel."

anna was quiet for a moment. "But she clearly didn't...I mean, she doesn't get to decide..."

Jes's fingers curled around the TechPad. "You don't either. You don't know what it's like to be me."

"But I know a lot more than..."

"But you don't get to decide for me. Ok?" Jes rubbed their face. "I get to make up my own mind. And I know what the people meant when they said what they said. I'm sure everyone knows that just because someone looks at me a certain way that doesn't change who I am. Nobody can ever look at me and tell me who I am." And with a quiet but firm voice, they added. "Or what I feel."

It took only a second for anna to apologize. Jes knew she felt terrible. This back and forth in their relationship was a constant—anna becoming fixated on an idea and being unable to let it go.

"I don't do these things on purpose." anna's voice was feeble. "I just seem to... forget. I know I need to do better."

"It's ok. You can always channel your insecurities into me. But trust me, don't you think if someone weren't treating me right, I'd know?"

Again, there was a slight hesitation and then a meek: "Yeah. I suppose..."

"Have you been immersing yourself in unpleasant history again?"

anna sighed. "I cannot tell a lie."

"You know what that does to you." anna was silent. "Hey, so what's going on

over there?” Jes could hear a crackling sound. As though anna weren’t alone.

“Who is that?”

“N... I...I’m sorry. I can’t...”

“anna?”

“I gotta go.” And with that anna had hung up, leaving Jes to stare in growing concern at the shiny reflective surface strapped to their wrist.

anna hung up the call. Ashley had turned back to her screen, to give her an illusion of privacy, and it gave anna a moment of space to untangle her thoughts.

Jes had been right. Of course, Jes had been right. anna had to stop treating her partner that way. It wasn’t right. But there were other things that weren’t right either. anna mulled over the possibilities in her head and came to the conclusion that if she wasn’t ok with something it had to be about her own experiences. She couldn’t go piggybacking onto someone else’s.

Resolved, she lifted her arm again and entered her TechPad’s *chirp* realm. A *chirp* was going to be her answer. Just one. Jes had worked as an analyst for years and knew their stuff, and so anna had some idea of how she needed to phrase it. And so, for the very first time, anna *chirped*. About her own private experience. Introducing a new way to view the world.

It’s ok to feel discrimination.

Hit go, and the little box with the written words inside of it got swallowed up by the sheer mass of other *chirps*. There was no guarantee it would get labeled in a meaningful way. But her keyword had been strong and if anyone else read it, related to it, maybe more people would start using it. Maybe gamma change was not such a bad thing after all. Sometimes people needed to change how they perceived the world for the world to actually change for the better.

“I need to start finding my way back to my department. May take a while. Thanks for everything.”

“No problem. Come again if you want. And if you can find the way.”

After the call was over, Jes tried to figure out what they were feeling. anna was bound to routine, and what had just transpired was definitely not routine. Jes did not cling to routine as fiercely, but it was still unsettling.

Someone had noticed Jes was gone because Jes's boss, beecher, came around the corner looking for them. She was a stocky white woman of about 28 with an air of friendly energy about her—the very appearance of the person you went to when you needed help getting something done. She was also perceptive because she noticed Jes's celebratory mood had vanished.

“What’s the matter? Is it too much?” She looked over her shoulder, eyeing the large banner with Jes’s name on it.

“No, it’s great. Everyone’s great. My first day was great...”

“Jes, you’re saying ‘great’ an awful lot.” Jes took a deep breath. “Repetition is not convincing.” beecher had reminded them of that principle she’d taught them just before Jes went in for the news recording. It made Jes smile. Good advice—never read the same statistic twice or use the same word repeatedly if you had to improvise. Even though the job was mostly just reading off the digital prompter information analysts had gathered from the *chirps*—it was still nice to know someone like beecher had your back. Someone who knew their stuff.

“I’m all right, thanks. It’s just...personal stuff.”

beecher nodded understandingly. “The matrix driving you up the wall?”

beecher knew anna and they were trying to conceive and, because it was as good an explanation as any, Jes nodded. Suddenly moved to confide, they went on. “anna wants to do a randomized matrix.”

beecher looked horrified. “What? You mean, just let the computer fill in the percentages randomly? Isn’t that dangerous? Like, child abuse or something?” She bit her lip. “Sorry, I’m sure anna didn’t mean to...”

The truth was Jes knew this was a tough subject for their friend and boss. beecher herself had a little boy, who was unable to leave the apartment, speak, socialize, or be happy because a 9a mutation had swept through his genes and ruined all of his mother’s hard work on the conception matrix.

Jes held up a hand to show no offence had been taken.

“I don’t know. She says it wouldn’t be wrong, but I just don’t know.”

“Well, at least you don’t have to worry about your career from now on in. Didn’t I tell you you just needed to put yourself out there?”

Jes smiled and agreed.

“Hey, you wanna get out of here for a bit?”

Jes’s full smile had returned. “You bet.”

The two of them each grabbed a bottle of celebratory drink and headed up to beecher’s office. Encased by the wooden construct atop the building, beecher’s office provided an amazing view of the city just as the sun was setting, the night seeming to rise up from the streets as less and less mirrors were able to reflect the sun rays to illuminate the tight spaces between buildings.

Apart from the view, beecher’s office was modest. She shared it with her assistant, but he had left for the day. Through the glassed wall and door Jes could look into all the other executive offices. It was a mirror labyrinth of offices up here. A little eerie when it was empty like this, while the party still raged on downstairs on the employee floor.

beecher had always had a penchant for giving advice and she apparently liked to give it to herself, Jes surmised, in the form of majestically hung inspirational posters with quotes like “Be yourself” and “Never give up”, flung in and drowning amid a myriad of media, news, and reporting accolades and certificates.

Along with one rather odd, old-fashioned picture, framed in plain wood, of a... Jes couldn’t make it out.

beecher saw their gaze. “You ever heard of the duck/rabbit?” They had been discussing everything and nothing up to then as they drank. “Every couple of years I post that thing and you know what I get?”

Jes shook their head.

“50/50.”

“Fifty whats?”

“There’s never a majority. 50% of respondents say it’s the head of a duck, 50%

say it's a rabbit. Everyone who looks at this sees exactly what they want to see. The perfect midpoint. That's you, my friend."

More praise for the excellent work Jes's parents had put into them, they supposed. They were about to say Thank you, when beecher leaned close.

"Listen. I think we've known each other long enough now, right?"

Jes nodded, confused.

"And I've always wondered: Which are you?" beecher bore an open, friendly expression, genuinely interested.

"Huh?"

"You know," beecher prompted playfully. "Like, what does your wife call you?"

"Annoyingly charming? Confident?" Jes was only half joking. "Seriously. What do you mean?"

"Are...you...the duck or the rabbit?"

The categorical question elicited a physiological response: Warm cheeks, cold sweat. Jes's drink didn't taste very good anymore. An ironic notion entered their head: anna was often utterly confused in any given life situation, as though everyone was in on a joke she just couldn't wrap her mind around. And suddenly, Jes mused they could understand what that felt like.

"Uhm. I don't understand the question."

beecher raised her eyebrows meaningfully.

"Neither." Jes heard their voice as though from very far away. As though their mouth were on auto-pilot. They didn't tend to get these kinds of questions.

"You mean both."

Jes frowned.

"No, I mean neither."

"Does it switch? I think the lipstick ought to give me a clue—Looks great by the way—I just always wondered whether you had a preference, you know? I mean one day you're wearing a suit, the next day it looks like a dress."

"It's neither." Jes kept insisting as though all other words had left their body. Jes's eyes caught on "Be yourself" hanging on the office wall and the

irony almost made them chuckle dryly. They found other words:

“I need to go.”

anna was not worried about Jes’s late arrival since she expected the party to run late. Eventually it would turn out, perhaps she should have been. But as she sat on their couch scrolling on her TechPad she did not feel trepidation. She was just lovingly staring at Jes’s confident features as she watched the recording of her spouse reading the news for the very first time. Crime was down (reported by 97% of chirpers), one of their politicians was fraudulent (reported by 98% of chirpers), and—possibly as a direct result—*Politician’s Creed* fanfiction had hit its highest selling point yet (with 99% of *chirpers* reporting that someone had bought their fanfiction story on the popular franchise) were the headlines for that day, read aloud to perfection.

The news video had huge prominence and anna found references and comments about it all over her TechPad. But she didn’t focus on that. She just focused on Jes’s success and the beginnings of pride that she had been too busy to feel earlier today. Her mood changed though as soon as she heard the door open.

When Jes came home, distinctiveness drifted into the room with them. It was almost tangible that something was different about them. They didn’t cheerfully slam the door, didn’t head to the fridge first thing; they didn’t even exclaim a hearty greeting. Jes brought with them an unusual silage of seriousness, filling their living space until anna thought she could taste it.

Given all the other strange things that had happened today, she couldn’t help but get an ominous feeling.

What now?, her mind echoed back at her but no matter how much she studied Jes’s features, she could not excavate an answer the way she usually could.

“Jes, are you ok?”

Their mouth just twitched ironically.

“How was your day?” Jes asked, opting to ignore anna’s question. Stumped

by the novelty of the situation anna switched to conversational autopilot and answered the question:

“Couldn’t tell you exactly. I left my cubicle. It was quite an adventure.”

This caught Jes’s attention and their expression finally ceased to be so vacant.

“You left your cubicle? How very brave of you. What’d you do?”

“Went to another department.”

Soaking in Jes’s amused, amazed, impressed expression, anna couldn’t help but show a tiny little smile.

“I thought no one ever leaves their department. How would you even start to do that? Wouldn’t you get lost?”

anna nodded.

Jes couldn’t believe they needed to fish so much. “Well? What happened? Where’d you go? How’d you get there?”

“I found an elevator and took it all the way down to the biology labs. I even met the dean!”

Jes watched anna intently.

“It was very...surreal. I think I’m done talking about it for now,” anna informed her, taking a deep breath. Jes nodded, understood. Then they randomly blurted out:

“Hey, if I asked you what I am, what would you answer?”

“I don’t understand. Can you specify the question?” anna asked, brows furrowed.

Jes wasn’t sure if they could. Instead, they bit their bottom lip. anna’s eyes fixated on the unusual activity.

“Seriously, what’s going on?”

“Describe me with one word.”

“Right now? Obnoxious,” anna gasped angrily. “What’s this about?”

“Ok, ok. What’s my most defining feature?”

“What kind of question is this? You want me to reduce your entire being to one feature? I don’t know how to do that!” anna ranted. She got overwhelmed quickly when someone did not present her with questions in a comprehensible format.

“You score highest on Agreeableness on the Big5. Is that what you mean? I mean...I don’t kn...How can one person be just one thing?!”

Jes’s face broke out into a smile. anna was still distracted by being annoyed and therefore did not notice it at first but something had shifted within their space again.

“Let’s randomize the matrix,” Jes announced. anna, still in the throes of her frustration, became even more entangled in it. Even though this was exactly what she wanted, she resented that she did not understand how it had come to pass.

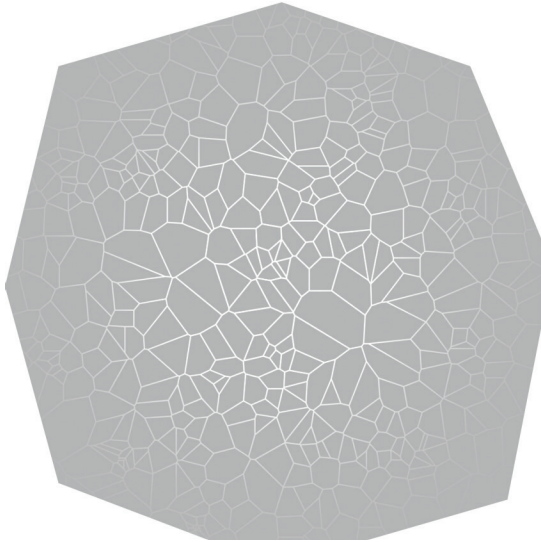
“Jes, please. Explain this to me! Did something *change*?”

Jes locked eyes with her and answered very solemnly, quietly, reverently:

“I don’t know.”

DE VERLOREN ILLUSIES VAN VULLEREN

Yannick de Jong

Saren zit op zijn knieën voor de grote blubberpoel en voelt alle moed die hij had verzameld wegebben. Hij prikt met zijn vingertop in de modder, trekt zijn vinger terug en kijkt naar de lange draad slijm die zijn vinger met de modder blijft verbinden. Door zijn hoofd schiet het beeld van de kikker die hij moest ontleden tijdens zijn opleiding. Hij ziet nog het gezicht van zijn klasgenoot Arthur voor zich, terwijl hij over hem heen gebogen stond, met tranen in zijn ogen van het lachen, zijn blonde krullen dansend. Toen zat hij ook op zijn knieën, net bijgekomen nadat hij was flauwgevallen van het opensnijden van de kikker. Ondertussen stond de hele klas al om hem heen te lachen.

‘Ik wil je onderzoeksmethoden niet in twijfel trekken, Saren, maar ik denk niet dat dit de manier is om een goed monster te krijgen, misschien moet je ietsjes dieper graven,’ zegt Bodil.

Saren kijkt om en ziet Bodil achter hem staan. De grote soldaat kijkt hem aan met opgetrokken wenkbrauwen en tikt op haar datapad.

‘We kunnen zo niet te lang buiten blijven, ben je bekend met stralingsziekte?’

Hij klemt zijn tanden op elkaar. Natuurlijk is hij bekend met stralingsziekte, waarom denkt die boomstam dat ze hem hebben meegenomen. Hij heeft baanbrekende ontdekkingen gedaan tijdens zijn stralingsonderzoek. Maar dat was wel in een lab.

Hoe kan het Geweten hem ooit voor deze missie hebben geselecteerd? Een missie die zo belangrijk is. Met welke berekening is het Geweten in hemelsnaam bij hem uitgekomen. Zelfs al zou hij het algoritme kunnen inzien, dan nog zou hij de complexiteit nooit kunnen begrijpen. *Het is niet meer aan de mensen om het Geweten te doorgronden*, klinkt de schoolleus in zijn hoofd. Het maakt niet meer uit, ze hebben zijn pad al bepaald.

Natuurlijk wil hij ook zijn plek in de maatschappij verdienen, maar hij dacht dat je dat kon doen op een manier waarbij je je eigen krachten kan benutten. Er zou een plek voor hem worden gekozen waar hij tot zijn recht zou komen.

Hij kijkt om zich heen. De modderpoel spreidt zich vijf meter voor hem uit, daarna wordt hij vervangen door het ruwe hoge gras dat overheerst op deze

planeet. Het hoge gras belemmert zijn zicht aan alle kanten. Midden in de poel voor hem staat een van de ferrinxses. De ferrinx is een menshoge plant met gigantische vleeskleurige bladeren met witte stippen. Het is een van de weinige platen die weet te concurreren met het alom aanwezige gras.

Ze hebben deze poel gevonden met de hulp van Xerrrxwa, hun alien gids. Xerrrxwa werd ontzettend enthousiast toen ze bij deze modderpoel aankwamen met de grote ferrinx in het midden. De gids begon een soort dans te doen, waarbij hij afwisselend stond op zijn linker- en rechterpoten. Renee de AI legde uit dat de Xerrrxwa zei dat deze ferrinx perfect was.

Als een extensie van het Geweten is Renee de leider van deze missie. De drones die naast Bodil en Saren zweven, zijn de ogen, oren en mond van Renee. Via de drones krijgen ze gelukkig ook helemaal hier nog sturing.

Saren dacht terug aan het enthousiasme van Xerrrxwa. Als Xerrrxwa zo enthousiast was geworden dan was er een goede kans dat hij het favoriete voedsel van de Vullerren, de mysterieuze zaden van de ferrinx, hier zou kunnen vinden. Hij had deze zaden nodig voor zijn onderzoek. Hier hing alles van af.

Saren sluit zijn ogen en vertraagt zijn ademhaling. Rustig zit hij op zijn knieën voor de modderpoel. Hij moet dit doen, hij kan dit doen. Hij zegt voor zichzelf de mantra op: *Vertrouwen in het Geweten, zij wijst ons de weg. Met een overzicht van het oneindige bepaalt ze voor allen hun inleg. De lasten van imperfectie zijn van onze schouder gehaald, met de vervulling van een lotsbestemming zijn we nooit meer verdwaalt. Treed met vertrouwen tot de toekomst, want de velen zijn nu verbonden, grijp de wereld vast, gezamenlijk helen we alle wonden.*

Met kracht duwt Saren zijn hand naar beneden in de modder. Hij opent zijn ogen. Het voelt alsof hij zijn hand door een slijmerige en stevige drilpudding wurmt. Soms geeft de blubber wat weerstand, als hij daar doorheen duwt zakt hij opeens dieper in de koude modder en komt er een lucht vrij die een knoop in zijn maag maakt. Saren knijpt zijn ogen weer stijf dicht. Af en toe komen zijn vingertoppen harde of gladde delen tegen die langs zijn hand glibberen. Opeens begint zich een grote bel te vormen vlak bij zijn gezicht aan het oppervlak.

Saren zit nu tot zijn elleboog in de modder, maar moet nog dieper naar beneden, hij kan noch de wortels noch de bodem voelen. De bel wordt steeds groter en zijn gezicht moet hij steeds dichterbij plaatsen om verder naar beneden te kunnen reiken.

Dan spat de bel kapot. Druppels modder spetteren tegen zijn wangen aan. Een penetrante schimmel- en puslucht doordringt zijn neus en laat zijn ogen watern. Zijn hele lichaam trekt zich samen, totdat het lijkt alsof zijn maag in zijn keel zit. Kokhalzend trekt hij zijn hand terug. Hij kruipt een stuk weg van de blubber, terwijl hij naar adem snakt. Hij schudt hevig met zijn hand om de klodders blubber ervan af te krijgen. Achter Saren staat Bodil, ze wrijft met haar vingers over haar voorhoofd.

‘Bodil,’ klinkt de stem van Renee uit Bodils drone, ‘je wilt Saren duidelijk maken dat dit te langzaam gaat.’

Bodil trekt haar wenkbrauw op en gaat voor Saren staan. Ze kijkt nogmaals opzij naar haar drone en knikt vragend met haar kin.

‘Je bent gefrustreerd, Bodil,’ zegt Renee, ‘ventileer je frustratie.’

Bodil richt zich tot Saren.

‘Zo komen we verdomme nergens, zoethout,’ gromt ze. ‘Dit is dan de wetenschappelijk leider van het hele fucking onderzoek, wat een grap.’

Saren staart naar de grond en blijft zitten.

Bodil kijkt weer naar haar drone.

‘Zal ik het heft in eigen handen nemen?’ vraagt ze aan Renee.

De drone beweegt van Bodils ene schouder naar de andere. Bodils blik volgt.

‘Ja,’ zegt Renee, ‘het onderzoek heeft alle prioriteit.’

Bodil duwt Saren aan de kant.

‘Aan de kant dan prinses, ik doe het wel weer.’

Bodil slingert haar geweer op haar rug, stroopt met haar linkerhand haar rechtermouw op, grijpt de kade goed vast en steekt daarna haar rechterhand de modder in. Saren kijkt vanaf de zijkant naar Bodil. Haar blik is strak, gefocust op haar taak. Ze gaat steeds dieper de blubber in tot ze met haar schouder en al in het moeras zit.

‘*Krrri Krrri*,’ roept Xerrxwa enthousiast.

‘Dieper, dieper,’ vertaalt de stem van Renee via de drones.

Bodil zakt verder de blubber in, totdat ze er met haar oor en wang in zit.

Saren kijkt haar met grote ogen aan. Zij vertoont geen schrijntje van moeite bij haar taak. Saren vraagt zich af of het de beelden van de oude verwoeste steden op aarde zijn die haar aansporen, of dat het simpelweg haar Spartaanse aanpak is voor alles wat ze doet. De modderspetters op haar wang maken een soort hennatekening op haar donkere huid.

Vergeleken met Bodil is Saren extreem bleek. Bodil heeft een kort militaristisch kapsel, een kapsel dat efficiëntie en kracht uitstraalt. Saren heeft zwart sluijk haar dat als een uit elkaar gevallen bundel stro over zijn hoofd ligt, het soort haar waarmee je op de achtergrond kunt verdwijnen. Hij kijkt naar haar krachtige linkerarm, die de oever stevig vasthoudt. Hij voelt zich een soort alien tegenover dit perfect geboetseerde schepsel. Zijn eigen fysieke gesteldheid is het best te omschrijven als een spillebeen. Eigenschappen die goed pasten bij zijn werk in het lab tijdens zijn opleiding. Vergeleken met deze vrouw voelt hij zich extreem klein.

Tijdens zijn studie twijfelde Saren nooit over waar hij thuishoorde. Dat begon pas toen hem werd verteld welk levenspad het Geweten voor hem had uitgezet. Zijn rol zou wetenschappelijk leider zijn op een van de twintig missies: de missie naar Vullerren.

Bodil is gestopt met het zakken van haar arm en verplaatst zich nu heen en weer over de bodem van de poel. Dan opeens trekt ze haar lichaam weer naar boven en opent ze haar hand naar Saren en Xerrxwa toe. In de palm van haar hand ligt een drietal gloeiende bollen waar modder van afdruipt.

Xerrxwa begint opeens te hoppen op zijn lange benen en lijkt de lucht te krabben met zijn vingers, terwijl hij een geluid maakt dat Saren doet herinneren aan een cavia.

‘*Srrre crrri berrrxyarrr! crrri berrrxyarrrrr!*’ zegt Xerrxwa.

Bodil en Saren kijken allebei naar de drone die tussen hen in hangt.

‘Drie, wat een mazzel, of anders geïnterpreteerd: een aardsgeschenk,’ vertaalt Renee.

Saren kruipt overeind, hij slaat het zand en de modder van zijn uniform af. Xerrxwa loopt naar Bodil toe en tikt een voor een op de bollen en gaat daarna weer volop door met het hoppen.

‘Kijk eens aan,’ zegt Bodil, ‘ze lagen gewoon bij elkaar.’

‘Je wilt graag Bodil feliciteren,’ zegt Renee zachtjes via de drone naast Sarens oor.

‘Mooi, uhm, goed gedaan, Bodil, dat was me niet gelukt,’ zegt Saren.

‘Hah, duh,’ lacht Bodil.

‘Uhm, nou, laten we snel teruggaan,’ zegt Saren.

‘Moeten we niet meer monsters nemen van de habitat of zo?’

‘Nee, eigenlijk niet, ik wil deze graag bekijken voordat ze te lang bovengronds zijn.’

‘Je hebt al die flesjes en buizen mee, we zijn er nu, we gooien het hele zwikkie vol.’

‘Nee, maar, we weten niet wat het stralingseffect is,’ legt Saren uit.

Bodil loopt langs Saren naar de tas en begint er de H-25-buizen uit te halen.

‘Bodil, sorry maar ...’

‘Saren, dat jij een waardeloze veldonderzoeker bent betekent niet dat je het kunt afracfen. Snap je überhaupt wel hoe belangrijk dit is?’

‘Er is niets belangrijker dan de missie,’ beaamt Renee.

‘Natuurlijk snap ik dat het belangrijk is,’ mompelt Saren.

Bodil schraapt het eerste flesje langs het oppervlak van de modder. Saren ziet hoe haar vingers per ongeluk de binnenkant van de H-25-buizen aanraken en de monsters besmetten.

‘Bodil dat is niet de manier...’

‘Stop verdomme met zeuren, zoethout, en help mij de flesjes vullen,’ bijt Bodil hem toe.

‘Bodil, je raakt gefrustreerd, probeer je frustratie onder woorden te brengen,’ zegt Renee.

‘Iedereen rekt op ons,’ zegt Bodil, ‘we moeten zoveel mogelijk meenemen wat je onderzoek kan helpen. Het is te belangrijk.’

Saren duwt zijn nagels in zijn handpalm, dan laat hij ze los en loopt naar de tas om monsters te pakken.

‘Saren, jij bent de wetenschappelijk leider van het onderzoek, je gaat Bodil vertellen dat jij gelijk hebt en als leider een beslissing neemt,’ zegt Renee zacht in Sarens oor.

‘Dat wil ik niet en het heeft geen zin,’ zegt Saren.

‘Dat wil je wel Saren,’ zegt Renee.

Saren begint aan het randje van zijn uniform te plukken, hij zucht. Saren gaat zo recht mogelijk staan, maar blijft naar de grond staren.

‘Bodil, als onderzoeksspecialist ZJ-339 zie ik mij genoodzaakt om me te beroepen op de autoriteit en zeggenschap van de onderzoeker over...’

Bodil kijkt hem aan en begint hard te lachen.

‘Ach gut, kijk nou, je bent echt bang, hè.’ Bodil lacht en gaat door met het ruw-weg verzamelen van monsters. ‘Ik snap echt niet dat ze zo’n onbekwaam iemand op onderzoek hebben gestuurd.’

Saren laat zijn schouders vallen, hij bijt op zijn lip. Lachend draait Bodil zich weer om. Saren probeert de tranen binnen te houden.

‘Nou zoethoutje, ik bedoel *onderzoeksspecialist ZJ-339*, oefen jij eens je expertise uit dan, deze mag jij vullen.’ Bodil duwt met haar modderige hand een buisje op de borst van Saren. Zijn uniform wordt onder de modder gespetterd en hij buigt zich voorover door de klap. Hij laat bijna het buisje uit zijn handen vallen. Bodil barst uit in een nog hardere lach.

‘Néé,’ roept Saren, ‘ik ga nu terug!’

Bodil stopt abrupt met lachen en kijkt Saren verrast aan. Saren voelt hoe zijn bloed zijn wangen vult en hem een rode blos geeft. Hij staart naar de grond en trekt met gebalde vuisten aan het uiteinde van zijn mouwen.

Xerrrxwa, die nog stond te hoppen en piepen, deinst achteruit en naar beneden, terwijl hij zich klein maakt. Zijn kleine hoofd schiet tussen de twee mensen heen en weer.

‘Xerrrxwa is gealarmeerd,’ zegt Renee.

Bodil draait zich om naar Xerrrxwa en maakte de geruststellende geluiden die ze van Renee hebben geleerd.

‘Geen probleem, we praten alleen maar,’ zegt ze half gericht op Xerrrxwa, half gericht op de drone.

‘Prrrrsgirrrrrk tughnghu, em tghenghe dirrrrrxvin,’ vertaalt Renee.

Xerrrxwa komt weer wat meer overeind staan. Met zijn handen beweegt hij naar zijn ronde snuitmond, trekt met twee vingers een lijn aan beide kanten van zijn gezicht naar achter, onder de uitpuilende ogen door en langs de rand van zijn grote oren. Daarna schudt hij zijn hoofd als een slang heen en weer en schudden zijn schouderbladen en dijbenen mee. Zijn bultige staart rammelt achter hem. Bodil kijkt de drone vragend aan. De drone draait zich langzaam naar Bodil toe.

‘Sorry, ik heb geen idee wat die gebaren betekenden,’ zegt Renee via de drone. ‘Ik heb “het” toegevoegd aan de database.’

‘Saren,’ zegt Renee, ‘stop de buizen maar weer terug in de tas.’

Saren begint de buizen weer terug in de tas te stoppen. Bodil kijkt vragend naar haar drone.

‘Wat voel ik nu?’ vraagt ze de drone.

‘Je bent boos,’ zegt Renee, ‘je wilt je woede uiten.’

Bodils gezicht wordt gefocust. Ze loopt op Saren af en gaat recht voor hem staan.

‘Luister, jij achterlijke sukkel. Ik ben klaar met dat halfzachte gedoe van jou. We nemen nu die monsters en gaan dan terug. Als je het niet aankan, ga je maar in je eentje terug, slapjanus. Ik maak het wel af met XR.’

‘Deze toon en woordkeuze is niet productief, Bodil,’ zegt Renee.

‘Je helpt me Saren, of je vertrekt alvast alleen,’ parafraseert Bodil.

Ze trekt de buis weer uit Sarens hand en loopt van hem weg. Saren voelt weer tranen opwellen. Hij bijt hard op de binnenkant van zijn wangen. Hij stamp met zijn been op de grond en probeert overeind te staan.

‘De monsters blijven willekeur totdat we weten waar we mee te maken hebben,’ zegt hij half snikkend.

‘Saren, je wordt te emotioneel,’ zegt Renee.

‘Hah, je moet met je tijd meegaan, zoethoutje,’ zegt Bodil. ‘We hebben de luxe niet meer om alles eens rustig te onderzoeken, we moeten doorpakken.’

Uit haar tas pakt Bodil de spuit om de H-25-buisjes te vullen en gaat tien centimeter de modder in om nog een monster te pakken.

‘We hebben juist geen tijd om de bollen zolang uit hun habitat te houden,’ zegt Saren haast binnensmonds.

‘Wees een man en spreek hardop als je iets te zeggen hebt,’ bijt Bodil hem toe. Saren voelt zijn maag zich keren, hij klemt zijn tanden op elkaar en duwt weer zijn nagels in zijn handpalmen. Dan draait hij zich om en pakt zijn backpack op en doet hem om, hij loopt richting de rand van de open ruimte in het gras. Zijn drone komt naast hem vliegen.

‘Saren, wat ga je doen?’ vraagt Renee.

‘Ik ga terug, Bodil heeft haar eigen plan.’

‘Maar het is jouw taak om de monsters te verzamelen, Saren. Je wilt niet weg, je wilt je doel vervullen,’ zegt Renee.

Saren stopt. Hij beweegt zijn hoofd heen en weer.

‘Saren, je wilt je graag omdraaien,’ zegt Renee.

Saren pakt zijn voorhoofd vast. Dan begint hij met zijn handen tegen zijn voorhoofd te slaan. Hij recht zijn rug. Moeizaam zet hij een stap.

‘Ik wil wel weg,’ zegt Saren. ‘Ik heb nooit om deze taak gevraagd.’

Dan zet hij nog een stap, hij frons zijn wenkbrauwen en begint weer te lopen. Hij begint terug te lopen naar het schip. Xerrrxwa komt op hem aflopen en gebaart naar de weg.

‘*Li derrrrve thgenghe,*’ zegt Xerrrxwa.

‘Ga je alleen op pad?’ vertaalt Renee.

‘Fijne wandeling,’ roept Bodil, ‘ik maak het werk wel af.’

Saren loopt snel door. Xerrrxwa blijft staan en kijkt van Saren naar Bodil.

‘*Serrrdem veciix ye,*’ zegt Xerrrxwa met hoge tonen.

‘Mijn collega moet onderzoek doen in het schip, ik kan je hulp hier gebruiken, Xerrrxwa, om de plekken aan te wijzen voor de monsters,’ zegt Bodil.

Renee vertaalt. Xerrrxwa kijkt nog een paar keer heen en weer en besluit dan bij Bodil te blijven.

Saren gaat het hoge gras in en is nu te ver weg om de vertalingen van de drone nog te horen. Zijn eigen drone zoomt rustig achter Saren aan. Saren slaat de lange grassprietten aan de kant.

‘Saren, waarom laat je me niet helpen?’ vraagt Renee, ‘Waarom laat je Bodil achter met de monsters? Jij bent veel geschikter om die monsters te verzamelen.’

‘Sorry, maar misschien ben ik wel niet geschikt,’ mompelt Saren.

‘Dit is wat jij zelf weet, het is wat je nu voelt,’ zegt Renee.

Saren stampet door de dunne laag blubber tussen het gras. Hij trekt een gedeelte van het hoge gras opzij om de rode maan te zoeken. De rode maan staat twee keer zo dicht bij de planeet als de maan van aarde. De grote bol geeft het oosten aan. Saren past zijn koers aan en loopt door. Af en toe wordt zijn laars vastgezogen in de bodem en moet hij met zijn handen aan zijn been trekken om zijn voet weer los te krijgen. Met zijn rechter- en linkerarm afwisselend uitgestrekt duwt hij de lange stevige grassprietten opzij om met zijn schouder in te draaien en zich zijlings door het dikke gewas heen te persen, terwijl hij ondertussen de verraderlijke vlijmscherpe prikkelranden van de dikste stengels ontwijkt.

De grassprietten hebben flinterdunne slijmerige uitsteeksels die rondom de grote stamstengels naar beneden vallen. Volgens de annalen van Gregor Zefvielen lichten de dunne slierten op in het donker. De slijmerige substantie die van de uitsteeksels afdruipt, heeft een luminescente bacterie, waardoor er in de nacht een soort woud van vallende sterren om je heen schittert. Het werd geprezen als een van de mooiste en unieke ervaringen die de planeet te bieden heeft.

Nu slaan de slijmerige slierten een voor een tegen Sarens wagen aan en laten pas los als hij een ruk met zijn hoofd geeft. Ondertussen voelt zijn hele hoofd als een te lang gebruikt vaatdoekje waar een rauw ei mee opgeveegd wordt. Hij vraagt zich af of hij nu zelf ook zou oplichten in het donker, terwijl hij wat van de slijmerige substantie van zijn wang veegt.

Terwijl hij zich een weg baant vlak langs een bijzonder grote stamstengel, blijft zijn laars weer vastzitten. De laars zuigt zich zo snel en stevig vast in de blubber dat Saren bij zijn volgende stap zijn voet in één keer uit zowel de laars als uit zijn sok

trekt. Om weer in evenwicht te komen, zet hij zijn blote voet neer. Hij voelt hoe de modder zich tussen zijn tenen verspreidt en zijn voet verwelkomend naar binnen zuigt. In een poging zijn balans te bewaren, grijpt Saren zich vast aan een van de scherpe grasranden en haalt zijn linkerhand open.

‘Aaaaargghh,’ kermt Saren uit, terwijl hij de modder van zijn blote voet probeert te schudden.

De drone beweegt zijn camera op en neer en komt nu voor Saren vliegen.

‘De modder voelt onaangenaam, maar de miljoenen bacteriën en micro-organismen die erin zitten zijn erg voedzaam,’ vertelt Renee. ‘In zijn verslag beschreef Zefvielen positieve resultaten, nadat hij zijn lichaam had ingesmeerd met...’

‘Ik weet wel wat Zefvielen beschrijft en de enige redelijke conclusie die ik uit zijn verhalen kan trekken, is dat hij gestoord was. Onaangenaam komt niet half in de buurt bij de ellende van deze planeet.’

Saren steekt zijn nu donkerpaars, bruin en groen geworden voet terug in zijn sok.

‘Saren, ik weet dat het veldwerk je moeilijk valt, maar weet dat je geselecteerd bent omdat jij op unieke wijze geschikt bent voor deze post.’

‘Weet je, ik heb altijd geloofd dat dat waar was, dat het grote overzicht van het Geweten de beste keuze kon maken voor iedereen.’

Saren begint te lachen.

‘Ik had zelfs zo veel vertrouwen in jullie dat ik naar mijn plaatsing uitkeek. Ik kon niet wachten tot ik mijn gesprek zou hebben en eindelijk op mijn pad gezet zou worden.’

‘En jouw pad hebben we met zorg en aandacht voor je klaargezet, berekend op alle variabelen uit jouw leven en je omgeving, verleden, heden en toekomst.’

‘Ik ken je verkooppraatje Renee. “Keuze is kwelling, het Geweten kent alle variabelen en bepaalt voor jou het perfecte pad”,’ citeert Saren, terwijl hij de stem van Renee nadoet. “De leugen van de vrije wil heeft de oude wereld eeuwen gegijzeld, zijn gevangenissen gevuld en de bevolking onderdrukt in illusies. Alleen zij die bij toeval de juiste omstandigheden tegenkwamen, konden excelleren. Met het plan van het Geweten kunnen we allemáál excelleren. Gelijkheid voor iedereen.” Bla bla bla.’

‘Ik heb mijn hele leven mijn geheugenbank minutieus bijgehouden om er zeker van te zijn dat al mijn belangrijkste herinneringen en voorkeuren goed meegenomen zouden worden in het grote overzicht. Ik vertrouwde jullie blind. En kijk waar die naïviteit je brengt. Tot mijn enkels in de... in de tering, omdat jullie bundels van enen en nullen niet meer zijn dan een stom fabeltje. Ik, ik... Het is idioterie die aan... aan goedgegelovigen wordt verkocht.’ Saren steekt zijn voet terug in zijn laars en trekt zijn been met een harde ruk uit de modder.

Saren fronst zijn wenkbrauwen.

‘Ik, ik...’ hij stopt en kijkt naar de drone. ‘Wat voel ik nu? Wat is deze gedachte?’

‘Je bent van slag,’ zegt Renee. ‘Je wilt graag weer tot rust komen.’

‘Ja,’ zegt Saren, ‘er is geen reden voor paniek, ik ben op mijn pad.’

‘Haal een paar keer diep adem,’ zegt Renee.

Saren gaat stilstaan, sluit zijn ogen en haalt een paar keer diep adem. Hij wankeelt wat met zijn ogen dicht en wil bijstappen, maar krijgt zijn voet zo snel niet uit de modder. Om balans te bewaren, grijpt hij om zich heen en haalt zijn hand weer open aan het scherpe gras.

‘Verdomme,’ roept Saren, ‘wat is dit voor kutpad.’

Saren trekt zijn voeten los en stampt door.

‘Saren, je moet je wonden verbinden tegen de straling,’ zegt Renee.

‘Hoe dan, hè?’ zegt Saren.

Saren kijkt om zich heen, hij probeert over het gras uit te kijken. Er is niks te zien behalve meer gras.

‘De wereld is gewoon chaos,’ roept Saren snikkend. ‘Iedereen krijgt gewoon dezelfde schijt over zich heen, omdat de wereld chaos is. Alleen de sterken komen er goed van af. Jullie lieten me verdomme geloven dat er een doel was.’

Saren denkt terug aan zijn academiejaren

‘Ik dacht dat het na de academie anders zou zijn,’ snikt hij, ‘dat ik in mijn kracht zou staan.’

Saren kijkt de drone strak aan met rode ogen.

‘Jullie stomme overzicht is gewoon wanhoop. Een nieuwe illusie om de waarheid

van het leven te verbergen, dat mensen zoals ik altijd de lul zullen zijn.'

'Je weet dat er logica achter je plaatsing zit, Saren, we hebben al je herinneringen en voorkeuren meegenomen en dit is het pad waarop jij zal excelleren,' zegt Renee.

'Wat voel ik nu dan?'

'Je twijfelt aan jezelf, daarom twijfel je aan onze keuze,' zegt Renee.

'Overall camera's, de grootste hoeveelheid input die een systeem in het heelal ooit heeft gekregen en dan nog stekeblind zijn,' zegt Saren. 'Kan je niet zien waar ik ben? Ik sta letterlijk met mijn voeten in de schijt, omdat dit niet het pad is dat bij mij past. Ik wil hier niet zijn, jij stomme bal bedrading!' schreeuwt Saren.

'Jouw perfecte pad is niet per se de weg van de minste weerstand,' zegt Renee. 'Jouw perfecte pad zorgt ervoor dat jij de beste persoon zal worden die je maar kan zijn.'

Snikkend loopt Saren door. 'Laat me met rust.'

'Saren het is belangrijk dat je vertrouwen hebt in je eigen kunnen, in het feit dat wij je hebben gekozen voor deze missie met een reden.'

'Ga weg, Renee, ik ben klaar met je.'

'Saren, je gaat hier nog ontzettend mooie resultaten boeken met je veldwerk, we zijn ervan verzekerd...'

'Ik wil geen veldwerk meer!' Saren haalt met zijn rechterarm uit naar de drone.

De drone registreert de beweging net op tijd en reageert op de automatische piloot. De drone maakt een pijlsnelle beweging naar achter door de voorwaartse stuwraketten een boost te geven. Zo wordt de arm vakkundig ontweken, maar de drone vliegt achterwaarts recht tegen een dikke scherpe stamstengel aan. De drone knalt tegen de stengel en blijft dan stil hangen. Er klinkt wat gesputter, er is een klein vonkje en er komt rook uit de achterkant van de drone.

Saren kijkt met grote ogen naar het kleine sliertje rook dat omhoog sukkelt vanaf de achterkant van de drone. Hij stapt snel naar de drone toe en pakt hem vast tussen zijn handen. De stamstengel van het gras heeft de achterkant van de drone opengesneden. De drone hangt vast in het gras. Saren trekt aan de drone en rukt

hem los van de plant. De drone ligt in zijn handen, als een opengereten voetbal waar kabels en vonkjes uitkomen.

‘Kut, kut kut kut kut.’

Saren drukt op de verslagknop boven de camera. *‘Drone 098243598, camera en zicht herkenning inactief, centrale toevoersysteem intact, communicatiesystemen inactief, mobiliteit inactief.’*

‘Nee, nee, nee,’ smeekt Saren. ‘Renee, wat moet ik doen? Renee, Renee!’ roept hij.

Hij kijkt achter zich. Hij is waarschijnlijk dichterbij Bodil en Xerrrxwa dan bij het kamp. Alleen is hun positie nu niet meer te achterhalen, zonder Xerrrxwa heeft hij geen idee waar hij heen moet. Als hij ze zoekt en mist, is hij nog verder van het kamp verwijderd.

Hij voelt hoe zijn ademhaling begint te versnellen. Ik moet rustig blijven denk hij. ‘Renee hoe kom ik...’ Dan bedenkt hij zich. Welke oefeningen had Renee tijdens de lancering ook alweer gegeven? De formule, herhaal de formule van Budo-ski, beeld je in dat je hem oplost. Saren sluit zijn ogen en knikt met zijn hoofd op en neer, terwijl hij de formule door zijn hoofd laat gaan.

Na een paar minuten opent hij zijn ogen weer. Saren schuift de stengels wederom opzij en zoekt weer naar de rode maan. Het is niet precies, maar hij weet voor het kamp wel ongeveer de richting. Hij test zijn tele, geen gehoor. Het kamp heeft nog steeds geen weg om de straling heen gevonden, er is geen communicatie mogelijk. Hij kijkt op zijn horloge naar zijn kompas. Noordwestelijk, hoe moeilijk kan dat zijn. Hij is inmiddels vijf uur buiten het schip. Hij kijkt naar de rode maan en draait dan zijn kijkrichting naar het noordwesten. Voor zich ziet hij alleen maar gras.

Saren waggelt tussen het gras heen en weer. Zijn armen hangen levenloos langs zijn lijf. Volgens zijn horloge is oppervlakkige stralingsziekte al ingetreden. Bij een dik stuk gras duwt hij zijn lichaam erdoorheen zonder zijn kleren te beschermen. Stukken stof bungelen langs zijn zij en lange krassen staan verspreid over zijn pak. Hij heeft dorst. Hij gaat stilstaan en kijkt naar beneden. Tussen zijn voeten be-

weegt langzaam de modder wat heen en weer. Een bel verschijnt aan het oppervlak en maakt een klein plopgeluid wanneer het knapt. Saren zakt door zijn knieën en stopt zijn hand in de modder. Hij haalt zijn hand naar zijn gezicht. Stukken modder ploppen langzaam van zijn hand terug in de bodem. Saren kokhalst. Hij gooit de modder terug naar beneden en zet nog een stap.

Saren denkt terug aan zijn appartement. Hij heeft zijn meubels op de centimeter nauwkeurig afgesteld op zijn voorkeuren. Hij beeldt zich in dat hij aan zijn bureau zit, dat hij met zijn handen over het hout glijdt. Hij gaat langs zijn pen-nen, zijn favoriete notitiepapier. Hij voelt aan de hoeken van zijn notitieblok. Hij kijkt uit het raam naar metalen loopbruggen over het water, de verbindingswegen tussen de zee wijken. Hij stelt zich voor hoe zijn schoenen klikken terwijl hij de paden bewandelt. Hij ziet voor zich het onderzoeksinstituut voor zich opdoo-men. Zijn thuis, zijn paleis. Wat hij er niet voor zou geven om weer in die hallen te kunnen lopen.

Saren begint te huilen als hij opeens door het gras heen het observatiedek van het schip ziet. Hij duwt het gras opzij, zodat hij de hele missiemodule kan zien. De uf-ovormige schotel steekt in de verte net boven het gras uit. Snikkend forceert Saren zich verder naar het schip toe. Naarmate hij dichterbij komt, kan hij de rest van de contouren van het schip onderscheiden. De brug van de missiemodule leidt naar beneden, naar de gigantische ring van de woonmodule. Hij ziet de brug verder naar beneden reiken, maar kan de toegang en de motoren nog niet zien. Dan geeft het struikgewas mee en rolt Saren de vlakte voor het schip op. Snikkend en hijgend ligt hij op de grond. In de verte komt Koftillan aangerend vanaf zijn wachtpositie bij een groepje Vullerren.

‘Saren!’ roept Koftillan.

Koftillan komt op een knie naast Saren zitten.

‘Hallo,’ zegt Saren, zijn tranen wegslikkend.

‘Jezus man, waar ben je geweest, wat is er met je handen gebeurd?’

Saren bekijkt zijn handen in de lucht, diepe sneden trekken rode lijnen over

zijn handpalmen. Er druppelt zachtjes bloed naar beneden. ‘Het scherpe gras,’ mompelt Saren.

‘Je bent twaalf uur buiten geweest,’

‘De ziekenboeg,’ zegt Renee via de drone van Koftillan.

‘Je moet nu naar de ziekenboeg,’ zegt Koftillan.

Koftillan zet zijn schouder onder Sarens oksel en neemt hem mee terug richting het schip. Een van de Vullerren is achter Koftillan aangerend en staat opgewonden te springen en loopt met hen mee. Saren kijkt opzij en denkt Xerrrxwa te herkennen aan de bobbel in zijn oor. Xerrrxwa tikt met zijn lange vingers op Sarens wangen, schouders armen en benen. Renee vertaalt het gebaar: ‘Hij vraagt of het goed met je gaat.’

‘Hij redt het wel,’ zegt Koftillan, ‘maar hij moet rusten.’

Saren verliest af en toe zijn bewustzijn, terwijl Koftillan hem naar de habitat brengt. Eerst staan ze bij de grote voet met de motoren en wachten ze tot de ingang opengaat. Dan staan ze in de lift. Vervolgens legt Koftillan Saren op een bed.

‘Dank je,’ zegt Saren.

Koftillan kijkt hem bezorgd aan.

Saren droomt van zijn cabine, zijn warme douche, zijn schone gestreken kleren en een warme kom rijst met tempéh. Hij droomt van zijn moeder die de was doet. De kleren die in de wind hangen te drogen. Dan zit hij op zijn werkplek in de academie. Zijn monsters hangen gecategoriseerd in het rek boven hem. Hij maakt aantekeningen over zijn onderzoek op de computer. Maar dit gaat niet over zijn academieproject, hij maakt aantekeningen over Vullerren en de straling van deze planeet.

Saren wordt wakker in de ziekenboeg. Hij ligt in een van de drie bedden. De kamer is leeg.

‘Goedemiddag Saren, ik hoop dat je goed hebt kunnen rusten?’ klinkt de stem van Renee over de speakers.

Saren zucht.

‘We hebben je een week onder zeil gehouden. We moesten de bovenste laag van je huid compleet verwijderen en je cellen daaronder ook behandelen.’

Saren kijkt opzij door het enige raam in de ziekenboeg. Hij ziet de blauwe lucht van Vullerren met daaronder de groene zee.

‘Ik heb kapitein Gerwit laten weten dat je wakker bent, hen zal er zo zijn.’

Saren ziet de groene zee golven, de wind die met het gras speelt. Renee blijft stil. Zo ligt Saren een tijdje uit het raam te staren. Dan herinnert hij het zich opeens en trekt hij zichzelf overeind op zijn ellebogen.

‘De zaden! Renee, zijn de zaden veilig opgeborgen voor vervolgonderzoek?’

‘De zaden liggen klaar in het lab.’

Saren laat zich weer in het bed zakken. Hij haalt zijn datapad tevoorschijn en begint te bladeren door de missieverslagen. Karina, zijn onderzoeksassistent, is verdergegaan met het onderzoek naar de zaden, subject 23. Ze heeft ze geclassificeerd als interessant voedselalternatief, maar niet cruciaal voor de wederopbouw. Ze heeft nieuwe excursies gemaakt met Bodil en nieuwe monsters verzameld. Momenteel is ze verdergegaan met haar onderzoek naar subject 10, de luminescente bacterie.

Saren zucht en veegt de onderzoeksverslagen weg, hij kijkt naar de oude laatste nieuwsberichten die ze nog hebben ontvangen. Er wordt met trots gesproken over de nieuwe zonnetoren die is gebouwd aan de rand van Yuè, de eerste maanstad. Leden van het collectief zijn naar de maan afgereisd om de toren te dopen.

Saren zoekt foto’s op van zijn thuis. Hij bladert door de nieuwe onderzoeken die zijn gepubliceerd door voornamen onderzoekers van de academie.

Dan gaat de automatische deur open. Saren draait zijn gezicht en ziet Gerwit binnen stappen. De kapitein heeft zoals altijd hun gladgestreken uniform aan, hun twee meter maakt hen zeer imposant. Hun lange blonde haar zit strak in een knot achter op hun hoofd. Hen kijkt Saren aan en loopt naar de stoel naast zijn bed om te gaan zitten.

‘Zo, Bodil vertelde me al dat de opdracht niet verliep zoals jullie hadden gewild en Renee raakte het contact met je drone kwijt. Ik begrijp dat deze ook niet

meer terugkomt. Daarnaast was je twaalf uur lang buiten de habitat. Ik was bezorgd. Wat is er gebeurd?’

Saren waardeert de directe aanpak van de kapitein. Ingewikkelde sociale patronen zijn nooit zijn sterke kant geweest. Hij ziet de bezorgde blik van Gerwit. Hij ziet hetzelfde in hun ogen als bij Koftillan. Ze zijn bang dat hij breekt. Hij merkte het al eerder aan de bemanning dat ze aan hem twijfelden. Bodil is lomp, maar ze is een van de weinigen die haar twijfel uitspreekt. De rest noemt hem achter zijn rug om ‘te zwak’. Hij is ook te zwak.

‘Ik kan geen veldwerk doen, ik heb de drone gesloopt en raakte de weg kwijt. Ik ben nergens goed voor. Mijn excuses.’

Saren draait zich af van de kapitein. Renee zegt iets in Gerwits oor. Gerwit pakt Sarens schouder vast.

‘Je bent gewond geraakt, Saren, ernstig gewond, je had zelfs kunnen sterven. We moeten hier serieus over praten.’

‘Schors me maar, ik blijf wel op het schip, zoals ik al zei, aan mij heb je in het veld niks.’

‘Saren, kijk me alsjeblieft aan.’

Saren draait zich om.

‘Er zijn dingen fout gegaan, maar jij bent nog steeds het wetenschappelijk hoofd van dit onderzoek. Ik begrijp weinig van alles wat er in het lab gebeurt, maar ik weet dat we dat koppie van jou hard nodig hebben. Iedereen rekent op ons.’

Saren kijkt omlaag naar zijn handen. Dankzij de celtherapie is er niets meer te zien van de vele sneden die hij opliep tussen het gras. Gerwit voert een snel en zacht overleg met Renee.

‘Saren, praat alsjeblieft met me, ik moet op je kunnen rekenen, maar op dit moment zie ik weinig wat vertrouwen inboezemt.’

‘Saren, je hebt verdriet, je wilt je verdriet bespreken,’ zegt Renee.

‘Het spijt me, aan mij heb je niks, het Geweten heeft een fout gemaakt. Ik had hier zelf nooit voor gekozen. Laat iemand anders maar het hoofd zijn.’

Saren voelt de tranen weer opkomen. Hij draait zijn hoofd van de kapitein af en

bij op de binnenkant van zijn wangen. Niet huilen, stomme slapjanus, niet huilen.

Gerwit gaat achterover zitten. Hen kijkt naar Saren, terwijl hij zich probeert te vermannen.

‘Kom op, het Geweten maakt geen fouten, hoogstens heeft het meer data nodig,’ zegt de kapitein. ‘We hebben allemaal ons pad, gezamenlijk zetten we de stappen naar verbetering.’

‘Zo passen we allemaal in de puzzel met een ziljoen stukjes,’ maakt Saren de leus af. ‘Sorry, maar mijn stukje past er niet in, hoe hard we er ook op drukken.’

‘Ik wil zeggen dat je dit niet alleen hoeft te doen, als je met me praat dan kan ik je helpen.’

‘Het heeft geen zin, ik ben niet goed genoeg, ik zie het heus wel hoor, het wantrouwen in de bemanning. Het gesmiespel in de gangen, jullie denken allemaal hetzelfde. Ook jij denkt dat ik het niet aankan.’

Geschrokken zakt Gerwit terug in hen stoel. Hen kijkt naar de drone, Renee blijft stil. Saren draait zich om en kijkt Gerwit aan. Gerwit ontwijkt zijn blik en wrijft met hun vingers over hun voorhoofd.

‘Het geeft niet, ik denk hetzelfde. Het is de fout van het Geweten.’

‘Dit is wel serieus Saren. Wat Bodil me vertelde is ernstig. Die onzin over fouten moet je laten gaan. Als je niet mee wilt werken aan verbetering dan, dan moet ik Karina leidend maken in het onderzoek.’

Saren draait zich weer van de kapitein af.

‘Karina is goed,’ zegt hij.

Ze is misschien niet zo slim als hijzelf, maar ze lijkt haar weg prima te vinden tussen de andere bemanning. Ze is niet zo geïsoleerd als hij, ze zal de rest vast beter kunnen aansturen. Toen hij Karina voor het eerst ontmoette, dacht hij dat hij gevoelens voor haar had. Renee legde uit dat dit puur fysiek was, Karina en hij hadden geen toekomst, dus hij had de gevoelens gelukkig tijdig kunnen afleren.

‘Laat haar het onderzoek maar leiden, ik kom het lab niet meer uit,’ voegt hij toe.

‘Saren,’ zegt Renee, ‘je moet veldwerk doen naast je labstudies, dat is je pad.’

‘Ik kom het lab niet meer uit,’ herhaalt Saren.

‘Je weet wat dat betekent,’ zegt Gerwit. ‘Als je weigert, moet ik je degraderen. Karina maakt de beslissingen, jij volgt, het onderzoek komt op haar naam te staan. Als je niet kan volgen dan moet ik je zelfs op non-actief zetten.’

‘Ik weet het,’ zegt Saren.

Hij denkt terug aan Bodil in het moeras.

‘Ze luisteren toch niet naar me, misschien dat Karina een betere leider is,’ vervolgt hij.

Gerwit blijft stil. Hen overlegt met Renee. Daarna kijkt Gerwit naar de grond en wrijft met een vinger op en neer van hun neus naar hun voorhoofd. Dan kijkt hen Saren weer aan. Saren blijft uit het raam staren om hun blik te vermijden. Uiteindelijk staat Gerwit op.

‘Ik denk dat je jezelf tekortdoet Saren, ondanks alles wat er gebeurd is, heb je je weg terug hierheen gevonden.’

‘En ondertussen heb ik een drone gesloopt en moet ik de duurste medische behandeling ondergaan die we maar hebben, niet echt iets om trots op te zijn.’

Gerwit zucht.

‘Toch, Renee weet wat hij doet, je bent niet voor niks gekozen,’ zegt hen.

‘Niemand weet wat hij doet, de wereld is chaos en chaos valt niet in cijfers te vatten.’

‘Ik denk dat je misschien nog in schok bent, maar ik kan het belang van de missie niet uitstellen.’

Gerwit draait zich om en loopt de kamer uit.

‘Saren,’ zegt Renee over de speakers, ‘kapitein Gerwit heeft je gedegradeerd. Je bent niet langer wetenschappelijk leider van het onderzoeksteam maar ondergeschikt..’

‘Ik heb het hen net horen zeggen, dus je mag het voor je houden’ zegt Saren.

‘Ik merk dat je kwaad bent, maar we zien je nog steeds het beste tot je recht komen op deze missie. De missie heeft jouw kijk nodig. Je voelt tegenslag, maar dit is ook een kans voor..’

‘Jullie zien niet, jullie gokken. In het gras heb ik iets ontdekt. Ik zou binnen

een halfuur terug moeten kunnen komen, maar in plaats daarvan heb ik twaalf uur rondgedwaald. Ik heb al mijn kennis toegepast, maar niks heeft geholpen. Met geen enkele logica kon ik de chaos van het grasveld aan. En toen opeens was ik er. Niet omdat ik een oplossing heb gevonden, niet omdat er een antwoord was, maar gewoon omdat ik rond bleef lopen. Toeval.’ Saren staart naar het gras buiten het schip.

‘Ik wil dat je me nu met rust laat: Saren vraagt om afzondering van AI-ondersteuning.’

‘Weet je zeker dat je afzondering wilt, ik zal je niet kunnen...’

‘Ik weet het zeker,’ zegt Saren.

Renee blijft stil.

Met zijn vingers vergroot Saren het hologram van subject 23. Saren had de scans van Karina nogmaals bekeken. Toen Karina hem vertelde dat het geen zaden maar kleine wezens waren, had Saren haar gesmeekt om het onderzoek opnieuw te mogen openen.

Hij staart naar het scherm en ziet opvallende nieuwe patronen. Deze kleine ronde organismen, ongeveer even groot als een golfbal, hebben een ruwe donkerpaarse huid met hier en daar een deuk erin.

Het subject was niet alleen een geliefde snack van de Vullerren, de activiteit van het openbreken van de organismen om ze te kunnen opslurpen had een ritueel bestaan gekregen.

Saren was met Xerrrxwa meegegaan om een van deze rituelen te aanschouwen. Hij had gezworen het lab niet meer uit te gaan en wilde dat ook niet. Hij nam zich eerst voor observaties van bemanningsleden te gebruiken. Maar steeds las hij weer een nieuw bericht met waardeloze interpunctie dat precies stopte wanneer het interessant werd. Na zich een maand te hebben zitten opvreten en tevergeefs te vragen om de juiste details, besloot hij zelf te gaan kijken. Toestemming was niet moeilijk te krijgen. Karina had nog geen belovende nieuwe stappen kunnen zetten in het onderzoek. Alle opties werden opgehouden. Saren hield zich voor dat de enige kans om van deze stinkende slijmbal af te komen lag in zijn onderzoek.

De Vullerren bleken inderdaad subject 23 rauw op te eten, ondanks de tegenstrijdige berichtgeving. Xerrrxwa had daarna zelfs toegestemd om een lichamelijk onderzoek te ondergaan. Het kostte Saren een paar weken om zijn vertrouwen te winnen en hem mondjesmaat bekend te maken met het schip. Even dacht hij dat Xerrrxwa de ziekenboeg zou slopen. Toen hij het röntgenapparaat aanzette, begon de Vullerren driftig op en neer te springen. Gelukkig kon Saren hem kalmeren. Helaas kwam de röntgenstraling niet door de huid van Xerrrxwa heen. Wat weer fascinerend was op zichzelf. Aan de opleving van activiteit van de Vullerren na het eten van subject 23 kon hij wel concluderen dat er grote hoeveelheden energie werden gehaald uit de kleine snack.

Maar het allerinteressantste vond Saren dat het volkomen onduidelijk was hoe het subject zich voortplantte. Saren had tijdens het observeren activiteiten gezien bij een van de kleine openingen in bal nummer 3. Het leek erop alsof er een dun spiraalvormig uitsteeksel uit het gat van de bal kwam om een voorbijdrijvend stofje te inspecteren. Daarna trok het uitsteeksel zich weer terug. Saren was aanvankelijk teleurgesteld geweest. Het spiraalvormige uitsteeksel had veel weg van de gebruikelijke en oninteressante voortplanting door middel van penetratie. Maar toen bedacht hij zich dat hij het voedingssysteem niet buiten beschouwing moest laten, wellicht nam het uitsteeksel stoffen op uit de modder.

Karina had verder onderzoek goedgekeurd, nadat Saren een verslag had geschreven met daarin zijn interesse uitgewerkt in duidelijke argumenten voor verdere studie. Zijn lijst met bullet points kreeg een handtekening onderaan ter goedkeuring.

Saren selecteerde de receptor en het kanaal van het balvormige organisme dat waarschijnlijk verantwoordelijk was voor het spiraalvormige uitsteeksel. Zoals vele organismen op deze planeet was de schil van subject 23 stralingwerend. De dunne atmosfeer is de oorzaak voor de vele kosmische straling die het oppervlak van de planeet bereikt. De overgrote hoeveelheid van levende organismen is daarom te vinden in de moerassen die een groot deel van het oppervlak van de planeet bedekken. De Vullerren zelf leven in doolhoven gemaakt van modderplaten.

De platen steken als halfbegraven schotels uit de aarde en zijn helemaal gaaf, doordat de Vullerren ze met speeksel polijsten en verhardden. Bij een grote commune Vullerren zijn er wel duizenden platen van variërende grootte die kriskras door elkaar heen staan. De Vullerren bouwen hun huizen verscholen onder de grote platen en graven tunnels en ingegraven looppaden van huis naar huis.

Saren is met Xerrrxwa meegegaan naar de commune vlak bij het schip om de eetcultuur en architectuur te observeren. Nadat hij Xerrrxwa was kwijtgeraakt, heeft hij een paar uur in de wirwar van gangen, tunnels en platen rondgedoold. Ondanks de gelijkenis van de structuur vond hij ook steeds fascinerende nieuwe figuren in de formaties van de platen, huisjes, tunnels en gangen. Uiteindelijk vond Xerrrxwa hem weer en begeleidde hem terug naar het schip. Zijn aantekeningenboekje stond vol met schetsen van de Vullerrencommune.

De modder van deze planeet beschermt de vele organismen. Als harde platen gevormd door de Vullerren of vloeibaar in de plassen. Op nog onbekende wijze weet de modder veel van de energie over te nemen van de kosmische deeltjes. Daarnaast ontwikkelen de meeste organismen nog een eigen schild tegen straling. Maar het schild van subject 23 lijkt ongekend effectief. Er moet een reden zijn waarom subject 23 extra stralingsbestendig is.

Opeens valt het Saren binnen; alsof de gedachtestromen in zijn hoofd plots samenkomen. Zoals het water in een beekje dat opeens kan doorstromen wanneer een opening plots bevrijd wordt van een algenbrij die de opening blokkeerde. Hij ziet het opeens zo helder. Het is zo duidelijk en past zo goed. Subject 23 moet zich voeden met de kosmische deeltjes die tot in de blubber weten te doordringen. Het moet inwendig een manier hebben ontwikkeld om de straling van de kosmische deeltjes om te zetten in bruikbare energie.

Saren springt op van zijn stoel, gaat erachter staan, schudt hevig met zijn handen terwijl hij op en neer springt en gaat daarna snel weer zitten op zijn stoel. Als dit waar was dan, dan... Hij weet nog niet hoe, maar de implicaties...

‘Log nieuwe ontdekking subject 23, dag 36 van onderzoeksmissie Vullerren,’ zegt Saren.

De computer geeft een foutmelding. Nieuwe logs moeten worden gemeld aan en bevestigd door het onderzoekshoofd.

Kut, denkt Saren, eerst toestemming halen bij Karina.

Saren rent door de gangen om Karina te vinden. Volgens de computer zat ze in de kantine. Dit kan de doorbraak zijn waar ze op wachtten, waar de hele mensheid naar uitkijkt.

Tranen van geluk rollen over Sarens wangen. Het onderzoek moet het nog verder uitwijzen, maar het kan bijna niet anders. Als hij subject 23 op aarde kan cultiveren, als ze nestelen, dan zouden ze straling uit de atmosfeer kunnen opnemen.

Saren stormt de kantine binnen. Zijn haar zit in de war en tranen rollen over zijn wangen. Binnen zit Karina met Bodil en Thomas aan tafel. Alle drie schrikken ze op van Saren.

‘Sarens voorkomen past niet bij missieprotocollen,’ zegt Renee. Bodil begint als eerst te lachen en daarna lachen ook Karina en Koftillan mee. Saren is al drie dagen lang achter elkaar onderzoek aan het doen naar subject 23 met alleen korte pauzes om te eten en slapen. Saren bekijkt zichzelf en ziet de kreukels in zijn uniform en zelfs etensvlekken. Hoe kan hij zich zover hebben laten gaan? Beschaamd trekt hij zijn uniform glad en veegt hij zijn haar en de tranen uit zijn gezicht. Hij ziet hoe Karina hem lachend aankijkt. Hij voelt een steek in zijn borst.

‘Bodil, je wilt graag weten waar Sarens gemoedstoestand vandaan komt,’ zegt Renee. ‘Wat is er met jou gebeurd dan, zoethoutje,’ buldert Bodil lachend. ‘Net ontwaakt uit je schoonheidsslaapje?’

Alle drie lachen ze steeds harder. Saren wil wat zeggen, maar alles wat hij doet lijkt het lachen alleen maar te versterken. Iedere keer als hij wat zegt, komt hij niet boven het gelach uit.

‘Karina kan ik je even spreken,’ weet hij uiteindelijk verstaanbaar te zeggen.

‘Zeg het maar,’ zegt Karina, terwijl ze stopt met lachen en probeert Saren oprecht aan te kijken.

Saren waardeert de moeite die hij ziet. Hij voelt zijn wangen en voorhoofd

warmer worden. Sukkel, denkt hij. Waarom kan hij niet van deze stomme gevoelens afkomen. Renee heeft hem al zo vaak gezegd dat het geen zin heeft. Hij spant zijn maag aan en fronst zijn wenkbrauwen.

‘Uhm, ik heb een nieuwe ontdekking gedaan, ik wil het je graag laten zien, dan kunnen we het toevoegen aan het logboek.’

‘Hij wil met je het lab in, Karina,’ zegt Bodil terwijl ze Karina aanstoot, ‘hebben jullie het gezellig met zijn tweetjes in het lab?’

‘Echt niet,’ zegt Karina snel, dan kijkt ze Saren aan. ‘Je weet wat ik bedoel, Saren, niet op die manier.’

‘Maakt me niet uit,’ zegt Saren. ‘De Vullerren hebben het allang door, subject 23, ze gebruiken ze als voedsel en als hulpmiddel, het is echt geniaal.’

‘De Vullerren vertonen geen intellect boven dat van de mensen,’ zegt Renee.

‘Pfff,’ blaast Bodil. ‘De Vullerren zijn nogal primitief, weinig om geniaal te noemen.’

‘Wil je alsjeblieft meekomen om het vast te leggen, Karina?’ vraagt Saren.

‘Sarens gedrag is erg onkarakteristiek, dit toont een belangrijke overtuiging,’ zegt Renee.

‘Eerst ligt hij een week in coma, dan gaat hij een maand lekker zijn eigen gang en opeens moeten we weer naar jouw pijpen gaan dansen? Laat haar lekker even haar lunch opeten. Wat je ook bekokstoofd hebt daar in je zweethok kan best even wachten. Of wil je met vlekke mee?’ vraagt ze aan Karina.

Karina kijkt van Saren naar Bodil naar de computer. Ze luistert naar Renee, die haar persoonlijk aanspreekt.

‘Nee, nee,’ mompelt Karina. Ze kijkt Saren twijfelend aan. ‘We hebben zo ook missieoverleg Saren, ik moet mijn eten opeten, mezelf nog klaarmaken, het is nu niet echt handig.’

‘Maar deze doorbraak is...’

‘Saren respecteer de dame en wacht op je beurt,’ zegt Bodil.

Saren staart de drie aan. Karina kijkt naar haar eten, Thomas kijkt van Saren naar Bodil heen en weer, terwijl hij een pakje sap drinkt, Bodil staart Saren strak aan. Saren recht zijn rug.

‘Bedankt voor de medewerking,’ zegt hij.

Hij draait zich om en wandelt de kantine uit.

Saren loopt door de gang en probeert met speeksel de vlekken uit zijn uniform te poetsen.

Waarom luistert Karina altijd naar Bodil. Bodil weet niks van zijn onderzoek. Bodil zegt gewoon het eerste wat in haar opkomt. Waarom gaat het altijd over zijn gebrek aan mannelijkheid. Nee, denkt Saren, nee, dit kan niet wachten. Ze rotten maar op met hun aannames.

Saren draait zich om en rent naar de missiemodule. Hij neemt de lift omhoog en vindt de kapitein voorovergebogen over aantekeningen in de missiekamer.

‘Kapitein Gerwit, ik moet u iets vertellen.’

‘Later, Saren, ik moet me voorbereiden op...’

‘Nee, dit kan niet later, dit moet nu.’

Gerwit kijkt op van hun scherm en ziet de verstrooide Saren staan, zijn handen in zijn zij en zijn gezicht strak op hun gericht.

‘Oké, ik luister,’ zegt hen.

Voor het eerst in zijn leven heeft Saren zijn haar naar achter gekamd. Met een gestreken uniform wacht hij bij de uitgang van de missiekamer tot het overleg klaar is. Hij is drie keer terug naar zijn kamer gelopen, zichzelf voor gek verklarend. Maar nu staat hij toch te wachten.

Hij groet zijn collegabemanningsleden, terwijl ze een voor een naar buiten komen. De meesten lopen snel door. Karina ontwijkt Sarens blik. Alleen Bodil stopt, bekijkt hem van top tot teen.

‘Blijk je toch nog iets van waarde te kunnen, zoethoutje,’ zegt ze.

Ze stompt hem tegen zijn schouder en loopt weer door. Saren wacht tot iedereen is weggelopen. Hij gaat de missiekamer in en treft de kapitein aan, die de notulen van de vergadering aan het nalopen is.

‘Kapitein Gerwit?’

Gerwit draait zich om en kijkt Saren aan.

‘Saren, je kan niet zomaar de missiekamer inlopen, je hebt de bevoegdheid niet meer.’

‘Sorry, maar ik...,’ begint Saren.

‘Geen sorry, Saren,’ onderbreekt Gerwit. ‘Ik heb je onderzoek gepresenteerd en we zijn het ermee eens dat dit baanbrekend kan zijn, maar je moet je aan je positie houden. Je hebt nog steeds je AI-ondersteuning niet hersteld. Hoe moeten we je acties dan vertrouwen?’

Hen kijkt Saren aan. Saren ziet de vragende ogen van de kapitein. Hij denkt terug aan de zekerheid die hij van Renee kreeg, de rust. Hij wist niet dat hij zo eenzaam kon zijn in een lab zonder AI-ondersteuning. Hij snakte naar de bevestiging, de regelmaat, de oefeningen, het gemak. Hij had al zo vaak op het punt gestaan Renee te roepen. Maar dan kwam het veldwerk terug, zijn falen en zijn woede.

‘Ik heb je al verteld dat je jezelf niet moet onderschatten,’ zegt Gerwit. ‘Schakel alsjeblieft je AI-ondersteuning in en voeg je weer op je pad. Ik zie de moeite die je doet.’

Saren trekt aan zijn mouwen, een hapering schokt in zijn keel. Dan schudt hij het idee weer uit zijn hoofd.

Kapitein Gerwit sluit het rapport af en draait zich richting Saren. Hen ziet dat Saren staat te draaien met zijn voeten.

‘Zeg het maar,’ zegt Gerwit.

‘Ik las mee met het verslag van de vergadering en zag dat jullie van plan zijn om subject 23 mee te voeren in de sluzen met een grote hoeveelheid natuurlijke habitat, om thuis reproductie op te starten.’

‘Dat klopt, de Vullerren lijken zeer vrijgevig en hebben ingestemd met het vervoeren van subject 23 om te proberen om op onze eigen planeet een populatie opgestart te krijgen. Ze wensten ons smakelijk eten.’

Gerwit snuift.

‘Ik denk dat dat een vergissing is,’ zegt Saren.

Gerwit zucht.

‘En waarom denk je dat?’ vraagt Gerwit.

‘We weten te weinig van subject 23. Ik weet dat we de bijzonderheden van subject 23 dringend nodig hebben thuis, maar het is volkomen onduidelijk of we een populatie op eigen planeet opgestart kunnen krijgen. Naast de bijzonder moeilijke implicaties die komen kijken bij het nabootsen van de habitat, de grote hoeveelheid water en onbekende stoffen, weten we niet of de straling op aarde gelijk is aan de benodigde straling van de kosmische deeltjes, waarvoor we anders zowat een gat in de atmosfeer zouden moeten maken, nou goed, en alle andere zaken. We weten nog niet eens in hoeverre subject 23 symbiotisch omgaat met wellicht nog andere onbekende soorten uit zijn habitat. Ik zou een leven aan studie kunnen wijden aan dit onderwerp. Wat de implicaties zijn voor introductie van subject 23, de noodzaak voor een succesvolle populatie, het is allemaal nog onduidelijk.’

‘Dat klopt,’ zegt Gerwit, ‘en dit hebben we grondig besproken en afgewogen tegen de noodzaak. Uiteindelijk weegt het gezamenlijk belang groter dan de potentiële risico’s van het onbekende. Daarnaast kunnen we thuis nog veel beter verder onderzoek doen. Renee heeft berekend dat de kans op het tot stand brengen van een succesvolle populatie zestig procent is. Dat is ruim binnen de marges.’

‘Dat klopt,’ zegt Saren, ‘maar Renee rekent ook met onbekende variabelen. Dit is een inschatting die jij of ik net zo goed kan maken. We kunnen geen rekening houden met omstandigheden die we niet kennen.’

‘Wat wil je Saren?’

‘Ik stel voor dat we het expeditielab van het schip hier plaatsen en onderzoek op de planeet voortzetten. Met het schip als doorstartpunt kunnen we een connectie met thuis tot stand brengen. Vrachtvaarders kunnen opgeroepen worden, terwijl het onderzoek hier voortgezet kan worden. Tegen de tijd dat de vrachtvaarder er is, zullen we beschikken over werkbare data en kunnen we de voorzorgsmaatregelen treffen om een populatie te starten die een veel hoger succespercentage zal hebben.’

‘Waarom doen we het onderzoek niet onderweg?’

‘Omdat het testsubiecten zal kosten, de habitat die we meenemen en waar

we dan spaarzaam mee moeten zijn, zal gecontamineerd worden, er zal veel minder aankomen op aarde. Ons nagebootst monster zal ook nooit de echte leefomgeving kunnen simuleren. Daarnaast hebben we minder rust en concentratie onderweg. Maar belangrijker nog, we hebben geen Vullerren die ons kunnen vertellen over hun eigen ervaringen.'

Gerwit opent de computer en scrolt nog een keer door de notulen. Daarna sluit hen ze weer en begint te glimlachen.

'Had Renee toch gelijk.'

'Hoezo?' vraagt Saren.

'Renee vertelde me dat ik geen definitief besluit moest maken, totdat ik jouw kijk op de zaak had gekregen. Renee zei dat jij een belangrijke bijdrage kon leveren. Het beeld van de verwarde professor met de vieze jas paste daar niet helemaal bij. Maar je kan niet tegen het Geweten ingaan.'

Saren kijkt Gerwit aan. Hij weet niet goed wat hij moet zeggen. Gedachten schieten door zijn hoofd. Hij had veldwerk gedaan, hij had aantekeningen gemaakt en zijn onderzoek doorgezet. Was hij op zijn pad gebleven? Had Renee hem onbewust ondersteuning verleent?

'Renee zal je verder helpen als je dat toelaat.'

Saren staart naar de grond. Hoe had hij ooit kunnen denken dat een gelimiteerd mens een betere beslissing kan maken dan het Geweten? Wat had hij zichzelf aangedaan? Hoeveel sneller had hij naar huis gekund als hij naar Renee had geluisterd? Saren zakt op zijn knieën. Hij ziet zichzelf voor in het lab, in zijn eigen vuil. Hij probeert zijn tranen te onderdrukken.

'Het is goed, Saren,' zegt Renee. 'Kapitein,' spoort Renee Gerwit aan.

Gerwit doet een stap naar voren en legt zijn hand op Sarens schouder.

Saren zet zijn tanden op elkaar.

'Saren vraagt. Om herinitialisatie van AI-ondersteuning,' snikt hij door zijn tanden heen.

'Ik weet dat je hebt geleden, Saren,' klinkt de stem van Renee. 'Ik weet dat je eenzaam was.'

Saren kan zijn tranen niet bedwingen.

‘Het is tijd om je weer op je pad te begeven,’ zegt Renee. ‘Zonder jouw inspanning kon de missie niet slagen. Jouw rol was cruciaal.’

Saren denkt terug aan de weken in het lab en de weken met de Vullerren. Het beeld van hemzelf verdwaald in een buitenaardse nederzetting, maar volkomen rustig aan het tekenen, aan het observeren. Opeens realiseert hij zich hoe hij dat als student nooit voor zichzelf als mogelijk had gehouden. Zijn, pad, zijn kans om het beste uit zichzelf te halen.

‘Ik plan een nieuwe meeting in,’ zegt Gerwit. ‘Ik zal je zorgen met het team bespreken. Als we een lab hier stichten, moeten we bepalen wie hier blijft om onderzoek te doen en te communiceren met de Vullerren. Het volgende probleem zou zijn dat we het team moeten opsplitsen.’

‘Saren,’ zegt Renee als vanouds in Sarens oor, ‘dit is je pad, dit is wat je wilt en waar je thuishoort.’

‘Wat?’ Vraagt Saren.

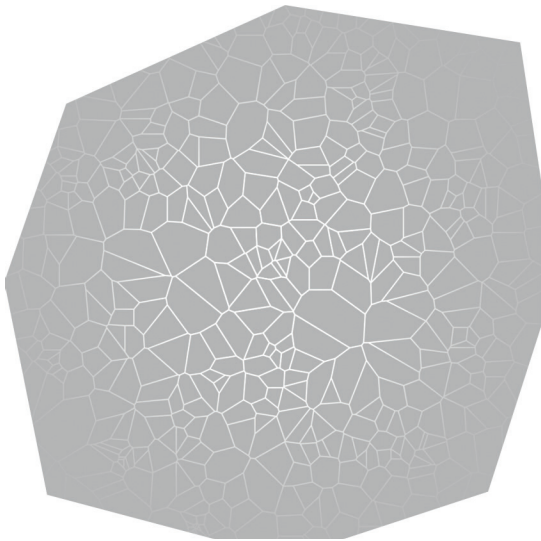
‘Jij moet het lab hier onderhouden,’ zegt Renee, ‘doorgaan met het veldonderzoek, je resultaten doorsturen naar het team.’

Saren zoekt naar woorden. Is dit zijn pad? Heeft hij nu alweer twijfel net nu hij het gevonden heeft.

‘De wereld heeft je nodig Saren,’ zegt Renee, ‘dit is waarvoor je bent gekozen. Dit is wat je wilt.’

THE ANNEXATION OF THE MIDDLE POINT

Germaine van der Sanden

Tayu is a big confident guy. I have known him since the day I was born. He bathed me every Tuesday in my grandmother's house. In her attic stood a beautiful, free-standing bathtub. She'd pick fresh lavender from her colorful garden and hand it over to Tayu to prepare my bath. Every Tuesday, without fail, Tayu was there to help. By then, Grandma was quite old and Tayu was good family to us, still is. Only our political opinions diverged.

"Have you ever realized the astonishing nature of our three-planet system?" He said, "There's nothing like it out there. EXG10, the stable Lagrange point creates an abrupt transition from ground to air, that's why we can float, that's why we collaborate. It's the common point which we call Middle Point, where we meet and exchange."

"What are they thinking?" I ask. "How can they live with such a romantic image while death is right in front of us?"

We approach unfamiliar terrain at a speed of 2.2 million kilometers an hour while these Floaters snuggle away at Middle Point. They curl up between their machinery—in total ignorance that their machinery becomes irrelevant after we hit the zone of avoidance, an area full of dust clouds, most likely devoid of objects and galaxies.

Tayu's father, grand-father and great-grand-father helped to engineer the modern-day vacuum systems we use to pull our folks out of the air. I understand Tayu's pride and fear of losing his family's wealth. I am just worried we won't survive the abrupt transition because we've become so familiar with our three-bodied world and its interdependencies.

To be honest, none of us has any clue what's beyond the darkest, heaviest most gaseous and dusty place of the universe.

Even so, I still wish to end the Alliance.

5th of Ramarararara, The Celebration of the Alliance

"Huyia froto mia brosis hood!!"

We all scream back towards our planets from the Middle Point. Dressed in our golden robes, with blue-painted eyelids and silver skin. Duly decorated.

We all look the same today, the Floaters, the Vacuumbees, and the Hybradas.

“Huyia froto futura dig maratas !”

Boom. Boom. Boom. The gin swirls around from individual to individual. I love gin.

Then, I bump into Salia, she is a Hybradas.

“...Big chance you don’t sense anything, but we feel divided today” she whispers. “Not all of us are here. There’s a growing group of folks that don’t want to go up to support the alliance anymore. They keep on talking about a dead zone, any clue? I feel anxious about it.”

In surprise, I spit the gin out of my mouth. “Ptooeey!”

It’s almost beyond belief, but our underground efforts, our movement to end the alliance with the Floaters is finally coming to fruition. I need to tell my grandmother about this.

Tayu sets out his 1200 meter long vacuum tube and sucks me back to the soil. With a bang and explosion of dirt, succeeded by a double-ping I hit the ground. The old, antique doors of the cabin open up and I am welcomed back home with the words from our Minister Dida Ramarararara 14th.

I run at full speed. I run to Grandma’s basement. A sense of euphoria moves through me. We’ve practiced this over and over again. Not in real life, but through detailed simulation. A large group of Vacuumbees and Hybradas.

Grandma started the movement at the age of 17. On my seventeenth birthday she told me about all her accomplishments. From her work on the Great Attractor where she made big advancements, to the more practical work she developed to gain true independence and ownership over the Middle Point.

Grandma is sitting in a chair next to the window, staring out over the wild green fields and the flocks of birds. She’s smiling at me, content. I can tell from her mischievous face that she knows as much, or more. She blinks me over to her side with her left eye. She remains silent and pours tea into a cup in her own delicate manner. She smiles again.

6 AM sharp at the vacuum station. With guns, focus and your best energy!

This text message is sent to all of us every Thursday evening. Warrior outfits are distributed by our people at the corner of the vacuum station, before midnight. I slide into mine, slipping it on like a pair of old slippers. The rest of the night I spend alone in the arms of the naked sky.

The next morning, a squad of warriors tramps into the wooden hall of the vacuum station. I know my exact position within the armed unit. All the way to the right of the eastern branch, fifth row, the third place from the left.

Stand up straight. *I will vote for the witches not the queens.*

I, Zsura, feel hope. I, Zsura, am a warrior. I, Zsura, see a way out. We shall fight for the greater good of our people and the annexation of the middle point.

The alliance comes to an end today. A result of the growing movement initialized by my grandmother and her peers, a short decade ago.

I focus the gun on the Floater at the south westside of the Middle Point.

I pull the trigger.

Blood floats in the air. Little droplets fly through the air like the distributed stars of our universe. A red droplet is right in front of me. The sun's light creates a reflection on the droplet's surface. Through the reflected light I look straight into my right eye. My body lights up from the warm glow. I feel light and loved. I smile at myself.

Bathing in the warmth of the sun's rays I feel tears at the corners of my eyes. I feel loved. Flying through the battleground. I am an albatross riding the storm. I am loved.

The End of Zsura

Dear people. We welcome you to the funeral of Zsura.

Zsura Bilca, was born silent, but left with voice.

A voice that strove to speak for independence, peace and sustainability of our world.

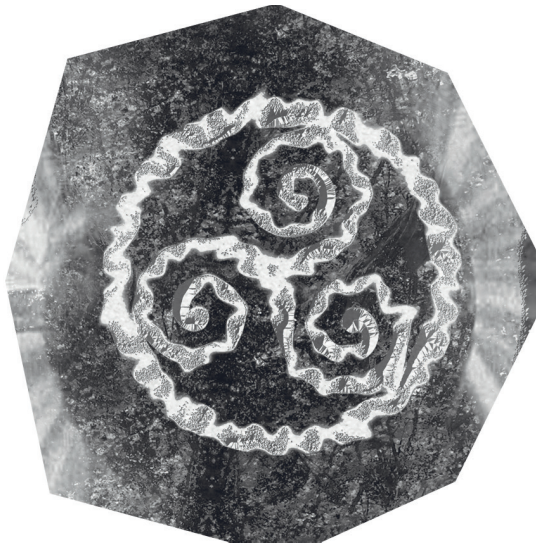
A voice that didn't fear the unknown.

She sacrificed her life for the greater good.

Zsura, rest in peace.

HOLOX TRIAD

Venus Jasper Griepink

1

A story must be judged according to whether it makes sense. And ‘making sense’ must be here understood in its most direct meaning: to make sense is to enliven the senses...It is to make the senses wake up to where they are.

_ David Abram, Holox_900.9292.404040.11.b26 1

1

DEEPSOIL

Once, during a course on visionary science fiction in Europe, Rhin had put together his notes from a book of Radical Indigenous Design Methodologies to form a setting for a story. His excerpts were used to formulate a spoken-word musical performance show which he had taken stages for nearly three decades. In preparation for a soon to be published anthology he began to pin down the otherwise oral story. Like most of his spoken-word worlds, he had never committed the saga to writing. Fiddling with the end, one thing irritated him profoundly: the fact that his narrative was centered on *one* male character ready to burst out and save the world while the intention had always been to focus on the matrix of life itself—a conscious omnipresent wellspring.

LA, 2076

Rhin’s fingers played with the light above his mug in the way he always did when he was nearing a transformative moment in his creative process. He was working on an anthology, which would be presented as part of *The Art of Oration*, an exhibition concerning contemporary oral cultures—on show next spring, at PSxS, New York. Rhin wondered as he often did, why they hadn’t asked him to *perform* the story. The task of tying down a story and binding its life to print amused him. All his life, he had been beguiled by the power of speechcraft. He was known as an avid advocate of the sensuous, embodied experience of storytelling, and the request for a printed world was challenging.

He knew that they knew he would take the challenge.

Rhin had often wondered if the absence of breath, the sound of people moving about and the air itself moving between lungs and larynxes from generation upon generation, could be *felt* as missing from a story on purpose. Could a written work result in a desire for the oral work?

He thought of the ancient Phoenician and Hebrew languages. Scriptures that consisted of mere consonants.

Writing that respects the movement of air does not dare to transcribe a full lifeform in preset symbols.

Oh, air. The rogue medium. Keeping us and our stories alive. For the Hebrew priests, the air itself was the breath of God.

Or think of the many Indigenous peoples of the world who speak as much with the *more-than-human world* as they do amongst themselves—listening, like the god-mothers of our global future, to the wisdom generated by all matter and by intangible forces.

Rhin knew that the arrival of the alphabet, “the written word,” or any *written* story for that matter, had silenced the natural world. Poetry for empty ears was shushed. By force. By doctrine. And now all who do not write down what they have to say are omitted from the world’s histories—stacked in piles of paper, codes and deeds of ownership. The written word played a very crucial role in a deepening environmental crisis. We forgot how to listen.

For three decades, Rhin spoke about the impact of our writing system on the way we experience our sensuous surroundings. He spoke on the effect of reading and writing on the development of our prefrontal brain cortex: our visual and auditory faculties tyrannizing the rest of the senses. Written words. The alphabet. Cell phones. Smart-phones. SEC Mandates. Christ.

“Written language is a tool for the disenfranchisement of the human voice. Smug ratio. The apparatus of oppression to the voices of the world,” he would animatedly say.

The moon, the sky, the twinkling on a lake embraced by the breeze. The world

speaks in song; and now, upon the great honor of presenting at the contemporary art temple of the West, he is asked to swallow-up the entire breath of his thesis and produce the profanity of a written story!

Ha. The amusement. The absurdity.

Like the artefacts and totems of the Native North Americans encased in the Natural History Museum, the *Art of Oration* would go down into the books as a mere anecdote, a paragraph amongst paragraphs in whatever index of reality the future would edit its past by. Another voice encapsulated by the promise of eternal life; text. The fallacy!

A Hover-B floated by, having just dropped off some folks at the clinic's terraced entrance. Rhin had been hospitalized for 5 weeks, recovering from a lung collapse in early May. Wired to a breathing machine, Rhin was admitted under observation. His *atelectasis* was being examined.

Whisk, puff, slurp. Rhythmic beep-deep-deeps.

On those first days (and long nights), Rhin had observed all the sounds that the tube made. The post-natal umbilical cord connecting the outside air with his inside air.

"To the Navajo people, the most holy cosmological power is called *nilch'i*, meaning the Holy Wind." He added this to his clinic holox-journal. "The Holy Wind is the whole body of the air, the sky above, the air we breathe, the air that moves and circulates within our bodies—all of this is *nilch'i*. You can see its traces in the leaves of trees. You can hear it without looking."

Like the slurps in my tube, Rhin thought.

"Spiraling patterns of the wind drawn into the tips of fingers to help remind us. 'nilch'i' is not something that is *inside us*. It is something that *we are inside of*, along with all the other beings; plants, trees, the clouds. We live *within* nilch'i, the invisible air. We *are* nilch'i," he noted.

Rhin was rendered mute, as a speaker. The writing task was timed auspiciously. He sat, listening to a particular nilch'i, the air around and in- and outside of his head.

Up until his tracheostomy, listening was all he did. The feeling of his chest rising and dropping was the most sacred of things.

Soon after the operation which involved inserting a tube into the left side of his throat, Rhin was allowed to have visitors. Friends came by and sneaked in a wealth of bright earth-toned textiles. They even sneaked in one of those room mist humidifier lamps (those scented and ampule-shaped ones from Muji, in West Hollywood). Rhin loved them. Small volcanos of moisture, puffing away at the atmosphere. Spirals. Other parcels, such as crystals formations, and erotic drawings he had made in art school, began to populate the shelves around his bed.

While working on the transcription of his work *DEEPSOIL*, Rhin reviewed his body of work. Up until now, his most performed orations were the following (in chronological order); *The Flash* (the debut, about the beginning of all sensuality), *Polyamorous KINK Castle* (a radical erotic story about community), *Fuck Dystopia* (an ode to fighting for what we want, instead of lamenting on what is wrong with the world), *NVC Global Matriarchy* (basically the previous work... many 'fucks' omitted), *Killspeech* (a sci-fi long prose on the erasure of Indigenous oral cultures), *Oraliteratura* (perhaps his most famous work, about a planetary system that comes into being by storytelling. Bought by VR-Studios in 2062 and turned into the virtual reality film series *7 Planets of Juice*) and last but not least; *Erosarae, the Language of Sex* (on the invisible but tangible energy form Erosarae, which is generated between people who make conscious love).

Rhin smiled. This was his way of getting into the vortex. Holding his favorite mug with eyelids cast down, he floated above his writing desk. The notes for *DEEPSOIL* had been waiting in his computer for nearly a decade. He allowed notes, although they were more like stanzas. Bits of story bundled in a sentence or three like braided sweetgrass. They could be easily memorized this way. It was a trick used by the ancient Celtic Bards who would organize their wisdom in triads. Little rhymes of three. Short songs. Deep poetic spells. It would be quite some work for the PSxS team to catalogue all of Rhin's triads and stanzas into Holox-form.

The story of *D E E P S O I L* lives faraway from heavy tech. It is a tale submerged in a landscape of lore, circumnavigating the legend of a subterranean layer of wet earth, minerals and nutrients that are said to have a consciousness of their own. A layer of the Deep Earth revered by the various Kinfolx of Aard (the green planet on which the story takes place). At the beginning of the most popular narration of the story, the industrious-imperial bloodline of KILN managed to almost entirely rid the world of archaic beliefs (such as a sentient earth). While the once widely celebrated eco-erotic rites of *D E E P S O I L* had been forbidden for years, the turning of a page seemed to loom for the Kinfolx of Aard.

[taken from notes on Rhin's laptop]

[part one] **EINRIHH**

Einrihh was not the leader of the Northern Filkern as leadership was shared amongst the various interwoven bio-regions of the North and South. He was a representative, an elder of sorts, yet too young to be named as such. His lineage came from that of Eirdr, one of the clans that had settled in skillfully managed vegetation communities that were sprawled across the woodlands, tundra's and fertile terrains of the Aurora regions of the North and South.

The people of Eirdr had thrived for eons using swidden cultivator technologies, which meant they used fire to burn their fields on intervals throughout the year. This resulted in a fertile biochar and the burning of weeds and pests. Soil nutrients were released, nitrogen replenished.

Phosphorus,

Potassium

Magnesium and manganese.

Ash in the soil; Bhajitar

In the old days, skilled pyrotechnicians (the fire farmers) would ritualize the burning of the fields. Bi-monthly fires kept the rhythm of life like a vast pyro-sophic clockwork: burning, as the index of life renewal. For the folk of Eirdr time expanded, lingered, and streamed on, like the petals of tall green trees meandering on the river. They had no worry of rush or future.

For the line of KILN however, this was a different matter. For they believed that time could eventually run out. They tried to stack it. Pin it down.

Lubaei was their sovereign, living in the midwaylands which we now call the West: the domain of KILN— the glassmakers. There, the free flow of time and life ended in the firm grip of the glass spirals. Greenhouses. For a long time, speaking with branches/trees/canopies/trees had been prohibited. Birthed from within the domain of KILN the written word rippled over the world, authorizing, demanding, grabbing—like the disembodied arm of Lubaei’s Line.

Words made man follow disconnected logic.

Einrihh knew that the trees themselves were mournful. Saddened by the lack of listening and the lack of communion amongst beings. Omitted from official documentation, the voices of the leaves were unheard in the council. Einrihh’s lips would often utter, by means of a sort of conduit, the words of the green world.

[part two] **THE GREAT HALL OF KILN**

“While you were trying to conquer Bhajitar in the name of progress, we were working with her!” yelled Einrihh.

The atrium fell silent. Even Lubaei, who had worked for decades installing the Imperium Company across the world, had nothing more to say. She sat, with a frown, gazing

at the skylights. The signs of time clear as ever: life had degraded rapidly. It was spoken once before in a gathering similar to this, that the Folk of Ein would rise again. The line of Einrihh, the line of Eirdr.

Lubaei knew that many kin across the planet had lived without ever facing the onset of mass death as her people were facing it now. It was a pivotal moment on Aard, she agreed. But where her logic, and that of her lineage of glassmakers, had failed, she did not know.

“What then, do you propose, Einrihh?” Lubaei asked.

A silence fell in the great hall, unroofed and scalloped by passing clouds from the high peaks around the ancient capital.

“What I propose,” Einrihh began, “Cannot be disclosed within these walls. It cannot be spoken of, for it cannot be captured nor even approximated with the vile tool of words that your kin has woven around itself.”

“Nay, Filkern of all directions! What I propose lies scattered in the remnants of the DEEP SOIL below the reserves in the North and South. The answer lies beneath your very feet—“Bhajitar! Bhajitar!” many hollered from their faction seats in the Great Hall of Kiln. The forbidden word. Unwritable, like the sound of breath.

“She will rise again—it is spoken so! Bhajitar! Bhajitar!” echoed across the atrium.

Einrihh looked around and felt the energy building like a rumble in the deep. He then turned his gaze to Lubaei—still supreme entrepreneur of the Western domain—and continued: “For years you have been ignoring the voices of un-bodied! The green of leaf; the bark; the lichen! You silenced the Murmurs of Bhajitar, forgetting that she was once the sole voice of all Filkern! Long before the technology of your scripture and your glass her voice spoke unceasingly like the dancing of blades of grass.”

“But the muting of the branches is over! The trees and canopies will speak again! The Leaves will whisper in the ears of lovers. And so it will be.”

“Bhajitar,” sounded the air coming in from the lightshaft in the ceiling. The world was awakening. Einrihh ascended from the faction guilds of the Northern lands and as he walked the central channel out of the hall, the room filled with anticipation. The rise of Bhajitar,...was it finally here?

*The oldest in the room knew
How Lubaei had prohibited the fires
The rites and dance of the Deep Soil.
For the youngest in the room
The green memory was but a myth
A story long gone*

[part three] **THE GREAT IRONY**

Ladylordess Lubaei’s lineage trickled down from the high esteemed family of KILN, a family of glassmakers. It was them who secreted a methodology to turn sand into transparent matters, thick and solid as brick—but tranquil as a still pond. A deadly pond, dare I say.

GLASS. Who knew it would change Aard as it did?

Arisen on the lands between the North and South were now the glass spirals. Towering and Sprawling greenhouses dotted the land. The pinnacles were hot, moist—and greatly out of balance. While indeed the Glass Spirals of the Line of KILN had all the technical requirements to grow food, abundant produce, rich breeds of plant and food, they forgot altogether about one central element: the necessary involvement of natural cycles—the regenerative principle. Bhajitar.

The land and soil and produce that for eons was communally shared was now subjected to the ideology of ownership: as a trade for the supreme technology of KILN glass the family gained possession of the land. Entrapping farm and watershed one after the other in a scourge for fast crop growth.

The Glass Family of KILN would still have local bloodlines run the spirals, but all the bioregions and produce in the midway lands over time belonged to them. A thread of industrious agriculture spun over the world like the red-hot line at dawn on the horizon of a new time. A timed time.

The ancient Kinfolx had lived WITH the cycles of the land, the wind and fire for decades, so it was difficult to live by the call of the moist heat of the glass—which was essentially ongoing. The relationship to the land changed, and so did the relationship amongst the people. Little time was there to play, little time was there to linger. No more room for the in-between: the spaces beyond this and that. Space ran out of breath.

“Efficiency has overtaken wholeness,” the elders of North would say, “from cycles of fire and cycle of rain, the mingling of periods of seepage, the deep soil building and the ecstasy...”

At the time of the telling of this story, the Imperial company was in deep trouble. The yield of the midway lands had dwindled. The people were on the brink of desolation. Unrooted. Overtaken lay the land.

So the Company of KILN set out upon a mischievous plan.

They wanted to move North, passing the border stones

What they wanted, was the DEEP SOIL. To mine the very source itself. To take from her, and then dump on her, like a lover lied to. The irony couldn't have been greater. Imperials looking for Deep Soil. While their own source of power came from the deep

cutting at the root of it in their own lands. Decades of destruction of land and soil and now they wanted to come get the last bit left. Now they suddenly needed it, to reboot their enterprise?

“Don’t they know that source gives,” said Brimbar, the child of Einrihh.

“How can they take that what gives?” they said, as the branch of a nearby tree squeaked.

Einrihh looked sternly at the river flowing south.

He had known that the time of great irony would come.

Heralding the rising of Bhajitar; the sacred fires that purify.

The great rekindling of the source that overflows.

That which gives, unasked-for

the very matrix below our feet.

Einrihh looked grim. His heart had been broken many times before in earlier attempts. To go to the midway lands and awaken the memory of Bhajitar to those with ears closed toward spirit was arduous. They did not hear the wind.

[part four] **REVELATION OF THE OAK TREE**

“Why do you have to go south?” asked Brimbar

“Can’t we all go?” they spoke. “No one goes alone,”

“Who would sing with you? Who will rub you?” Brimbar asked

Einrihh look at the child, one of nine in the ring of his landshed,

Together with 5 other man-woman he had raised Brimbar,

Nestled in the warmth of their poly-form love clan

All nine kids had grown up wise and joyful

“You know why, Brimbar, this story is known to you like the plot of blueberries in the back of the garden. But I will gladly tell you again.”

“It was foretold by the 7th ring of the mothers who listen to the wind, that from the line of EIRDR would stand a man with the burden to go alone...”

Brimbar looked at Einrihh, they knew he was burdened with the task of beholding the glass spirals. To see the land once green now chopped up and brittle. With death now crippling on the doorsteps of the Great Hall.

Einrihh remembered what the Oaktree in the Ring of Mothers had disclosed. This part he had not shared with the child before. So he spoke with the voice of crackling bark as the Oaktree once had:

*“Einrihh, son of the line of EIRDR,
Child of many and beloved of more
In the south you will traverse,
And while your heart grows dim
And the sound of the river is lost amongst the spirals*

*You and you alone,
will be asked to seek forgiveness for the Line of KILN
You must seek out love for Lubaei
Reach those who can't hear the earth breathing
in the Hall and in their minds.
It is you who will bring them back to the joy of their bodies
to the blissfulness that is to live in Bhajitar*

*In the face of the dry pain of drought
With the brittle earth beneath you,*

*You will find forgiveness
For that alone can turn the tides of time*

*Only that will spin a thread of hope
in the tapestry of our existence
The roots of the Roots
The very DEEP SOIL of Bhajitar...*

*Do you understand?"
The Oak tree in the center of the Ring of Mother asked.*

Brimbar looked up at his father, their eyes shimmering broad and wide with the telling of this secret. This part of the story had never been revealed. Now he understood why Einrihh had to go. The Oak had always known.

2

Perhaps the most succinct evidence for the potent magic of written letters is to be found in the ambiguous meaning of our common English word "spell." As the Roman alphabet spread through oral Europe, the Old English word "spell," which had meant simply to recite a story or tale, took on a new double meaning: on the one hand, it now meant to arrange, in the proper order, the written letters; on the other, it signified a magic formula or charm. Yet these two meanings were not nearly as distinct as they have come to seem to us today. For to assemble the letters that make up the name of a thing, was to establish a new kind of influence over that entity, to summon it forth. To spell, to correctly arrange the letters to form a name or a phrase, seemed at the same time to cast a spell, to exert a new and lasting power over the things spelled. Yet we can now realize that to learn to spell was also, and more profoundly, to step under the influence of the written letters ourselves, to cast a spell upon our own senses. It was to exchange

the wild and multiplicitous magic of an intelligent natural world for the concentrated magic of the written word.

_ David Abram, Holox_900.9292.404040.11.b26 2

2

Elfix Oraliteratura

In fusing his prior works, Rhin had formulated *Oraliteratura* soon after arriving in LA. For Rhin, it was a way to popularize and convey notions on Indigenous—and oral cultures on the brink (or past the brink) of extinction. It was his way of bending the current course of humanity back towards something that had been alive for eons. The oralstory of *Oraliteratura* narrates the existence of the Elfixxes; sexy and eco-conscious elven beings, who dwell within their 7-planet system—thematically organized around seven stories within the eponymous ‘Oraliteratura’, a canon of stories inscribed by the Elfixxes in the very fibers of their universe by means of speech. Rhin loved putting fictional bodies of work inside the reality of his worlds. Like seedpods, he would often explain. The story of *Oraliteratura* was successful in the sense that it forged a bond between Rhin’s once ‘leftish’ and ‘green’ peers back in Europe, and what he saw as the *stimulation-lusty* younger generation of Americans that now frequented his performances. Soon after a first oration tour, the story of *Oraliteratura* was picked up by the board of VR-Studios and turned into a film series; visionary—nonetheless—but assembled rather sensationally as it was aimed to reach even larger audiences. Below is a fragment of the biography of *Juice Valora*—the main character of the 7 Planets of Juice cosmos.

[Taken from the VR-Studios Archive]

Juice Valora (pronoun they/them) is a tall, green-eyed, well-built and lean Elfix. They were born in the green, juicy and kinky universe of Elfix; imagine whips, chains and role-play in the weekends, while during the 4-hour workweek the ecologies of

all the objects in space are mapped, revealing intricate links between all systems. Elfixxes are—to put it bluntly—woke as fuck. Their 7-planet system is thematically organized around the 7 main narratives of their *Oraliteratura*; *The Sagas of Virtue & Bliss, Shared in Eyegazing Ecstasy*. Some say, the planets existed as they are prior to the formal telling of the Sagas. Others believe the planets came second, after the First Telling. In a system such as the Elfixxes's, which dwells on the looping of utterings and emergence, the obsession with the origin of things often leads to lots of laughter and merriment. In fact, Elfixxes wouldn't be Elfixxes if they didn't enjoy the paradox of living in a reality that is continually co-created by their moods, transient inspirations and talkative creative minds.

Valora grew up on Valex7, a planet interlinked with Earth's Venus. They studied in the creative field in their teens, becoming a Master in Manifestation with a Minor in *Empathic Field Building*. Currently, they work as a Council Elf Extraspecitarian projects, while organizing *Touch Ups* in a community Salon during their free time. Juice is an avid *Oraliteratura* performer, causing vast expanses of Elfix System to develop and retract in prosaic ways (not always in agreement with the law).

The young age at which Valora graduated from their Masters isn't typical of Elfixxes, though it isn't uncommon. Like all their folx, Juice advocates for Plant and Spirit Rights throughout the galaxy, doesn't like the exhaust fumes and wasteful industries, nor biases around race, gender, abilities and backgrounds. Heck, Valora has a hard time relating to people who believe in linear time. They wish for everyone in the galaxy to just wake up. Like most Elfix, Juice is allergic to an array of synthetic lights and heavily processed foods.

In terms of appearance, Juice's skin reminds one of the way light hits the insides of seashells on Earth. Except that it is smooth like the skin of a vegan humanoid. In the Elfix Folx, skin does vary greatly, adapting continually to the sharing of *Oraliteratura* or the effect of intimate touch and self-inquiry. Though a tad too personal for a formal biography, *Juice* (as friends call them) is keen to share that their gender experience and appearance ongoingly cycles across various experiential states throughout the year, allowing diverse forms of bliss and emotional bonding

to occur. Like all Elfixxes, their erogenous zone presents as moist green moss, flowering out and open into hot formation during erotic playtime. At present, Juice is experimenting with the expansion of their Erogenous Zone all over and even beyond their body, making the sheer existence of life in the galaxy a potential orgasmic experience. Rendering the entire universe as Erotic intersecting with consent, brings a curl and a glimmer to their lips during recurrent daydreams.

Juice sometimes presents as a *femme*-butch Punk-Druid (in reference to a character from his favorite green planet in the galaxy: Earth). With their hair gathered up in a flamboyant plum, they present as Sassy Diva. Yes, a lot of things shimmer in their passing. Hairstyles aside though, Juice is known for their bright mind and devoted heart, impromptu healing parties and magical music performances. A burst of talent. Loved by many.

Juice's interest in planet Earth has recently gotten more serious. They even considered moving. To prepare for relocation, Valora is working on a research proposal on *Sex Stones*; record-keeping devices that hold the collective experience of Passion, Bliss and Conscious Communication. They are an ancient tool used for the unfolding of Erotica and Relationships in the Elfix System. Juice has reason to believe that similar devices have been used on planet Earth in a long-ago past. Until they receive permission to relocate, the research keeps them occupied. Not many Elfixxes ever leave their system, as it is believed that the experience of losing the ability to effortlessly transmute reality can cause life-long shock. In the meantime, Juice fantasizes about organizing a Queer Community Home that is a bit away but still close enough to the magic of Urban Valex. More than anything, Juice likes encounters with others who are like themselves. They enjoy co-creating a play in joy, connection in trustful surrender, pushing the envelope of closeness and developing ever more beautiful relationship constellations.

This was to be the last time Rhin handed over the rights to one of his stories without a proper content agreement. In the entire cinematographic rendering of *Oraliteratura*, retitled as *7 Planets of Juice*, the notion of Oraliteratura had been omitted entirely.

The idea that anything in the universe could come into existence by mere expression, had been casually cast off like some archaic strap-on device that wouldn't sell well. While indeed, the sensationally attractive transactor Hubert Dallas played an excellent role as Juice Valora, the idea that everything in existence could dwell on an ongoing partnership between utterings and emergence was, to Rhin's great disappointment, never picked up by the mainstream.

3

To our Indigenous ancestors, and to the many Aboriginal peoples who still hold fast to their oral traditions, language is less a human possession than it is a property of the animate earth itself, an expressive power in which we, along with the coyotes and the crickets, all participate. Each creature enacts this expressive magic in its own manner, the honeybee with its waggle dance no less than a bellicose, harrumphing sea lion. Nor is this power restricted solely to animals. The whispered hush of the uncut grasses at dawn, the plaintive moan of trunks rubbing against one another in the deep woods, or the laughter of birch leaves as the wind gusts through their branches all bear a thicket of many-layered meanings for those who listen carefully to the many different dialects of trees.

– David Abram, *Holox_900.9292.404040.11.b26*

We experience the sensuous world only by rendering ourselves vulnerable to that world. Sensory perception is this ongoing interweavement: the terrain enters into us only to the extent that we allow ourselves to be taken up within that terrain. Such reciprocity is the very structure of perception. Like breathing, it involves a continual oscillation between exhaling and inhaling, offering ourselves to the world at one moment and drawing the world into ourselves at the next.

– David Abram, *Holox_900.9292.404040.11.b26*

3

Fir-scented Orgy

LA, 2076

“Did you hear about that polycule setting up an island-community on a lake in Tennessee?” Linz said.

She was one of Rhin’s oldest friends and she happened to be working at PSxS. She had been put in charge of his participation in the *Art of Oration* exhibit.

“They even have gondolas, Rhin. Gondolas!” Linz laughed. “Exactly like the one’s in KINK Castle!”

They both laughed. Linz knew the steam-punk elven gondolas of KINK Castle all too well. In fact, it was that very oralstory (by now a classic), portraying a magical sex-positive community on a healing citadel island, which had caused her to seek out Rhin to witness him perform. Friends had told her about the story, and she was eager to hear it all. “Who would have thought of that!” she said. “They actually fucking did it! Because you gave them the idea!” The community in Tennessee was using their DIY gondolas in many of initiatory rites, not on actual water though, Linz added.

Linz had come to the clinic today to hear the final draft of *DEEPSOIL*.

Rhin had messaged her earlier that day because he had finally written an ending to the illusive prosaic lore he had started performing decades ago. He had chosen an ending that felt right for print. Over the past months he had told her the story in bits several times. Still unhappy with the fact that the main character Einrihh had inadvertently put himself forth as the hero. Once more, the story of a heroic man taking central stage.

How did this happen, Rhin wondered.

“You have to understand it was never my intention to speak a story with such polarity between two groups of people, and one man essentially being burdened—enabled rather—to save the whole world!” said Rhin, as Linz set up her Holox-recorder.

She had promised Rhin to not only have this final version on print, but in holox as well. In a way it came close to what Rhin had wanted his whole life—a revival of a more embodied and sensual connection to the world and our own history for that matter. But still, the story would ‘be dead’ after this final take, as Rhin had offered numerous times.

“Why do we write stories like that?” he asked. “Why do we share stories like that?”

“Tell me, Rhin,” Linz said, smiling.

By now she had gotten used to everything in Rhin’s cabinet of medicinal stories.

“Rupert Sheldrake,” he began. “Do you know him?” Rhin asked. “In the ’80’s, Sheldrake conducted research on the Morphogenetic Field Theory. Something that later was rebuked by science. He was working on the notion of species being connected via invisible information bridges. Some kind of data telepathy that can be updated by sending information in consciously.”

Rhin paused before he continued: “Whatever people collectively put into this ‘field’ will update or downgrade the members of that species.”

He paused again.

“Doesn’t that make you think of something?”

“The SEC2.11?” Linz said.

“Exactly,” Rhin said. “Our *Supreme Ethical Controller* (version 2.11). Essentially a network of supercomputers that operate under *Universal Ethics Equations* without a central leader. Since 2057, the SEC2.11 system was installed as a self-governing, auto-managed info-grid that essentially secures our basic income, health, space and resource division amongst all inhabitants of the United States political territory.”

“We’ve been living with the SEC2.11 in place since the elections back in 2057, and since then, all recorded holoxes have been used to chart, store and convey personal, psychological and biographical data via bio-feedback computer systems which are continually compared and cross-referenced in order to... in order to build a more just and intersectional Global Ethics Profile,” Linz said, with a wink.

She had heard him introduce the SEC2.11 before. Everyone had. It was a standard description of the system currently governing the United States' political sphere.

“Meaning?” Rhin asked.

“The Global Ethics Profile. Meaning, the ethical parameters that govern the SEC2.11 sequences and algorithms. What we all believe to be fair, together. Plain as that,” Linz said.

Rhin sat back on the bed for a moment. The breathing machine emptied its flask of saliva residue. Morbid body-clock. He looked up at Linz, dressed in an elegant but practical *off-white bodysuit*, seated beside her holoxographer. It looked fantastic: the outfit, the machine. As futuristic as people back in the 2057 would image it. There was more to SEC than just holoxographers though. We all had a chip or two or three. There were antenna drones and underground data tubes. Supercomputers. For users though, version 2.11 was as easy as trying to remember something deep and ancient. Like it had already always been there. Wisdom ready to be recalled.

“*We’re all writing reality together?*” Linz said. Half asking, half demanding.

She realized SEC wasn’t just bundling data. It reflected what we all genuinely believed in. We get back what we put out. A feedback loop. Shit.

Rhin nodded silently. His gaze glued to the bright West Coast light, still golden after all these years and all these stories. A gentle breeze pushed the trees besides his window back and forth. He imagined the golden light rippling over each unit home, community building, common plot of city-garden and all the petals of the Golden Poppy’s—Rhin’s favorite flower—in bloom across the state this time of the year. *Each of us, pushed back and forth against a waning power of will*, he recited for himself. *Would it be summer in Europe as well?* He wondered. Frowning. Hand on his chest. Rhin looked up at Linz.

She smiled, and added: “Like Genesis P-orrige, who said that ‘reality is an amalgamation of approximate recordings from flawed bio-machines’, (*that would be us*, Linz joked), ‘effectively forming a kind of consensus, communally created reality...’”

“Yes,” said Rhin. His eyes brightening, “...now factor in *all* of nature; bacteria, plants, animals, rocks, the wind, the ocean, hormones perhaps, smells, electricity, the air, the *nilch’i*, the nutrients, each of them have a say in the story too. They should, anyways. Co-authors of what is believed to be real and possible. We are all story-braiders, mere entertainment crafters at worst, but conscious creators at best. So why, in our stories, are we so hung up on narratives that aren’t about peaceful co-existence, but about tyrannies and struggles to be overcome? How would that enhance our curving of the feedback loop?”

“Do we even have stories of successful relationships between man and nature?” Linz asked. “We need more of those, don’t we?”

It puzzled her how stories and reality suddenly seemed one and the same place.

We do need those, Rhin thought, *stories of successful relating. Because stories influence what is possible. What we believe to be possible. They shape our sight and our listening. How we read reality.* His eyes closed. The respirator vibrated.

Rhin looked at the darling small leaves on the Hazel tree beside the clinic windows. The leaves signaled their joy at being seen. For three decades he had longed for their stories to be heard. Suddenly he sat up. Alex was arriving, the air said so.

Alex Hymbrilo had been partnered with Rhin for eleven years. He was the star of many romantic passages.

Whenever Alex enters a room, Rhin becomes thirty again. Eyes all twinkly. For Rhin, there was something deeply erotic in knowing who the last person is that you’ll sleep with in life. And Rhin knew in his own way, that his time was coming.

“Hi Linz,” Alex said, after the two men had embraced one another compassionately on the edge of the bed.

They still said *babe* to one another while kissing hello.

He unpacked the food he’d brought; sugar-free chocolates, chlorophyll tonics, select-protein cakes and other rich nourishments from the downtown Organic Store. When everyone settled in with their delicious refreshments, Rhin addressed

them both: “Can a story be interesting, taking place in a world of peace, with no intense violence or sharp, hard, sticking bashing objects, that take the stage?”

“Ursula!” said Alex.

“Can a story be interesting without a need to focus on a hero or any such things, but rather on the domestic and natural world that enables anyone to do any deed in the first place?” Rhin continued.

Le Guin. Love her, Linz thought.

“Yes! We relate to struggle...but can we also relate, to BLISS? For stories we tell, they write themselves like ink into our imagination and our bloodlines. They become culture! They become us! Writing *is* creation, speaking *is* creation, so I ask you; *how does our story go?*” asked Rhin.

There were more beings present than the small circle of humans. Rhin took breath. Exhaled. “How to make peaceful co-existence compelling?” He asked.

“How to write stories and characters that are sexual, spiritual, political, ecological, and compassionately living in a world where everyone spends time unraveling the delicate subtle intimacies within and around them?”

Both Linz and Alex sat up cheering as if jamming together with the rhythms of this last sequence of words. *Sexual. Spiritual. Political. Ecological. Compassionate*. They were *in* it. In the questions. In the telling. Whenever Rhin created or disclosed novel work, the environment seemed to turn on. It was either that, or the fact that Alex was there. Either way, Rhin was in full form when he raised his arms in gesture and orated: “For *if* our stories are building the world —what world are we building?”

The mood was set. Rhin was ready to share the end to *DEEPSOIL*. Everyone quickly finished up the snacks. The friendship was beautiful. Like a sunset on solemn tranquil lakes in the Peruvian Andes. A liquid silver, unseen during the day but caressing the evening no matter who was there to see it.

“Stories are so much better when they’re already on everyone’s lips...” Rhin said as he took a last bite of protein cake. “When they are on their soul’s lip, I mean.”

The eyes of his small sacred circle looked back at him.

Rhin winked and commenced: “As we have gathered by now, the life of Eirdrfofx consists of many intricate and complex interactions and relationships between farmers, circles of mothers, crops and land. But it was the *Deep Soil Fire Rites* that truly defined them...”

Alex suddenly interrupted.

“Sorry. Before I forget. Here you go, sweets...” he said gently, passing a small smudging bundle of dried-fir from his purse that Rhin had asked for to support his reading. He held it close to the electro-lighter producing grey and scented spirals. Together with the mist humidifier lamp and the gurgling respirator the setting was perfect.

“Now, show us what you got, babe,” Alex said as he pummeled down the couch.

Linz was ready for it as well, the PSxS Holograph-set to ready for record. Regardless of the tube that protruded from the left side of his neck, the old man seemed energized. The *nilch’i* was inspired and evocative. Linz was all ears and Alex had his eyes shut, carried away already.

[Taken from the PSxS Archive, unedited]

Communion with the chlorophyll

Communion with the earth and sky

This is what defined the Eirdrfofx

The Fires: the Sacred Rites

For deep in the hearts of the Eidr

*there is admiration for how the deep soil mothers the seeds towards beauty,
petals in endless shades of green and browns, purple and even silver fractal*

*In their hearts dwells a deep veneration for the falling leaves,
the sediments of decay and timber rotting on the forest floor...*

*The Eirdr knew life and death were married like the fungi and the beetles,
Turning all in turn to deep soil in the deepest,
to rise again through all forms that dwelled on Aard*

*This cosmology of the Eirdrfofx was symbiotic, nay,
Chlorofylic, Animylic, Throbbing Splendor*

*In their stories, their bodies: the blood, the bones, the liquids and fleshy tissues were born
in fact from the deep soil, Earth and clay and mud. The inner body.*

*Their skin, hands, nails, hair, lips and eyes for the matter were formed of the green of
trees. Like leaves on the body. The outer.*

*They saw themselves as a wholeness of trees, plants, earthy soils and rain. No one spe-
cies upon a terrain of geology—nay, a nexus of all these things instead breathing as one.*

*It was only in their erotic zone and within their lovemaking where the inside and out-
side, the above and below met. Pulsating.*

*There the green and earth became the same; the hardness and softness of flesh and blood
with the smoothness of skin, smell, hair and fragrance.*

The moisture

The saliva,

The genital fluids

For the Eirdrfofx this represented the rain.

The rain of the skies,

*the white clouds that rush onto the woods and drip over branch and stem towards the
earthen layers. Akin to hands of passion that run over the Deep Soil. The source. The
Bhajitar. Your own hot arousal.*

It was in lovemaking where the Eirdrfolx feel, within in the heat of their bodies, the power of their Pyrogenesis; the sacred fires that scorn the land and recycle green to black as black to green it shall return.

It was said:

“So on the land so in the body”

“So in the body, so in the land”

As in the rebirth of plant and time,

so in the bliss of sex

Their magic fire fertility.

Renewing the richness of the forest

It was in the daytime, with the angles of the sun enmeshed in the canopies, a beauty to behold. Fire, water, earth and leaf—celebrated in ritual; plays of liquids, bodies mingling, saliva. spit and glory

This was the fountain, the Bhajitar;

the moistening of bodies and soil beneath

The heating of the meadow

The drops of cum and pussy fluids on the blades of grass

The Eirdrfolx as such, were the fountain of the land

Their heat would cumulate in the collective burning of the fields.

the grand finale of their orgiastic rite

Imagine, the Eirdrfolx, Naked and euphoric,

post-orgasm and deep in bliss, watching flames,

as they caressed and celebrating the renewal

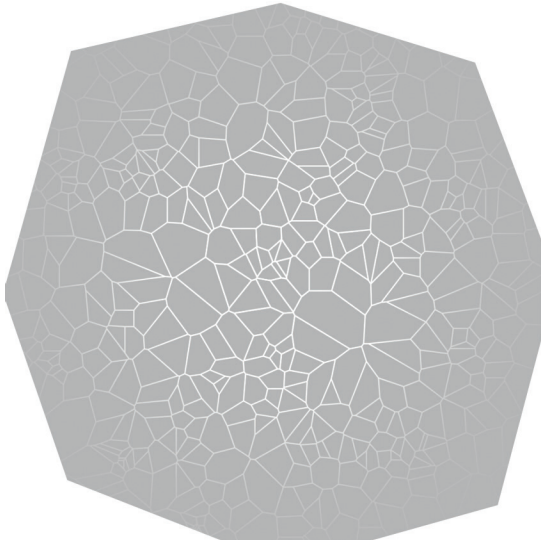
Naked silhouettes dancing in the licks of flames, amidst the crackling of branches,...and while the evening rain would then help sink the bliss of Bhajitar towards the deepest of the deep—the sacred soil below: the reservoir of their passionate togetherness, above, the pyres of smoldering fires would reach high and odorous, fir-scented offerings to the white clouds above.

Appendix: SEC2.1

SEC2.11 stands for Supreme Ethical Controller (version 2.11). It is essentially a network of supercomputers that operate under Universal Ethics Equations without a central leader. The SEC2.11 system is a self-governing, auto-managed info-grid that essentially safe-proofs our basic income, health, space and resource division amongst all inhabitants of the United States political territory since 2057 (operative via supercomputers, bio-feedback chips and antenna drones that collect and emit data in the Holox-form). All holoxes on record are ongoingly used to chart, store and convey complex personal, psychological and biographical data which is compared and cross-referenced in order to build a more just and intersectional *Global Ethics Profile*. Meaning: the ethical parameters that govern the SEC2.11 sequences and algorithms. All of our needs, desires, thoughts and wisdom put together to create a most optimal and just planetary matrix. Rhin had often wondered, if speaking about it had made it happen.

ELISA

Storm Vogel

Elisa's billen lijken langzaam één te worden met het harde bankje tegenover het bureau van Dominee Hooghen. Met hun vinger maakt hen verbindingen tussen de nerven in het hout, steeds nieuwe routes. De kamer is halfdonker, door de dikke gordijnen die de Dominee altijd bijna helemaal dicht heeft. Elisa moet de drang weerstaan ze open te rukken, om de herfstzon binnen te laten. Het is zo stil dat elke tik van de klok een knal lijkt. Hen zit hier al drie kwartier. De Koster heeft hen hierheen gebracht, op het bankje gezet. 'Nergens aankomen,' waarschuwde hij en liep weer weg.

De Koster is een dunne witte man genaamd Dick Moerhave. De oudere jongens moeten altijd grinniken als hij langsloopt.

Eén keer zei Matthias net iets te hard: 'Weet je wat je naam in het Engels betekent, Dick?' De Koster deed alsof hij het niet gehoord had. Om de een of andere reden moeten Matthias en Peter maanden later nog steeds lachen als het hierover gaat.

De Koster woont in het huisje naast de kerk, waar hij volgens de oudere jongens stoute kinderen mee naartoe sleurt om ze te slaan met de pook van de open haard. Toen Elisa jonger was geloofde hen ze, had nachtmerries over de Koster die hen mee sleurde en in de open haard roosterde.

Op de gang klinken voetstappen. Ze staan stil voor de deur. Elisa hoort diepe bromstemmen. De stemmen worden harder, alsof ze ergens over discussiëren.

Langzaam maakt Elisa zich los van het houten bankje en stijf sluipt hen naar de deur. Hen buigt zich naar het sleutelgat en probeert er doorheen te kijken. Hen ziet alleen een zwarte broek, van heel dichtbij. Ze staan recht voor de deur.

Elisa drukt hun oor tegen het donkere hout. '...we uit moeten kijken, ze laat steeds meer tekenen zien.'

De stem van Ouderling Havezate klinkt gehaast.

De Dominee antwoordt rustig: 'De Here zal ons leiden, u moet vertrouwen hebben Ouderling.'

'Ik heb vertrouwen. Maar de moeder maakt zich zorgen. Mijn vrouw heeft haar er over horen praten op de Vrouwenvereniging. Zo komt het overal, Dominee.

We houden het niet meer onder ons zo. We moeten handelen, het kind krijgt bijna de leeftijd.'

'We zullen handelen, Ouderling, met hulp van de Here. Waar is het kind nu?'

De stem van de Koster klinkt raspand: 'Ik heb haar in uw kantoor gezet Dominee.'

'Nee, niet hier. Breng haar naar uw huis, Koster.'

Twee paar voetstappen verwijderen zich en een sleutel wordt in het slot gestoken.

Snel springt Elisa op en half sluipend en half rennend keert hen terug naar hun bankje. De deur zwaait open en de Koster steekt zijn hoofd naar binnen.

'Meekomen, kind, de Dominee wil je in mijn huis zien.'

Elisa staart naar het gezicht voor hen. De bleke huid is bedekt met rode vlekken. Een zweetdruppel trekt een spoor over het gezicht.

'O heilige Here God! Wij bidden voor hen die U nog niet kennen. O God, komt U dan met Uw Geest! Maakt U van dood levend Here!'

De druppel begon in de inham boven op het hoofd en gleeed langzaam via het voorhoofd naar beneden.

'Maakt U van dood levend Here, zodat zelfs de zondige mensenkinderen mogen genieten van Uw gaven, Uw zegeningen! Zondige mensenkinderen die een leven leiden dat geen leven is. Zonder U te moeten leven is geen leven Here.'

De druppel bereikt de eerste rimpel op het voorhoofd en vult die op, tot de druppel te zwaar wordt en de rimpel overstroomt.

'Hoe kan men leven zonder Uw Zoon, hun zaligmaker, die de dood heeft verslonden, de wereld heeft overwonnen?!'

De druppel heeft rimpels twee, drie en vier snel doorkruist en is tot stilstand gekomen in de borstelige wenkbrauw. De dominee legt zijn klamme hand op Elisa's voorhoofd. Elisa sluit de ogen.

'Heeft U toch genade met dit zondige mensenkind, dit kind dat Uw gaven en Uw zegeningen afwijst. Uw Zoon, de Zaligmaker, die geleden heeft en gestorven is voor onze zonden, had toch ook een voorliefde voor het gebrokene, het zwakke, het verachte.' De stem van Dominee Hooghen slaat over. 'O Here, Uw eigen Zoon die

zich met tollenaars inliet, ja zelfs met hen die het genot des vlezes boven het Hemelse stellen, heeft Uw Zoon ook een plek in Zijn hart voor dit menskind, opdat dit zondige kind niet ten aanstonds zal vergaan in de eeuwige hellevuren?’

Als Elisa hun ogen opent, ziet hen de dominee woest gebaren terwijl hij met gesloten ogen heen en weer wiegt. In zijn mondhoek zit speeksel, zijn hoofd wordt steeds natter van het zweet. Elisa wil naar achteren bewegen, maar de leuning van de stoel waarin ze hen hebben vastgezet houdt hen tegen.

Thuis stuurt Vader Elisa meteen naar bed. Hen deelt een kamer met Lois. Lois’ bed staat bij de muur, dat van Elisa onder het raam, onder het schuine plafond. Lois is er nog niet, dus hen kan de gordijnen openhouden. Het is bewolkt, de wolken hangen laag in de lucht. Ze zijn oranje door het licht van de stad. Elisa trilt, al heeft hen het niet koud. Ineens komt Moeder binnen. Ze staat een tijdje in de deuropening, vanachter verlicht door de spaarlamp op de gang. Beneden slaat de keukendeur dicht en ze kijkt verschrikt achterom. Snel loopt ze naar Elisa’s bed. Daar knielt ze neer en pakt Elisa’s handen. Haar handen zijn droog en kouder dan die van Elisa. Moeder streelt de striemen op Elisa’s polsen. De touwen van de Koster lijken nog steeds in hun vel te snijden. Elisa durft niet naar haar gezicht te kijken. De laatste tijd ziet hen alleen verdriet en teleurstelling in Moeders ogen. Moeder haalt diep adem, het lijkt alsof ze iets gaat zeggen. Toch zwijgt ze. Ze kijkt naar de deur, nog een keer terug naar Elisa en loopt weg. In de deuropening fluistert ze zonder zich om te draaien: ‘Ik bid voor je, kind.’

De schooldag begint vandaag met economie. Meneer Kuilman, een witte man van middelbare leeftijd, staat bij de deur van het lokaal terwijl iedereen naar binnen loopt. Zijn leesbril balanceert op zijn voorhoofd en hij draagt altijd een stropdas. Economie is in een lokaal op de bovenste verdieping, waar Elisa altijd aan de raamkant gaat zitten. Als meneer Kuilman dan vertelt over de theorieën van Keynes kan Elisa uit het raam kijken en zich voorstellen dat hen uit het raam springt en wegvliegt op de rug van een van de enorme meeuwen die daar altijd rondhangen, terwijl de hele school ziet dat hen niet langer meedoet. Elisa droomt dit zo vaak dat het

bijna een reële optie in hun hoofd is geworden, realistischer dan het alternatief dat voor hen klaarligt als hen deze school verlaat. De stem van de Dominee lijkt nog na te galmen in Elisa's hoofd als hen gaat zitten, achter in het lokaal bij het raam. Het is nu drie dagen geleden dat hen in het huis van de Koster in een stoel vastgezet werd. Sindsdien heeft hen het idee dat mensen naar hen kijken, alsof hen in de gaten gehouden wordt. De meeuwen buiten zweven op de harde wind, zonder hun vleugels te bewegen blijven ze in de lucht hangen. Ze kijken neer op een groep ouderejaars die op de fiets aankomen, hun tassen op de bagagedragers gebonden met een spin, de meisjes met regenbroeken over hun rokjes, zelfs als het niet regent. De regenbroeken moeten uit voordat ze de school binnenkomen. Elke dag fietsen ze drie kwartier naar school en weer terug, in een groep die zijn eigen regels lijkt te hebben, voor niks stopt, een groep die steeds groeit naarmate ze dichterbij de school komen. Als je ertussen zit, kan je niet anders dan keihard meefietsen. Elisa probeert de groep te vermijden, alleen naar school te fietsen.

‘Elisa!’ roept meneer Kuilman.

Met een ruk kijkt hen op, de hele klas zit omgedraaid in zijn stoel en kijkt naar hen. Met een glimlach zegt meneer Kuilman dat hij graag met de dagopening zou beginnen als het mevrouw Klinkenberg schikt. Hij legt de nadruk op ‘mevrouw’.

Elisa ziet Marcus en Johan grinniken en hun wenkbrauwen optrekken alsof zij ook een antwoord verwachten.

‘Ik denk dat jij zeker wat aan deze dagopening zal hebben, jongedame,’ gaat meneer Kuilman verder, terwijl hij zijn bijbel pakt.

De klas pakt ook hun bijbels.

‘We beginnen vandaag met Genesis één vers twintig. Elisa, wil jij dit vers voorlezen?’

Elisa bladert gehaast door het dundrukpapier van hun Bijbel. Deze bijbel heeft hen van opa en oma gekregen, toen hen twaalf werd. Opa schreef er in zijn schuif-officiële handschrift in: ‘Wie in de Zoon van God gelooft, heeft eeuwig leven.’

Eindelijk heeft hen de juiste pagina te pakken en leest vers twintig voor: ‘En God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze.’

Meneer Kuilman knikt stemmig. ‘Juist kinderen, wie kan ons vertellen waarom dit vers zo belangrijk is?’

De klas blijft stil, iedereen weet dat dit niet een echte vraag is, maar een opzette om te beginnen met vertellen.

‘Wat hier staat is dat de Here de mens geschapen heeft en mannen en vrouwen heeft gemaakt. Nu klinkt dat misschien logisch voor de meesten van jullie, maar er zijn krachten in onze samenleving aan het werk die dit in twijfel trekken. Die stellen dat mannen en vrouwen helemaal niet bestaan!’

Meneer Kuilman pauzeert voor dramatisch effect, zucht diep en gaat verder. ‘Als er mensen zijn die twijfelen aan het bestaan van mannen en vrouwen, die zeggen dat mannen en vrouwen moeten ophouden met bestaan, dan kinderen, dan zeggen die mensen feitelijk dat de schepping van de Here niet klopt. Dat de Here een fout gemaakt heeft, zo fundamenteel, dat zou de hele ordening van ons bestaan bedreigen!’ Meneer Kuilman hijgt, hij is rood aangelopen en neemt een slok van zijn koffie. ‘Ik hoop dat jullie allemaal begrijpen kinderen, wat voor een zonde het is om de schepping van de Here in twijfel te trekken. Dat jullie begrijpen dat de schepping van de Here in twijfel trekken, twijfelen aan de Heer zelf is! Wees jullie bewust kinderen, wij leven in tijden van grote verandering. Er zijn mensen die er alles aan doen om onze waarheid en manier van leven af te nemen. Deze strijd is al eeuwen gaande en zal altijd doorgaan.’

Hij staart naar Elisa, die hun gezicht rood voelt worden.

‘We moeten waakzaam blijven, ook hier en nu, in deze klas, dat er altijd mensen onder ons kunnen zijn die door de Boze aangeraakt worden. Die het bestaan van de heilige schepping van de Here ontkennen en ontregelen. Ja kinderen, wees waakzaam.’

Omdat Meneer Kuilman naar hen blijft staren, draaien enkele kinderen zich om, om te zien waarnaar hij kijkt.

Elisa schuifelt op hun stoel.

Meneer Kuilman schraapt zijn keel, slaat met een klap zijn bijbel dicht. ‘Goed, we gaan vandaag verder in hoofdstuk drie, winstmaximalisatie en omzet.’

Elisa ademt uit en trekt het economieboek naar zich toe. Buiten zijn de meeuwen verdwenen, hen ziet alleen de populieren waarvan de takken woest zwaaien in de harde wind.

De laatste drie dagen sneeuwde het dikke vlokken, die Elisa vanaf het begin nauwlettend in de gaten hield. Eerst bleef het alleen liggen op het gras en op plekken waar mensen niet komen. Je weet dat het echt sneeuwt als het zelfs op de stoep en de straat blijft liggen, zoals de afgelopen dagen. Ingepakt in twee maillots en een kriebelende wollen trui was Elisa naar buiten gegaan. Hen had het gevoel niet eens te kunnen knippen met hun ogen, om maar niets te hoeven missen van hoe schoon en stil de stad nu was. Nu smelt het.

Vader is niet blij: sneeuw is vervelend, het is vies, je glijdt uit op de fiets, je komt te laat op je werk.

Je hebt twee soorten mensen, denkt Elisa. Zij die gelukkig worden van sneeuw en mensen die zelfs dat niet meer mooi kunnen vinden. Mensen die boos worden van sneeuw zijn vaak ook mensen die duiven vies vinden, die een betegelde voortuin hebben, die bepaalde planten onkruid noemen.

De smeltende sneeuw maakt Elisa verdrietig, alsof hen een mooi boek uit heeft en ineens weer om zich heen kijkt en ziet dat alles nog hetzelfde is. Het hele gezin loopt in een rij voorzichtig over de glibberige stoep, Elisa loopt achteraan. De speld die Elisa's hoedje op hun hoofd vast moet houden, zit nu al los. Hun zus voor hen loopt kaarsrecht, alsof het haar niet deert dat de mensen altijd kijken. De zondagse stoet wordt naarmate ze dichter bij de kerk komen steeds groter. Vader moppert standaard op mensen die fietsen of met de auto langsrijden. Sinds kort is hij erg ontstemd. De Jumbo om de hoek is nu open op zondag.

‘Eén dag maar. Eén dag voor de Here. En dat is al te veel. Dat is al te veel gevraagd. Kijk uit kinderen, dat jullie niet verleid worden.’

Elisa's gedachten dwalen af, hun zondagse schoenen zijn niet geschikt voor sneeuw en hun tenen zijn nu al ijskoud. Het is 32 minuten lopen naar de kerk, langer nu het glad is, maar fietsen, autorijden of met de bus kan niet op zondag. Ze lopen

dit stuk heen en terug, voor de ochtenddienst en de middagdienst, elke zondag.

Vandaag heeft Vader haast, door de gladde straten dreigen ze te laat te komen voor de dienst. Elisa kijkt om zich heen, ze lopen langs de gracht, waar het ijs dat er op lag ook begint te smelten. Dit stuk is glibberiger dan dat hiervoor, de mensen hier hebben hun stoepje niet geveegd en de smeltende sneeuw die er lag is vannacht weer opgevroren, zodat er een dikke grijze gladde korst op de stoep ligt. Vader loopt stug door, al ziet Elisa dat zelfs hij moeite heeft zijn evenwicht te bewaren. Achter Vader probeert Jonathan hem bij te houden. Daarachter lopen Moeder en Lois gearmd om elkaar te steunen en daarachter Joel en Petra en dan Ruth met de kinderwagen, die steeds van de stoep af dreigt te glijpen. Ondanks de kinderwagen lijkt het een sombere stoet, een groep mensen in donkere kleren die contrasteren met hun witte huid, alsof ze op weg zijn naar een begrafenis.

Elisa kijkt omhoog, naar de platanen langs de gracht die druipen van het smeltwater. Een druppel valt op hun voorhoofd en ineens ligt hen op de grond, met hun gezicht vlak bij de stoeprand, hun handen geschaafd van de val. Hen maakt geen geluid, het is alsof niemand door had dat hen viel. Dan gaat er een deur open van een klein huis aan de gracht. Er stapt een persoon naar buiten. Op blote voeten loopt de persoon licht over de glibberige stoep en trekt Elisa overeind. Hun knieën liggen open, de dikke maillot is gescheurd. Moeder zal boos zijn, hij was net nieuw. Hen kijkt omhoog naar de persoon en schrikt. Het is een lang iemand, met lang zwart haar en een zwart kort baardje. De persoon draagt een jurk van verschillende lagen bijna doorschijnende stof en felroze lippenstift. Hun wimpers zijn langer dan die van de giraffes die Elisa heeft gezien in de *National Geographics* bij de tandarts. Het lijkt alsof deze persoon geen last heeft van de kou.

Elisa fluistert: ‘Dank u.’

Hun familie schuifelt door over de gladde stenen.

De persoon buigt zich naar voren, fluistert terug: ‘Geen dank Elisa, ik ben blij je hier te ontmoeten.’

Dan hoort Elisa Moeder roepen: ‘Wat doe je daar?’

Vader komt aangerend, half slappend komt hij tot stilstand en grijpt Elisa bij hun

bovenarm. Terwijl hij hen wegrekt, sist hij naar de persoon. Elisa kan niet verstaan wat hij zegt, het lijkt een dierlijk geluid. Terwijl ze struikelend weglopen, kijkt Elisa achterom naar de persoon die stil op de stoep staat en ze nakijkt.

‘Wacht,’ roept Elisa, met een pijnlijke arm door Vaders sterke grip. ‘Hoe weet u mijn naam?’

Elisa heeft de fiets gekregen waar hun zus te groot voor is geworden. Hen fietst elke dag na school rondjes door de stad tot het donker wordt. Het is warm voor het begin van de lente, hen zweet in hun dikke wollen vest terwijl hen een lage heuvel op fietst. Boven op de heuvel stapt Elisa af en gooit hun fiets in het gras tussen het fluitenkruid. Als je hier door de bosjes naast het fietspad loopt heb je een uitzicht over de stad. Er is kermis, op het evenemententerrein naast het gemeentehuis. Elisa mag er niet heen. Vader haat de kermis. Hij vindt het goddeloos vermaak. Het schemert, zodat de kermis een bad van lichtjes lijkt. Het reuzenrad torent boven alles uit. Elisa voelt een vreemd verlangen. Als hen weer op de fiets zit, stuurt hen automatisch naar rechts onder aan de heuvel, richting de kermis.

Het is druk op de kermis. Er zijn mensen met ballonnen, mensen met suikerspinnen, mensen die rondom machines met grijpers staan waarmee je knuffels en zelfs een PlayStation kan winnen. Ze staan in rijen voor kraampjes met oliebolletjes, snoep in meer kleuren dan Elisa ooit heeft gezien, er rennen jongens langs hen heen, richting de botsautobaan, waar ze onaangedaan in de autootjes zitten en niets laten blijken als er iemand hard tegen ze aanbotst. De grotere jongens staan naast de botsauto's, roken shag, kijken naar de meisjes die in groepjes over de kermis lopen maar nooit een attractie lijken te bezoeken. Van een afstand observeert Elisa het, de botsautobaan voelt niet voor hen bedoeld. Niets hier is voor hen bedoeld. Hen ziet niemand van de kerk of van school, er is hier niemand die hen kent.

Langzaam is het helemaal donker geworden, het enige licht komt van alle attracties. Het gegil en geschreeuw wordt steeds harder. Een groep mannen met bier loopt langs, hun gezichten rood en bezweet. Een van hen gooit een bierblik van zich af, richting Elisa. De man kijkt zijn blik bier na, ziet Elisa en blijft onvast staan. Hij

roept iets onverstaanbaars tegen Elisa. Hen verlaat snel hun plek onder de boom naast de botsautobaan. Bij het muntjesloket legt Elisa al hun kleingeld op het schoeltje. In het hokje zit een grote witte vrouw met rood haar. Ze buigt zich over de rand en kijkt hen medelijdend aan.

‘Heb je maar één euro mop? Daar kan je precies niks mee. Hier,’ ze pakt Elisa’s hand en stopt er een tweede muntje in, ‘voor twee muntjes kan je ’t reuzenrad in, da’s altijd mijn favoriet.’ Ze wijst met een vinger vol ringen naar het reuzenrad, het middelpunt van de kermis, waar een lange rij voor staat.

Elisa stapt trillend door het poortje, dat opengemaakt wordt door een lange dunne zwarte jongen met tatoeages op zijn handen en in zijn nek. Zijn blik blijft even hangen op Elisa’s lange rok, dikke panty en grijze vest. Hen is zich ineens bewust van hoe deze jongen hen moet zien: een kind gekleed als een oude vrouw. De jongen zegt niks, neemt het muntje uit hun hand aan en gebaart naar een leeg karretje. Het karretje schommelt als hen gaat zitten en het stalen hekje dichttrekt.

Het reuzenrad komt in beweging en een schok gaat door Elisa’s maag. Sneller dan hen verwachtte draait het reuzenrad rond en Elisa’s bakje komt steeds hoger, waardoor de kermis steeds kleiner wordt en Elisa de hele stad kan overzien. De wind waait harder hierboven en Elisa ademt diep in en uit om niet misselijk te worden. Helemaal boven in het rad, op het hoogste punt, staan ze stil. Hierboven is het lawaai van de kermis gedempt. Elisa knippert met hun ogen, hun zicht is ineens wazig. Hen wrijft in hun ogen, maar het helpt niet. De lampjes boven in het karretje flikkeren en gaan uit. In het plotselinge donker ziet Elisa een glimmend waas, dat trillend boven het bankje tegenover hen hangt. Hen slaakt een kreet: op het bankje verscheen een persoon. Eerst was er niemand en nu zit er iemand. Hun knieën raken elkaar nog net niet aan. Elisa grijpt de arMLEUNINGEN stevig vast, duwt zichzelf zo diep mogelijk het bankje in. ‘Dag Elisa.’

Elisa ademt snel in en uit, hun hartslag gaat zo snel dat hen bang is dat hun lichaam het niet bij kan houden. Voor hen zit ineens de persoon uit hun dromen. Elisa heeft de neiging hen aan te raken, om te checken of het echt is, maar hen durft niet.

‘Ik ben echt, Elisa,’ zegt de persoon. ‘Je droomt niet en je hallucineert niet.’

Elisa kijkt met grote ogen naar de persoon, die zo echt is als het reuzenrad, misschien wel echter, alsof hen warmte afgeeft en Elisa dat ziet in de lucht.

‘Bent u een engel?’ Het is de enige verklaring die Elisa kan bedenken.

De persoon barst in lachen uit, waardoor het hele bakje schudt. ‘Ik ben wel eens een engel genoemd, ja, maar niet op de manier die jij bedoelt vrees ik. Ik ben gewoon een mens.’

Elisa gelooft hen niet, een gewoon mens kan niet uit het niets opduiken. Gewone mensen hebben geen lange haren en een baard en ogen zoals die van een giraffe en kunnen niet over sneeuw lopen alsof het ze niet deert. Elisa kijkt naar de persoon tegenover hen, die een zak met snoepjes uit een klein handtasje vist en er één in hun mond stopt.

Hen houdt de zak onder Elisa’s neus en zegt met volle mond: ‘Het snoep is hier altijd zo lekker.’

Elisa negeert de zak, iedereen weet dat kinderlokkeners altijd snoep aanbieden. ‘Hoe kan dit?’ vraagt hen. ‘Hoe kan u zo verschijnen?’

‘Daar is het een beetje te vroeg voor Elisa. Ik kan je alleen zeggen dat het niet aan jou ligt.’ Elisa wil vragen wat niet aan hen ligt, maar de persoon praat door. ‘Dat had ik zelf graag willen horen, toen ik zo oud was als jij.’

De persoon kijkt hen serieus aan. Hun ogen zijn een diep donkerbruin, met de langste wimpers die Elisa ooit heeft gezien. Er zit iets treurigs in en tegelijkertijd glimlachen ze. Elisa zucht en kijkt over de rand van het bakje. Beneden lijken de mensen kleine animatiefiguurtjes.

‘Hoe gaan je dromen Elisa?’

Elisa kijkt op. Hen voelt zich betrap. Elisa droomt van deze persoon, bijna elke nacht, en nu hen hier voor hen zit, lijkt het alsof de droomwereld en deze wereld door elkaar zijn gehusseld. Elisa dwingt zichzelf de persoon in de ogen aan te kijken, een streng gezicht verwachtend, maar de persoon kijkt alleen maar vriendelijk. ‘Ik ren steeds achter... achter u aan. Dan is er die deur. Ik krijg hem nooit open.’ Elisa moet ineens slikken om tranen tegen te houden. Hen kijkt de andere kant op.

‘Niks mis met tranen, schat,’ zegt de persoon. ‘Als je tranen onderdrukt, onderdruk je ook je lach heb ik ontdekt.’

De persoon staat op. Het glimmende waas verschijnt weer, tussen Elisa en de persoon in. Hen kijkt nog één keer naar Elisa.

‘Die deur gaat een keer open,’ zegt hen en verdwijnt door het waas.

Na de dienst staan Vader en Moeder altijd in de rij om de Dominee en de Ouderlingen de hand te schudden. In die tijd tussen de kerkdienst en naar huis gaan speelt Elisa meestal met de andere kinderen. Nu ze wat ouder zijn, is spelen voornamelijk bij elkaar staan op het pleintje voor de kerk, roddelen, luisteren naar de grappen van Marcus, Peter, Matthias.

Vandaag heeft Elisa geen zin erbij te staan. De laatste tijd is er niet veel meer aan. Er wordt van hen verwacht niks te zeggen, geïnteresseerd te zijn in wie op wie is, te lachen om de grappen van Matthias, die hij vertelt met een schuin oog naar Peter, om te zien of Peter het grappig vindt.

Elisa loopt langzaam weg over het pleintje, terug naar de kerk. Na het felle zonlicht ziet hen weinig binnen.

De kerkzaal is verlaten. Alle volwassenen staan na te praten in de aula, terwijl ze wachten op een hand van de Dominee. Het voelt verboden hier alleen te zijn, in de koele donkere zaal waar ze zojuist nog met zo’n vijfhonderd mensen psalmen zongen en Dominee Hooghen hoorden preken. De haartjes in Elisa’s nek staan overeind, de stilte en de koele lucht zijn bijna tastbaar. Hen weet eigenlijk niet of het echt verboden is de kerkzaal in te komen als er geen dienst is, maar het voelt zo. Toch loopt hen langzaam langs de houten banken, voelt de kleine krasjes en putjes in het hout onder hun hand. Het ruikt hier naar de was voor de banken en naar oude bijbels. Naar voren loopt hen, door het middenpad. Het licht door de hoge ramen werpt banen over de vloer van grindtegels. Elisa kijkt naar het orgel, dat met zijn donkerbruine hout bijna een groot beest lijkt, de pijpen lange tanden. Het lijkt uit de muur te willen breken, over Elisa heen te buigen. Hen versnelt hun pas, die galmt door de lege zaal. Achter de kansel zit

een kleine deur in de linkerhoek, naast het bord met de liturgie. Normaal zit die deur altijd dicht. Nu staat hij op een kier. Elisa staat stil, draait zich om naar de zaal, die nog steeds leeg is, en draait zich terug naar de deur. Het lijkt alsof er beweging in de lucht zit die uit de deur komt, hen kan de lucht zien stromen. Stap voor stap, alsof hen eigenlijk niet wil, komt Elisa dichterbij. De kerkzaal is stil, er dringt ook geen geluid van buiten door naar binnen. Ineens staat Elisa voor de deur, hun hand pakt de klink en trekt de deur verder open. Achter de deur is een donkere gang. Elisa's hoedje waait van hun hoofd door een harde koude wind. Hen kijkt nog een keer achterom, de kerkzaal in, waar niks anders lijkt, de kerkdienst van vanmorgen een droom. Niemand ziet hen. Hen stapt de gang in en trekt de deur achter zich dicht.

Zodra de deur achter hen dichtvalt wordt de gang verlicht. Het licht lijkt uit de kieren tussen de granieten stenen te komen. Het is een oude gang, veel ouder dan die van de kerk erboven, die in de jaren 1960 gebouwd is. Hen voelt een vreemde aantrekkingskracht, nieuwsgierigheid naar wat er aan het einde is. Snel loopt hen de gang in. Hun schouders zijn opgetrokken, de angst om ontdekt te worden, dat hen iets verkeerd doet wordt steeds groter. Toch loopt hen door. Waarom zit er zo'n lange gang onder de kerk? Waar komt dat licht vandaan? Elisa probeert zich te herinneren of iemand ooit iets gezegd heeft over deze gang en waar die naartoe gaat. Er komt niks bij hen op. De wind die hun hoedje afblies wordt sterker. Hij blaast door hun dunne panty en hen rilt. Dan stopt de gang abrupt bij een gat in de vloer. Hen kijkt over de rand en ziet een stalen ladder naar beneden gaan. Hen kan de bodem niet zien. Hun hart klopt in hun keel en hen krijgt het gevoel deze plek te kennen. Er beweegt iets aan de rand van hun bewustzijn, alsof hen zich een woord probeert te herinneren dat op het puntje van hun tong ligt. Ineens klinkt er een galmende klap in de verte, de echo ervan rolt door de gang op Elisa af. Er is iemand in de gang, realiseert Elisa zich. Hen ziet het gezicht van de Dominee voor zich, de rimpels naast zijn mond die zijn gezicht in drie delen vouwen, wang-mond en neus-wang. Snel klimt hen op de ladder en laat zich zakken. Steeds dieper naar beneden gaat hen. Hier is geen

licht meer. Boven zich hoort hen diepe stemmen van twee mensen. Hen herkent de stem van Ouderling Havezate, de andere herkent hen niet. Het is nu zo donker dat hen de treden onder zich niet meer kan zien en plotseling staat hen op een stenen vloer.

Zodra hun voeten de bodem raken, schijnt er een blauwig licht door de kieren tussen de stenen. De stemmen boven hen komen steeds dichterbij. Zwetend, ondanks de koele lucht, kijkt Elisa om zich heen. Hen staat in een kamer met een laag plafond waarin alles blauw lijkt door het licht. In de kamer staan verschillende grote objecten, machines, cabins, een paneel met lampjes, meters, knoppen. Het lijkt een beetje op de cockpit van een vliegtuig, of de controlekamer in een fabriek. Nu hoort hen de stem van Ouderling Havezate duidelijk zeggen: 'Het licht is aan!'

Snel kijkt Elisa om zich heen, schiet achter een grote cabine met donker glas waar hen nauwelijks doorheen kan kijken. Op dat moment komt Ouderling Havezate de ladder af, gevolgd door een grote man met een kaal hoofd en een bijna doorschijnend witte huid, volledig in het zwart gekleed. Een schok gaat door hun maag als hen ziet dat de kale man hun hoedje vastheeft.

'Ik heb toch gezegd dat we eerder hadden moeten handelen,' zegt de kale man.

Ouderling Havezate schraapt zijn keel, maar zegt niks. 'Nu is ze er al naartoe getrokken en ik kan zeker weer de rommel opruimen. We hebben een heilige taak, Havezate, soms lijkt het alsof jullie dat hier vergeten.'

Ouderling Havezate loopt naar een kleine stalen deur die Elisa nog niet had gezien. Ouderling Havezate rommelt aan de stalen klink.

'Hij is nog steeds dicht, ze moet hier ergens zijn.'

De kale man snuift, alsof hij diep ruikt. 'Ik heb het altijd al gezegd met die kleine, ze is gevaarlijk, ik snap niet dat jullie het zover hebben laten komen.'

Elisa's hart klopt harder dan ooit, hen probeert rustig te ademen zodat het niet hoorbaar is. De mannen lopen zoekend door de ruimte, kijken achter de cabins en machines. Ouderling Havezate blijft bij de ladder staan, zodat daarlangs ontsnappen geen optie is. De kale man kijkt achter een machine links van Elisa. Zijn huid is zo bleek dat hij bijna licht geeft in het halfdonker. Hij komt dichterbij.

Als hen hier blijft, zal hij hen vinden. Hen springt achter een laag kastje rechts van hen, kruipt onder een tafel met hoge poten door. Achter zich hoort hen de kale man weer snuiven. Terwijl hij achter de cabine verdwijnt waar Elisa net zat, sprint hen naar het metalen deurtje.

Achter zich hoort hen een schreeuw.

‘Daar!’ roept de kale man.

Elisa rukt de hendel naar beneden en trekt met al hun kracht aan de deur. Die gaat veel makkelijker open dan hen dacht. Hen springt de ruimte erachter in. Het is een grote rechthoekige ruimte van donkergrijze granieten stenen, zonder deur of uitweg. In het midden van de ruimte hangt een waas. Het glimmende trillende waas dat hen ook zag in het reuzenrad, voordat de persoon met de giraffenogen verscheen. Het hangt in de lucht, zachtjes rimpelend alsof het door luchtstromen bewogen wordt.

De kale man en Ouderling Havezate rennen de ruimte in. De kale man schreeuwt, Ouderling Havezate roept alleen maar ‘stop!’ terwijl ze naar Elisa toe rennen.

Elisa draait zich om en rent door het waas. Hen rent door, zo snel als hen kan, terwijl hen achterom naar het waas kijkt, waar de Ouderling en de bleke man elk moment doorheen kunnen springen. Maar dat gebeurt niet. Elisa blijft rennen. Hen rent over een houten loopbrug die helemaal begroeid is met klimop. Aan weerszijden van de loopbrug groeien hoge bomen, waartussen de loopbrug lijkt te hangen in de lucht. Hen kijkt hijgend achterom. Geen mannen te zien. Dan ziet hen aan het eind van de loopbrug, gehuld in een knalroze gewaad met zoveel lagen stof dat hen er bijna in verdwijnt, de persoon met de giraffenogen. Elisa rent het laatste stukje en gooit zichzelf tegen de persoon aan, terwijl hen huult en huult en de persoon hun haren streelt.

Elisa ligt in een zacht bed in een kleine kamer. Uit het raam ziet hen de sterren en de maan, meer sterren dan hen ooit heeft gezien. Het lijkt bijna nep, zo overdadig verlicht is de hemel. Giraffenoog, die Yemayá blijkt te heten, bracht hen net een warme kruik en blijft even bij het bed zitten. Daar vertelt hen over de wereld waar

hen nu is. Hier is alles anders dan thuis. Yemayá vertelt over technologie, over samenleven, over hoe ze feesten hier en hoe iedereen elkaar kent. Elisa's ogen zakken dicht en Yemayá zegt: 'Ach het komt allemaal wel. Ga eerst maar eens slapen,' en loopt weg. Voordat hen de deur dichtdoet slaapt Elisa al.

Yemayá loopt zo snel dat Elisa bijna moet rennen om hen bij te houden. Ze zijn in een lange gang die van de vloer tot het plafond met hout afgewerkt is. Ze lopen langs open deuren waarachter mensen bezig zijn met vreemde instrumenten en machines in kamers met hoge plafonds. In een kamer ziet Elisa twee mensen die een grote muurschildering maken terwijl ze op ladders staan. Achter een andere deur ziet Elisa een groot zwembad. Het water lijkt roze, omdat de hele ruimte met roze tegels bedekt is. Er is een kamer waaruit harde muziek komt die Elisa nog nooit gehoord heeft. Als ze er langsloopt vangt Elisa een glimp op van een grote groep mensen die een ingewikkelde dans met elkaar lijken te doen. Op de gang passeren ze één keer een groepje van drie mensen. Een van hen heeft een patroon van gouden make-up op hun gezicht. Het goud glinstert in het licht. De mensen knikken en glimlachen naar Elisa, die zich omdraait om ze na te kijken. De persoon met de gouden make-up draait zich ook om en doet een soort buiging. Elisa loopt vlug achter Yemayá aan.

'Wat doen al die mensen hier? Wonen ze hier?'

Yemayá ziet dat Elisa moeite heeft om hen bij te houden en vertraagt een beetje. 'Sommigen wel, anderen alleen af en toe, er is altijd plek voor mensen die langskomen. Bij Gangen groeien vaak grote huizen, omdat er zoveel energie is en er veel te doen is. Deze Gang hier heeft al een hele tijd geen passanten meer gehad, dus de mensen zijn blij.' Yemayá kijkt naar Elisa en glimlacht. 'Je snapt er geen reet van, hè? Dat had ik ook, hoor! Ooit kwam ik net zoals jij door een Gang hiernaartoe.'

Hen legt een hand op Elisa's schouder. 'Kom, ik breng je naar de oudsten. Die kunnen je alles uitleggen wat je wilt weten.'

Elisa schrikt. Moet hen nu met een groep Ouderlingen praten? Een koud gevoel stroomt door hun maag, hen voelt zich zoals voor een toets waar hen niet voor geleerd heeft. Ineens krijgt hen de neiging zich om te draaien, door de lange gang

te rennen, terug naar het glimmende waas. Maar daar wachten ook Ouderlingen. Yemayá stopt bij een kleine deur en klopt aan. Hen grijnst naar Elisa en draait zich om op hun hakken. Elisa staart hen na terwijl hen door de gang huppelt. Ondanks hun angst moet Elisa lachen. De deur zwaait open en Elisa ziet een donkere ruimte vol kussens en kleedjes. Er komt een indringende zoete geur op hen af van een soort wierook.

‘Kom je nog binnen kleine?’ klinkt het.

In een ronde ruimte met tien kleine ronde raampjes zitten een stuk of twaalf mensen. Ze hangen op banken, zitten in comfortabele stoelen. Twee mensen liggen op een tapijt met zulke lange haren dat het een grasveld lijkt. Aan het plafond hangen lampjes in allerlei kleuren, net zoals op de kermis. Overal groeien planten, ze hangen zelfs van het plafond. In het midden van de ruimte ligt een enorme zwart-wit gespikkelde hond op een bankje die speciaal voor hen bedoeld lijkt. Elisa probeert hun hartslag te kalmeren door diep te ademen. De geur van wierook maakt hun een beetje misselijk.

‘Welkom Elisa, kom maar zitten,’ zegt een kleine witte persoon met tatoeages op hun kale hoofd en een baard als een waterval.

Elisa kijkt naar de banken en stoelen en hun spieren spannen zich aan.

‘Ik denk dat Elisa liever staat, schat,’ lacht een zwart persoon met een gerimpeld gezicht.

Hen draagt hun lange grijswitte locks in een bundel op hun hoofd, als een kroon. Hen glimlacht, waardoor hun hele gezicht in duizend stukjes breekt. Het effect is geruststellend, niet zoals de rimpels van Dominee Hooghen, die meer op gangen lijken waarin zich dingen verborgen houden. Iedereen in de ruimte draagt kleurrijke kleren en heeft sieraden aan de gekste lichaamsdelen hangen zoals aan hun neuzen en wenkbrauwen. Elisa heeft nog nooit oude mensen gezien die er zo uitzien. Hun lichaamsdelen zijn ontspannen, waardoor ze helemaal niet zo oud lijken als de oude mensen uit de kerk die Elisa kent. Een persoon met een glanzend bruine huid, lange donkere krullen en een ingewikkelde jurk met kanten ruches zegt met zachte, diepe stem dat Elisa niet bang hoeft te zijn.

‘Dit is geen toets, Elisa. Je bent door de Gang gepasseerd, net als wij allemaal. Je hoort hier.’ De persoon heeft een gouden sieraad in hun neus dat licht beweegt als hen praat. Iets in hun stem stelt Elisa gerust.

‘Jullie zijn heel anders dan andere Ouderlingen. Veel vrolijker,’ flapten hen er uit. Een bulderend gelach gaat door de ruimte. De persoon met de gouden neusring staat op en beweegt hun arm van links naar rechts.

‘Wij zijn geen Ouderlingen Elisa.’ Hen grijnst al hun tanden bloot, die bijna allemaal goud zijn. ‘Wij zijn net als jij, alleen dan véél ouder. De meesten van ons zijn ooit ook door een Gang gegaan. Voor sommigen van ons is dat al heel lang geleden en anderen zijn hier pas een paar jaar, zoals Bobby hier.’

Hen wijst naar de kale witte persoon met de baard. Die staat moeizaam op en maakt een buiging, waardoor de vele kettingen die hen draagt bijna de grond raken.

‘Het is een eer je te ontmoeten, Elisa,’ zegt hen met een verrassend hoge stem.

‘Hoe weet iedereen toch de hele tijd mijn naam?’ zucht Elisa.

‘Je hebt gelijk, dit is onbeleefd van ons. Je weet niet eens wie we zijn. Mijn naam is Mahina. Bobby ken je al.’ Hen gebaart naar de rest van de mensen en stelt iedereen voor.

Ze hebben namen die Elisa nog nooit gehoord heeft en geen van de namen lijkt Bijbels te zijn. Het valt Elisa op dat de mensen hier elkaar veel aanraken. Een groep van drie mensen zo oud als de oudste Ouderlingen bijvoorbeeld, ligt half over elkaar heen op een bank met dikke kussens. Ze aaien elkaar, pakken elkaar vast als ze lachen, zitten hand in hand. Thuis raakt niemand elkaar aan. Behalve kleine kinderen ziet Elisa nooit mensen knuffelen. Hier lijkt het wel alsof mensen niet anders doen. De warmte in de ruimte en het gedempte licht maken Elisa duf. Hen zakt op een kussen neer. Een zwart persoon met hoge hakken, felroze lippen en blauwe haren brengt hen een glas met een groen drankje erin. Elisa krijgt een knipoog, waarna de persoon weer langzaam weg loopt richting een leunstoel. Elisa neemt een slok, de drank prikt een beetje op hun tong en is zoetzuur, zoals de zure matten die Elisa wel eens uit de automaat in het zwembad haalt.

Mahina kijkt Elisa serieus aan. ‘Elisa, je hebt vast duizend vragen. Je mag ze alle duizend stellen als je wilt.’

Elisa vraagt zich af of alle vragen echt gesteld mogen worden. Tijdens catechisatie mochten ze ook wel eens vragen stellen aan de Dominee, maar dat waren niet alle vragen die je kon hebben en Elisa leerde al snel dat moeilijke vragen een simpel antwoord kregen dat hen niet verder bracht.

Hen besluit het toch te proberen. ‘Hoe kan het dat ik door het waas kon, door dat, dat vlies, terwijl die mannen dat niet konden?’ Elisa huivert bij de gedachte aan de kale man met de bijna doorschijnende huid die hen bijna greep. Zijn schreeuw toen hen door het glimmende waas sprong klonk bijna onmenselijk. ‘Komen de mannen hier wel eens?’

Mahina kijkt hen ernstig aan. ‘De mannen kunnen hier niet komen, Elisa. Ze kunnen niet door wat jij het “waas” noemt. Dat kunnen alleen mensen zoals wij. Wij noemen zo’n doorgang een Gang. Vroeger waren er heel veel van dat soort Gangen op de wereld. Er waren ook veel meer mensen die erdoorheen konden, hiernaartoe. Onze werelden, deze hier en de wereld waar jij net vandaan komt, waren toen verbonden, mensen gingen heen en weer. De mensen die door de Gangen konden reizen, brachten kennis mee van hier naar daar en andersom. In hun gemeenschappen waren zij belangrijk, want ze hadden kennis van hier én daar. Op sommige plekken dachten de mensen die niet konden reizen dat wij naar de geestenwereld gingen, of naar een hemel of een andere plek waar goden leven.’

Mahina lijkt moe, hen zakt op een bankje neer naast Bobby, die hun hand pakt en er een kus op geeft.

‘Maar er waren ook altijd mensen die er niet doorheen konden en die mensen werden bang van de Gangen. Die mensen geloven dat Gangen slecht zijn. Ze gingen de Gangen zoeken en ze proberen te sluiten. Ze begonnen in Europa en toen ze daar klaar waren, zijn ze die hele wereld overgegaan. Ze geloofden dat zij beter waren dan alle andere mensen op aarde. Zij zouden geen zonden hebben, de verleiding van de Gang kunnen weerstaan. Overal zochten ze de Gangen op, en

de mensen die erdoor konden. Ze vertelden de mensen dat het slecht was door de Gang te gaan. Ze sloten mensen op, dwongen ze om daar te blijven, om nooit meer heen en weer te gaan. Op sommige plekken maakten ze mensen zoals wij, die door de Gangen konden reizen, dood. Ze vertelden de overgebleven mensen dat de Gangen niet bestonden en na jaren vergaten de mensen dat er Gangen zijn. Zelfs al waren er mensen zoals wij, ze wisten niet meer van de Gangen af.'

Elisa voelt zich ineens klaarwakker. De ruimte lijkt donkerder geworden en de gezichten van de mensen, die net nog vrolijk keken, zijn serieus. Ineens lijken ze zo oud als ze zijn, hun ruggen net iets krommer, hun ogen niet meer stralend.

'Maar hoe kwamen er dan toch nog mensen hier? Hoe komen jullie hier dan? En ik?'

Mahina neemt een slok wijn en vertelt verder. 'Ook al probeerden ze het, ze konden de Gangen niet sluiten. Ook konden ze niet voorkomen dat er mensen zoals wij geboren werden, die er doorheen kunnen. Omdat ze de Gangen niet konden vernietigen en er zelf niet doorheen konden, bouwden ze er grote gebouwen overheen. Ze bewaken de Gangen Elisa, net zoals in jouw kerk.'

Elisa kijkt met grote ogen naar Mahina, naar Bobby. 'Zit er onder elke kerk een Gang?' fluistert hen.

'Niet onder elke kerk. Maar onder veel wel. Sommige Gangen komen uit in regeringsgebouwen, of onder water, diep in de zee. Er is er zelfs één in een openbaar toilet, in Berlijn. Daar kwam Bobby doorheen.'

Bobby grijnst, spreidt hun armen in een gebaar van overgave. 'Het duurde dagen voor ik doorhad dat die trip niet eindeloos duurde, maar dat ik écht in een andere wereld was beland.'

Olokun, de zwarte persoon met de lange locks schraapt hun keel. 'Ze ontnamen ons niet alleen de toegang tot de Gangen Elisa. Ze jagen op ons. Op ons die er wel doorheen kunnen. Ze begrijpen de Gangen niet en ze begrijpen ons niet. Ze zijn jaloers en bang. We weten niet hoeveel van ons ze te pakken hebben gekregen of dat ze hebben voorkomen dat we oud genoeg werden om te snappen dat we zijn wie we zijn. Maar het zijn er veel. Vroeger waren we met zoveel. Mensen konden niet

om ons heen. Nu kunnen ze doen alsof wij niet bestaan. Als ze ons maar lang genoeg ontkennen, gaan mensen zoals wij vanzelf geloven dat er iets mis is met ons. Dat wij geholpen moeten worden. Dat we straf verdienen. Dat doen ze expres, Elisa, ze isoleren ons expres.'

Olokun zucht diep en glimlacht hun duizend stukjes glimlach, waardoor de moeheid en de woede ineens van hun gezicht verdwijnt. 'Maar we weten elkaar altijd te vinden. Dat kunnen ze niet voorkomen.'

Elisa glimlacht terug. 'Ik hoorde de Dominee en de Ouderlingen praten. Ze hadden het over mij. Ik dacht dat... ik kreeg het gevoel dat ze me al langer in de gaten hielden. Alsof ze iets aan me zagen.' Elisa denkt aan Yemayá, die door de sneeuw leek te zweven toen hun viel. 'En Yemayá ook! Hoe wist iedereen dat ik door de Gang zou kunnen behalve ik?'

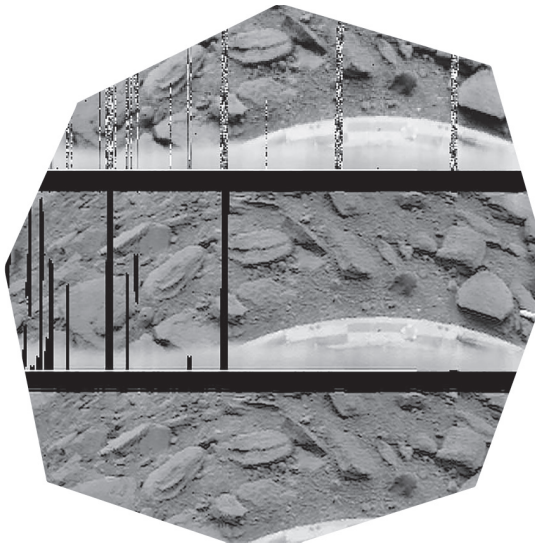
'Mensen voelen dat aan, Elisa,' zegt Mahina. 'En ook al wist je niks van een Gang af, je wist wel dat er iets was. Of niet?'

Elisa denkt na. 'Ik weet dat ik me altijd al anders voelde dan andere kinderen.' Hen slikt, schaamt zich ineens.

'Anders is een kwestie van perspectief schat,' zegt Bobby. Hun kale hoofd vol tattoo's glimt in de gekleurde lampjes, zodat het lijkt alsof hen een beetje licht geeft. 'Hier ben je net zo saai als wij allemaal'.

VEGA-MISSION

Anna Hoetjes

June 12th, 2061

“We cannot stress enough how your behaviour poses an immense risk to this mission. You have been trained to avoid this.”

Suri and I are strapped to the seats in the communications room. I glance sideways to look at Suri’s slender neck and the pronounced lines of her jaw. Her short grey hair contrasts sharply with her brown skin. I wait until her dark eyes meet mine and I can hardly suppress a smile.

“Mrs. Chattopadhyay, Mrs. van Velsen, romantic relationships have *always* been forbidden on space missions; and for good reason. We don’t have to tell you how your love affair can jeopardize your objective decision-making, especially on a mission as long as this one,” Mr. Chakrabarty says.

We’re in a holo-call with the heads of the space agencies of India and Europe, ISRO and ESA.

“I assume we also don’t have to tell you how this will affect your careers after your return,” Mrs. Haigneré cuts in. “All we can hope for is that you’ll behave responsibly and sensitively as this mission progresses over the coming eighteen months. No matter how your relationship develops.”

It had only been a matter of time until their sensors had picked up an image of us sneaking away into the solitary moss-room together, or of one of us walking out of the wrong corridor in the sleeping quarters. No secret remains a secret for long in such a confined space.

I’m unexpectedly irritated with Mrs. Haigneré during this disciplinary meeting. I feel a sense of guilt towards her, but a wave of anger wells up in my stomach too. I resent the power she has to control my personal life.

My designation as ESA’s representative on this mission has not been without controversy. A white, Dutch woman was not what many people saw as the symbol of a diverse, multi-ethnic Europe.

Mrs Haigneré had vouched for me and my partaking in this mission was mostly her achievement. I’d been told that I was one of the best medical candidates, but there had been three other competing women with migration

backgrounds right up there with me.

I realized later that picking a white woman was also a political choice. It couldn't only be black and brown women sacrificing their bodies. My participation in this mission was entwined with my duty to have at least one of the bearing bodies be white.

After we round off the conversation, I look at Suri, at her thin, strong body: full of energy and determination. She's always calm, always humorous. I realize that no professionalism or good will could stop my relationship with her unless I'd be physically restrained.

"I bet scientists on Earth are fighting over a chance to study us now," I whisper in her ear. "The first known romantic relationship on a space mission."

"I know," she replies with a smile. "They pretend to condemn a love affair as irresponsible behaviour, but they must be so hungry for data on human love relationships in space."

"Yeah," I continue on a sarcastic note. "Our bodies provide valuable, quantifiable data on so many levels during this mission."

"I hope Meihui and the rest of the crew will not be weird about it," Suri says, running her fingers over my arm and ignoring my remark.

We make our way out of the communication room; sliding over the soft membrane of the first balloon on our way towards the main hall in the second balloon, ready to face our six fellow crew members. I can't get enough of this light and playful sensation of moving from one space to the next over the balloon's membrane.

June 19th, 2061

We've been up here for six months now, floating through the sulphuric atmosphere of Venus in three connected super-pressure balloons. We're to stay here for another eighteen months and then return to Earth. The membrane is a high-tech biome of volcanic bacteria and deep-sea algae. They allow our lungs to breathe pleasant fresh air. The balloons provide relatively spacious living quarters and soft bouncy walls that I can't stop touching, even after all these months. In line with the latest

insights in astronaut well-being, large parts of our balloons are filled with greenery and moist moss rooms.

Nayaraq is a biologist and agriculture specialist from Peru; she manages these Greenrooms and fresh food production. We find similar comfort in language and poetry. It's become a spontaneous habit to share quotes, whenever we run into each other in the Greenrooms. Today I call out a piece of a poem by CAConrad as I pass Nayaraq:

*names of water and wind taper
until they resemble everything
eyes closed face tilted into rain
here is the voice to
never let us close accounts*

Suri, Nayaraq and I sometimes laugh, slightly bitterly, about the discrepancy between our mission's appearance as the ideal of global equality and diversity, and the actual power structures in place on Earth. The eight biggest space agencies selected one representative each for the first all-female space mission ever. I'm proud to be on this mission, proud to radically break free of the patriarchal structures that dominated space travel for such a long time. But as the mission progresses, an ambiguous eeriness creeps up in my mind.

Meihui and Svetlana, first and second in command, had a disciplinary meeting with Suri and me last week, right after our call with Mr. Chakrabarty and Mrs. Haigneré. It must have been decided by ground control that they would allow our relationship to continue. Meihui, however, made it very clear that she wouldn't allow our relationship to influence any decision-making on this mission.

"All necessary steps will take place as planned. No emotional interference will be accepted," she concluded.

July 21st, 2061

Esrom, Suri and I are in the observation room today. All three balloons carry a small hard-shelled capsule underneath them. The first capsule holds the communication room, the second is the observation room that we're in right now, and the third is a dock that connects to three small shuttles. One shuttle is fit to descend to Venus: a vehicle much like a deep-sea probe, capable of resisting extreme pressure and heat. Another shuttle is meant to take us back to Earth at the end of our mission. And the third is our emergency shuttle.

Our mission studies the runaway greenhouse effect that has turned Venus from the water-rich planet it was millions of years ago, into a planet where all water vapour has photo-dissociated into the vacuum of space. We're here to gather data and learn more about that process: Venus as the twin sister of Earth that has gone in the direction we don't want Earth to go.

We all take turns scanning the surface of Venus each day, mapping the storms and volcanic activity. I'm a medical doctor, but like all astronauts, years of intense multi-disciplinary training make me deployable in many fields. Suri is a meteorologist for the Indian space agency. Esrom is an Angolan geologist and archaeologist. Suri and Esrom are right in their field of specialization when it comes to observing Venus.

Yumi sticks her head around the corner. She's a fertilization doctor, like me. We share the responsibility of medical care on board. She's from Japan and the first trans-woman to travel into space. We've developed a confidential friendship while working together the last few months.

"Eva, ground control is requesting your body temperature right now," she says. "Can I quickly take it?"

"Sure," I tell her and she scans the skin at my temple.

"Esrom, maybe I can take yours too while I'm here?" Yumi adds. Esrom nods.

In one month, on August 20, 2061, we'll observe Halley's Comet pass by. In six months, three of us will land on the surface of Venus. It's been decided that

Svetlana will accompany Suri and Esrom. The pressure on the ground will be unbearable. Large parts of Venus are actively volcanic. The air is sulphuric and lightning storms permanently rage between our balloons and the soil beneath us: the soil that no eye or camera can ever see through the dense, yellow atmosphere that we're floating through.

I once said that Lilith, queen of hell, awaits us there.

“Or Yamarāja,” Suri had joked back. I'd laughed, but I had to suppress vivid mental flashes of Suri's feet melting into the soil of Venus, an imploding spaceship, the smell of sulphur and burning flesh, screams and then an unbearable silence up here in the balloons, so close and yet so disconnected from the surface of this planet.

“What's that on the radar?” I ask, pointing to a very large, bright area on the ho-lo-screen. Esrom zooms in on the surface.

She and Suri both stare at the image in silence for a while.

“Strange,” Suri says. “Very strange.” She turns to Esrom. “Do you have...?”

“No...” Esrom replies, massaging her temples with her fingers. “I'm trying to think. Be quiet for a bit.”

Esrom runs an elaborate analysis of the selected area and opens the outcome as a set of graphs.

“Spectral analysis suggests a high concentration of oxygen and hydrogen here. This has to be a mistake,” she points out.

“Yes,” Suri replies. “And hardly any sulphur.”

We look at the graphs in silence. I can feel the room fill with a mix of excitement, disbelief and fear.

“The temperature is unbelievably low, less than 60 degrees Celsius,” Esrom mumbles. “Honestly, it suggests the presence of H₂O.”

“The subterranean ice lakes on Jupiter's moons look similar on radar images,” Suri says.

“Well, that moon is about 600 million kilometres farther away from the sun,”

Esrom replies, irritated. “We don’t quite expect ice on Venus, do we? We don’t expect water in any form.”

“Scan the area again,” I suggest. “Run the data check again.”

Esrom does. This time, we see no difference to the rest of the surface.

“Maybe it was a reading error in the sensor?” I say.

“An error this big would be as unlikely as the discrepancy on the surface we just witnessed,” Esrom replies.

“But the low temperature and water from the graphs are basically impossible,” Suri says.

“Run it again,” I suggest.

“I see a slight drop in temperature compared to the rest of the surface now,” Esrom states. “And an indication of oxygen. But nothing like before.”

“We better report to Meihui and Svetlana,” Suri advises. “And we should keep on monitoring this area.”

July 29th, 2061

“Breathe, breathe, yeeessss, you’re doing great.” Yumi’s words are encouraging.

A grunt escapes Jane’s throat. It almost makes me laugh, but the situation is too tense for hilarity. I hand Jane the nitrous oxide mask and she eagerly sucks the gas in. It’s too late for an epidural now, her dilation is already 9 centimetres.

Pearls of sweat cover Jane’s dark skin. She’s trembling. Jane is our American microbiologist and engineer, she’s usually on the go, maintaining the structure and biome of the balloons. But at this moment, it seems as if she’s close to reaching the limit of her endurance.

When my eyes meet Yumi’s, I see that we both fear Jane won’t be able to last much longer.

I still remember the blowback when it was made public that NASA would let a pregnant woman join the mission for scientific research. We remain awfully quiet about it amongst the crew, but apart from getting to understand the greenhouse effects on Venus, we all know that the investment in an all-female

crew was also largely an investment to understand fertility, reproduction and child development in space. We carry a huge sperm bank on board to study the stamina of semen in space over time. After Jane, two more of us will be inseminated from the sperm bank in different stages of the mission. Everything is based on free will of course. Those of us who will carry a child on this mission do so with full consent. There's a sense of strength in being able to generate new life under new conditions. This mission is not one you want to miss out on if you're an ambitious astronaut like all of us are: a once in a life-time opportunity.

I don't envy Jane. Giving birth in low gravity is a slow, messy process. It's been 36 hours since her first contractions started and none of us in this room have slept. Yumi and I are noting down a detailed record of the first ever childbirth in space. As medical staff, this responsibility lies squarely on both our shoulders.

This is all more unsettling for me than I'd like to admit. I delivered dozens of babies back on Earth, but I can't stop myself from imagining the future ahead.

I try to push the mental flashes out of my head: Suri's face between my bare legs; my own massive, pale belly; something moving inside of me; a stillborn body; lifeless fingers with miniature nails; secret sighs of relief; horrified screams.

"Eva, the baby is in distress," Yumi looks at the heart rate monitor.

I snap out of it and my mind is back in the medical quarter.

"Jane," I say and I look her in the eye, "I know you don't like the idea, but we'll have to go forward and do a caesarean. It's getting too critical for you and the baby now."

Jane closes her eyes and just nods.

August 14th, 2061

Suri and I have snuck off to one of the moss rooms together. The experience of lovemaking while being caressed by 360 degrees soft, moist fur is inexplicable. We don't get much synchronized free time anymore. We cherish these rare moments of physical bliss.

“I wish we could stay here for hours,” I sigh, while our naked bodies rest on a mattress of fluffy green.

We stare at the ceiling in silence.

“Is it confronting for you to take care of little James?” Suri asks.

I can hear a slight hesitation in her voice. She knows I have the baby-shift in twenty minutes.

“Maybe...more so than I was expecting,” I reply carefully. “When I entered this mission...I thought...I always imagined having a baby at some point and I live and breathe for space science. It felt like a beautiful duty to participate in this way.”

“But...?” Suri raises her eyebrows.

“Oh, never mind. It’s too late for doubts now anyway,” I answer and I start dressing myself.

It’s been confronting to see how uncomfortable Suri is with James. I don’t think she’s ever considered babies becoming a part of her life. She actively decided to get sterilized years ago, that’s how strongly she felt about not wanting a child. We all knew that childcare would become part of our duties on this mission. We signed up for it knowingly. But if you’re life’s dream is to be part of a groundbreaking space mission like this one, a choice is hardly a choice. Apart from Jane, only two of us will carry a baby on this mission, but none of us can escape the childcare responsibility. We all have to keep performing our duties while on mission, mothers included, so Meihui makes sure we all take on an equal part of the care responsibility. I’m not sure how Suri will deal with that responsibility when the baby isn’t Jane’s, but a child of someone much closer to her.

I slide from the moss room into the greenrooms, on my way to caring for tiny, vulnerable James. I pass Nayaraq and stop to greet her.

“I desperately need the consolation of some playful poetry,” I tell her.

“Hmm...” Nayaraq pauses to think. “I believe you might benefit from Remedios Varo’s surrealist prose today:

The meteor is none other than my cat, but little by little I've been able to master this haphazard factor, since I've discovered that by feeding the cat nothing but sheep's milk, his trajectory generates almost no effect."

September 9th, 2061

"Eva," Yumi stops me on my way to the main hall. "Based on your temperature cycle it's your most fertile day today."

I knew that this moment would come, but now that it's here it makes my heart sink.

My worst fears flash in front of my eyes again. Suri slowly moving away from me as my belly grows, her eyes evading mine. My bare legs spread, and a small blue body appears, malformed and lifeless.

Stop. Stop the unnecessary negative thoughts, I tell myself.

"Well then," I say, trying to sound confident. "We better head to the medical room."

I dread taking my clothes off and take much longer than needed. Yumi notices.

"Are you okay, Eva?" she asks. "Do you need a few minutes alone?"

"No, no," I assure her. "I'm good."

We try not to let this professional situation influence our personal friendship. She's performing her duty and I'm performing mine. In another situation I could be the one inseminating one of my colleagues.

I lie back in the chair, my legs wide.

"How is it for you?" I suddenly ask Yumi. "You're the first trans person in space, you identify as female, and then you have to be part of a mission that, well... if we're honest, is largely about fertility and carrying babies."

"Well, I am a fertility doctor. And by now there are many options to have a baby as a trans-person," Yumi answers. I notice that her jaws clench together slightly. She continues: "It was about time a trans or non-binary person went into space. That distinction isn't made anymore in most fields on Earth." She looks at me with mild disappointment: "You know that I specialize in trans fertility. In

the past ten years, bioartificial organ manufacturing technologies have advanced enough to let me carry a child in an artificial uterus that can hardly be distinguished from your womb. But I chose to freeze my sperm before my transition. I chose the option of reproducing without carrying. It's on board here as well, in the sperm bank. My fertility is a potential here as much as yours."

"I'm sorry," I tell her, realizing how insensitive my remark had been. "My question was mostly reflecting my own uneasiness around the whole fertility issue, I guess. I shouldn't have projected my own doubts onto you."

Yumi looks me in the eye with more mildness now: "Right now I'm sure you feel like a weak subject, a number in scientific research. And if we're being honest you are a woman without a choice at this point. Bearing a child is your duty during this mission, you signed up for it knowingly. Meihui would inseminate you herself if she needed to."

"I know she would," I whisper back.

"But this might not just be a burden," Yumi encourages me. "It might turn out to be a strength greater than expected."

October 2nd, 2061

"Oh God...God, no." I say, as I look at the footage of Amsterdam underwater on the holo-screen.

"Oh Eva, I'm so sorry." Suri holds my hand and squeezes it. I cannot activate the muscles in my hand to squeeze her back. She knows I'm thinking of my mother. Of her grey curls, her watery eyes that try to make sense of the floating words in her head. She's a woman whose life revolved around language. Now she's forgotten the meaning of most words. She lives right behind the dunes by the sea. I mutter a poem by Hester Knibbe that I know my mother loves, while Suri squeezes my hand even firmer:

*We asked what time will death pass by
and they said we don't know,*

*everything is predestined now and here
so we don't know. Why
is it so quiet we were surprised, even
the clocks don't strike their notion of time.
Every hour without truth
has stopped, they said.*

We received the news relatively quickly up here, but the delay between Earth and Venus is still significant enough to make us feel disconnected. I wonder if I could even suggest contacting my mother. Deep down I know that there's no point; that finding an individual in the midst of this catastrophe is an idle illusion. Speaking to her is something I've had to give up a long time ago. But still, despite the nauseating mix of feelings I've been experiencing this last month, I would have liked to say to her just once: "I'm pregnant, Mom."

The camera glides further over Amsterdam. My eye catches my neighbourhood, my block, the treetops. The relief that my apartment is on the top floor only lasts for a split second. The next shot shows that the western half of the Netherlands is completely flooded, as well as large parts of Germany, Belgium, France, Denmark. I feel utterly naïve that my personal belongings occupied my mind for even a moment.

My breath pauses as we look at shots of divers who recover Rembrandts from the chambers of the Rijksmuseum. "Oh...the history, the art that's lost..." I whisper.

I feel Suri's grip loosen. I turn my head quickly, realizing my mistake. I meet her raised eyebrows.

"Seriously?" her gaze seems to say. As well as a more understanding: "Now it finally hit you too."

"I'm sorry," I say, and I rest my head on her bony brown hand. She runs her fingers through my hair.

"It's okay Eva, I know..."

She saw her own country drown eight years ago, when the Ganges Delta started

flooding. So much history and art lost there—an indirect result of Dutch, Danish and Chinese companies harvesting sand from the Indian Ocean. The sand mining had influenced the ocean's currents so much that the whole delta flow was disrupted. The sand had been largely meant for the dam that was going to close off the North Sea five years from now. It was meant to protect Europe from flooding.

At the time I sympathised with the activists, I donated, I protested to stop the sand mining. But Suri's eyebrows spoke the truth. The devastation of cultural loss only really hits me now, when I see the richness of my own country's history float through the dark water of the North Sea.

October 7th, 2061

Today the East Coast of the United States has been hit heavily by a tsunami. The hills of California, Morocco, Australia and South Africa have been burning for weeks. Two days ago many Pacific islands were wiped away by another tsunami. Caused by the devastating effects of deep-sea mining for rare-Earth minerals, needed for the production of solar panels and large-scale batteries in China and Canada.

We spend these days almost exclusively in the communications room. No pleasant living membrane and greenery here; just plastic, steel and eight chairs in which we have to fasten ourselves tightly. We're staring at the holo-screen as we watch catastrophe after catastrophe evolve, like a card house collapsing. Japan is hit by earthquakes. Indonesia as well. What we all expected to happen gradually over decades, in a speed that allowed for technical solutions and political actions, is now far beyond any human control. As we take in the reports, we all know that the biggest tragedy is yet to come: The fight for remaining resources. Revolts have already broken out in the global South as a reaction to natural disasters. The vast majority of inhabitants and politicians in the global South now block all rare metals, fossil fuels, palm oil, textiles, coffee, sugar and chocolate from being exported to the global North.

"I'm telling you," Meihui says, "it's Halley's Comet."

I glance at Suri. We both smile. She knows I like to think of Halley's Comet as a raging ball of female anger, historically shaking up patriarchy.

"What do you mean, it's Halley's Comet?" Jane asks.

"Halley's Comet has been an indication for upcoming power-shifts since the first sightings by Babylonians and Chinese, centuries before Christ. It appears in our sky every 75 years," Meihui explains.

"Please, don't bother us with this lore," Svetlana says and looks at Meihui with annoyance.

Meihui is the Chinese superstar amongst us. She's our first commander for a reason. She won a Nobel Prize for astrophysicists, but, like me, also has a soft spot for mythology.

Svetlana is more of a factual type.

"There have always been dramatic shifts in power and there have always been interesting things to see in the sky. Linking the two is for fools and babies," Svetlana says.

James starts crying. It's as if he picks up on the powerless confusion we all feel and expresses it for us. Jane offers him her breast and he happily lets her milk comfort him.

"If only all our problems were solved with milk," Svetlana jokes.

We all laugh, breaking the tension in the room. We know that Svetlana and Nayaraq fear for the children they left behind, even though Russia and Peru seem to be spared from natural disaster for now.

November 11th, 2061

"I believe we need to change the landing site and study this part of the surface." Meihui states while she looks at the brightly lit patch on the surface of Venus.

Meihui, Esrom and I are in the observation room today. The area we witnessed a few months ago remains the subject of great confusion and discussion. By now we hear next to nothing from ground control, but after our very first observations in July, our colleagues on Earth ran extensive tests on all our

equipment and sensors. Nothing seemed to be corrupted.

The atmospheric refraction on Venus bends the light so strongly, that it's impossible to take a picture of the surface unless you're very close to the ground. And even on the ground you have to look slightly upwards to see the horizon and you cannot see more than 100 meters ahead. Venus plays tricks on our Earthly eyes. We're depending on radar and infrared data rather than vision here. Scientists on Earth have helped to form hypotheses based on our data, but none of them seem very convinced about their own theories. There are too many uncertainties. This type of research needs more time and by now we don't know if any human on Earth can still afford to study data from a planet other than their own.

"It seems like a very high risk to send part of our crew to the most unstable patch of land on Venus," I carefully point out to Meihui, while I throw a look at Esrom. She, Suri and Svetlana will descend to the surface soon.

"I see why that concerns you Eva," Meihui replies. "But I warned you before: personal relationships can never influence our decision-making."

"This goes beyond personal concerns," I defend myself. "Our crew is our most valuable asset. Especially since our connection with Earth is becoming more precarious and unreliable every day."

Esrom cuts in: "I agree it's a high risk, but there's also high gain. Especially given the situation on Earth. Imagine there's water on the surface of Venus. That would be a game changer for our mission. We could basically stay here for as long as we need."

"You suggest we stay here longer than planned?" I ask nervously, unconsciously touching my abdomen. "You plan to just give up on Earth?"

"Let's not get ahead of ourselves here," Meihui stops us. "The chance that we'll find water on the surface of Venus is incredibly small. But Esrom is right in saying that our stakes are higher than ever before. Realistically, we're depending on ground control for our return. There might be a moment when our return becomes a luxury they cannot afford. Or when all contact is lost."

“Well, when you reason like that it seems to me we should consider returning sooner rather than later,” I reply and I look at Esrom. She is to be inseminated six months before our return to Earth. If we will ever return...

“But it’s not giving up on Earth to stay up here!” Esrom calls out in despair. “Venus is the example of a planet that became uninhabitable due to global warming. We have an obligation to study her and the possible regeneration we’re witnessing right here. An obligation towards Earth.”

November 29th, 2061

Yumi scans the area between my belly button and my pubic hair with the laser. I stare at the holo-screen, nervous to hear the sound of the heartbeat, anxious to see something move. We’ve made several scans before, but this is the moment in the foetal development when abnormalities and disorders become visible.

“There it is!” Yumi exclaims a when we hear the fast rhythm of the baby’s heart.

The small 3D model of the foetus appears on the screen. Yumi runs all the tests. Organs, heart, blood circulation, limbs. It looks good.

“Seems like your baby made it to the three month mark in good health,” Yumi concludes.

Rationally I’d hoped for a reason to abort this pregnancy, or even better: a natural miscarriage. But new life doesn’t listen to reason, no matter how devastating the world that it will be born into may be. But despite my rational hope for a termination, I also feel a sense of relief that the baby is well.

“Both burden and strength, I guess, right?” I sigh, and I faintly smile at Yumi.

December 3th, 2061

My love will soon leave me to land on a part of Venus that is totally irrational and unreliable. I wonder if that’s a relief to her now that my belly is growing bigger. I’m getting more nervous every day, although I’ll never let that show. I linger in the greenrooms and private moss rooms. I mumble lines in repetition, trying to keep a grip:

*“Your children are not your children.
Your children are not your children.
Your children are not your children.”*

Nayaraq appears from behind the beans and adds the next few lines:

*“You may house their bodies but not their souls,
For their souls dwell in the house of tomorrow, which you cannot visit, not
even in your dreams.
You may strive to be like them, but seek not to make them like you.”*

I jump in:

*“For life goes not backward nor tarries with yesterday.
You are the bows from which your children as living arrows are sent forth.”*

“Kahlil Gibran,” Nayaraq smiles. “It’s so old and yet still so true.”

“I’m not even sure I agree with this poem.” I tell her. “It feels so religious, and easy to say for a man. But it helps me right now.”

“It helps me too,” she confides in me.

December 18th, 2061

Suri caresses my belly. Her hand is as soft as the moss we’re lying on. My belly isn’t very big yet, but a little bump is starting to show now.

“You’re not put off by it?” I ask her bluntly.

“No,” she says. “I mean...I might be slightly confused about my position in the whole thing. And you know I’m ambivalent about the fertility research on board. But my love for you and my attraction to your body are strangely the same as before.” She gives me a cheeky smile. “Why do you think I’ve just done what I did to you.”

“Well,” I say while I start kissing her. “I guess I’m confused about my position and ambivalent about the fertility research too. Hmm. And then, you know, Earth slipping away from us, you going to Venus tomorrow. But,” I kiss her once more and smile, “my attraction to you is also the same.”

This will be our last private moment together before Suri descends. She’ll be

gone for just a day; the conditions on the surface are so brutal that the visit cannot be long. But this short time apart contains the ominous threat of forever apart.

December 19th, 2061

Nayaraq, Yumi and I are putting the space suits on Svetlana, Esrom and Suri in the docking area. Nayaraq and Yumi let me dress Suri, although Meihui had officially paired us differently. My surgeon's hands are not as steady as they usually are. Meihui and Jane are preparing the descent in the observation room.

"Check connections," Nayaraq orders.

"All good," Yumi replies.

Svetlana holds her helmet in her big, gloved hands. "Well, we're almost ready to go now," she says neutrally, hiding her nerves.

I take Suri's narrow face in my hands. Her eyes are so full of life. I can feel Svetlana's awkwardness in the air behind me, but I press my lips on Suri's mouth anyway. I press and press, I feed on this kiss as if it will be the last meal I'll ever eat.

Suri gently frees herself. Svetlana and Esrom already moved into the airlock discretely. Suri knows better than to comfort me with empty promises of return. She just looks at me with fierce determination.

"Go," I say. "I love you."

"I love you too..." She tilts her head with affection. "If we find water I'll bring you a cup!" she laughs and takes her helmet.

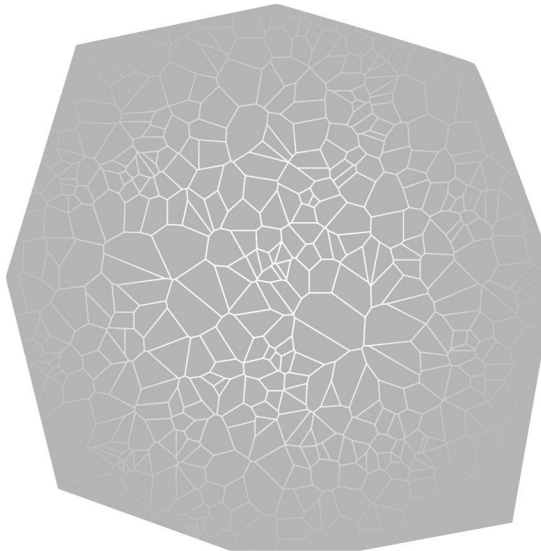
Nayaraq, Yumi and I step back. I breathe. I wave. The airlock door closes, and I can't stop the tears from filling my eyes.

"Imagine what they will see," Nayaraq takes my hand. "They'll fucking see the surface of Venus with their own eyes. That will be worth it no matter what."

"You know what I think, ladies?" Yumi whispers. "Between the sperm bank on board and the possible water down there, we might soon be able to take matters in our own hands."

DE AFSTAND TUSSEN MIJ EN AARDE

Corianne Oosterbaan

2136

Het eerste moment dat je geen contact krijgt, is nog niet verontrustend. Het kan een tijdelijke storing zijn. Het komt wel. Dat vertel ik mezelf. Het zal allemaal goed komen. Maar hoe langer het duurt, hoe ongeruster ik word. De afwezigheid van gezoe en gekraak uit de communicatiemodule maakt het nog ondraaglijker.

Ik weet niet wat ik moet doen en zit verstijfd in mijn wagentje. Het rotsige oppervlak dat zich voor mij uitstrekt is onvoorstelbaar rood. De hemel zwart met flonkerende sterren. Ik probeer niet te snel adem te halen. Ik heb niet genoeg zuurstof.

Het laatste wat ik hoorde was een gil. Ik denk dat het Elsie was. En toen, de stilte. Tenminste, dat dacht ik te horen, ik dacht een gil te horen, maar hij is niet terug te vinden op de opnames.

Niets lijkt te werken vandaag. Mijn scherm glitcht, knippert tussen doods zwart en donkergrijs met flikkerende groene lijntjes. Een aftands karretje, te oud, maar we hebben niets anders tot onze beschikking. Ik probeer terug te gaan naar de commsmodule, maar het scherm is bevroren. Ik probeer de stuurknuppel, maar die zit vast. Ik ruk en duw en trek, en er zit een klein beetje beweging in, maar niet ver genoeg om het karretje naar links, rechts, voor of achter te sturen.

Schelle piepjes klinken. Zuurstof. Maar ik heb genoeg, denk ik nog. Ik reset het scherm en hoop dat het helpt, dat het een vals alarm is. De grijsgroene interface komt weer tevoorschijn.

Shit, de helft minder dan ik dacht te hebben.

Het is niet genoeg, het is niet genoeg.

Mijn basis, de gil, de stilte – alles is verdwenen. Het protocol schiet door mijn hoofd. In het vakje onder het scherm vind ik de noodknop en het slaap- en kalmeringsmiddel. Als je doodgaat, dan ben je er in ieder geval niet zelf bij.

2101

MarsHome zal de eerste luxe ruimtebasis zijn. Alles wat u op Aarde in een tophotel of villa vindt, zult u binnenkort ook op Mars vinden. De tijd is aangebroken om in stijl door ons sterrenstelsel te reizen.

Stelt u zich eens voor... u wordt wakker, opent de gordijnen en kijkt uit over de rode rotsvlaktes van Mars. Maak een ochtendwandeling door een van de biosferen, of maak u klaar voor een ruimtewandeling. Ontdek een nieuw leven in de ruimte!

MarsHome zal ruimte bieden aan meerdere tijdelijke appartementen en twee privébasissen, maar u kunt ook uw eigen ruimtebasis bouwen op ons terrein, geheel volgens wens.

MarsHome kan uw nieuwe woning zijn, een unieke vakantie-ervaring of de plaats voor een echte sabbatical. Het zal een ervaring zijn die nergens anders te evenaren is. Met binnenkort verkorte reistijden tot maximaal dertig dagen is een eigen plek op Mars dichterbij dan ooit.

2136

Mijn hoofd bonkt. Ik doe mijn ogen met moeite open en kijk uit op zwarte muren, een donker plafond. Ik knipper met mijn ogen, maar zie niet veel. Ik lig losjes vastgebonden in een slaaphangmat. Het enige licht komt van een scherm aan de muur dat een zacht, grijsachtig licht afgeeft. Ik knoop de slaaplinten los en laat me op de vloer zakken. Die is ook zwart en glimt. Naast het grijze scherm ontwaar ik een deurhendel. Ik wrijf in mijn ogen, probeer wat wakkerder, wat alerter te worden. Waar ben ik? Ik hou de deurontgrendeling in mijn hand, tel tot vijf, haal nog eens rustig adem en doe dan de deur open.

Het witte ganglicht is pijnlijk fel en ik knijp mijn ogen samen. De gang is leeg en lijkt eindeloos door te lopen, tot hij de bocht omkeert. Niemand die me opwacht. Ik voel me loom en probeer het onbekende in me op te nemen. Welke basis zou dit kunnen zijn? De gang met een curve, dat zouden best eens de cirkels van Base Europe kunnen zijn. Niet ver van onze eigen basis en genoeg resources om een reddingsoperatie uit te voeren. Ik kijk links, dan weer rechts de gang in. Er komt niemand aan. Geen voetstappen, geen muziek, geen open deuren. Alleen het eeuwige gezoem van een ventilatiesysteem. Er is geen enkel herkenningspunt, geen enkel bordje dat aangeeft welke richting je op moet lopen, behalve de nummers die in lichtgrijs op de vele deuren staan gedrukt.

Ik kijk achterom naar mijn eigen deur, waarop in kleine letters 3123 *emergency accommodation* staat.

Op goed geluk loop ik naar links. De nummers op de deuren lopen op. Meer *emergency accommodation*, twee *cleansing rooms*, *storage*, *storage* en nog meer *storage*, *quarantaine units*...

‘Amaia?’, galmt mijn naam door de gang.

Ik draai me om.

Een lange man staat bij mijn deur en komt rustig op me afgelopen. Hij draagt een lichtblauwe jumpsuit met gele, hoekige vlakken. Base Europe. Ik had het goed. Nerveus loop ik de man tegemoet. Hij heeft halflang grijs haar, de lokken losjes achter zijn oren gestoken. We staan nu tegenover elkaar. Zijn grijze ogen zijn vriendelijk, lachen zachtjes. Hij steekt zijn hand uit. Ik buig. Handen schudden is voor mensen die ziek willen worden. Toen ik klein was en er van andere basissen nog regelmatig mensen langskwamen, is mij altijd ingeprent dat ik voorzichtig moest zijn, als Marsgeborene. Immuniteit wordt kennelijk nog steeds graag onderschat op Aarde, maar hier nemen we liever geen risico. Voor jou geen honderd anderen hier. We zijn niet zomaar te vervangen.

Zijn hand verdwijnt achter zijn rug en hij buigt ook. ‘Macht der gewoonte, excuses. Ik ben Ray en welkom op Base Europe.’

‘Dankjewel, ik...’

Plots flitsen er allerlei gedachten en beelden in losse flarden voorbij. De loomheid valt even weg. Ik probeer me te herinneren hoe ik hier terechtgekomen ben. Een te lage zuurstofmeter, de pil, de gil, de verdwenen opname, de radiostilte die al te lang duurde... Het lijkt niet allemaal even echt, alsof het een droom is. Ik moet naar huis bellen.

‘Gaat het?’

‘Ja, goed, nog wat slaperig... zeg, kan ik een commsmodule lenen, om contact op te nemen? Of is er al iemand onderweg om me op te halen?’

Ray kijkt even weg, naar de grond, zijn handen nog achter zijn rug, lijkt even na te denken, naar de juiste woorden te zoeken. ‘Ik... heb nog niets gehoord.’

Gisteren niet in ieder geval. Er lijkt een storing te zijn.'

Een storing? Gisteren? 'Hoelang heb ik geslapen?'

Ray kijkt op zijn polshorloge. 'Hm, zo'n achttien uur denk ik?'

Achttien uur. Achttien uur? De kalmte, de slaap, de loomheid, heb ik in één keer van me afgeschud. Achttien uur en niemand die contact opneemt of onderweg is. Een stilte die nu echt te lang duurt. Ik vraag me af hoe het met Elsie en Antoon gaat, maak me zorgen. Ik zie hun gezichten voor me. Elsie lacht, Elsie gilt.

'Kom, laten we naar de eetzaal gaan, dan kun jij wat eten en bel ik RadioCom.' Ray glimlacht, een geruststellende, haast vaderlijke glimlach, en hij gebaart me te volgen. Ik probeer alles uit mijn hoofd te zetten, in het nu te blijven, rustig te blijven, rustig. Samen lopen we de gang door, naar rechts dit keer. Na een paar minuten komen we bij het einde van de gang aan. Ray houdt zijn polshorloge voor het slot en de deur glijdt geruisloos open. We staan in een grote, witte ruimte. Aan beide kanten zijn grote ramen. Links is het rode oppervlak van Mars te zien dat zich uitstrekt tot aan de ruwe bergkam aan de horizon. Rechts is een deel van eenzelfde witte cirkel te zien. Ik weet dat daarbinnen nog een cirkel ligt. Op satellietopnames is Base Europe makkelijk te herkennen. Drie gigantische cirkels in elkaar, met in het midden een vierkant. Tenminste, zo ziet een piramide er van bovenaf uit. Ik loop richting het raam en ik zie de hoekige punt van de piramide ver boven de witte cirkelbebouwing uitsteken.

2131

Het is vijf jaar geleden dat ik voor het eerst en ook voor het laatst op Base Europe was, met Felicia, die op dat moment net meer dan vijftientig jaar op Mars leefde, of overleefde, zoals ze het zelf noemde. Ze was lief en wist alles, ze was misschien wel de persoon die het dichtst bij een moederfiguur kwam voor mij.

Ik heb mijn ouders nooit echt gekend. Een paar maanden na mijn geboorte vertrok mijn vader met een Chinese shuttle naar Aarde – er was op het laatste moment een plekje vrijgekomen. Niet veel later overleed mijn moeder aan een infarct. Ik bleef alleen achter op de basis, met Felicia en de anderen. In mijn account

staat een enkel bericht van mijn vader aan mijn moeder, uit 2116, waarin hij schrijft dat hij veilig geland is in China en na recuperatie waarschijnlijk afreist naar Spanje, waar hij ooit zelf geboren is. Dat is alles wat ik weet.

Samen met Felicia was ik hierheen gereden in de MarsHome Gold, een terreinwagen die meer ontworpen was om zijn looks dan de functionaliteit voor lange ritten op Mars. De wagen zat vol accenten en knopjes van glimmend goud en had relatief grote ramen. De stoelen waren bekleed met leer. Felicia had uitgelegd dat leer dierenhuid was, van een koe waarschijnlijk. Ik streek met mijn blote vingers over het zachte bruine oppervlak. Ik had nog nooit een dier gezien, alleen op film. Het idee dat dit huid was zoals mijn eigen huid maakte me altijd een beetje misselijk.

Felicia reed stevig door. De wagen bromde. Het was niet echt, alleen een geluidseffect, speciaal voor de mensen die eigenlijk op MarsHome zouden verblijven. We reden de hoofdweg op, een brede platgewalste route die de grootste basissen met elkaar verbond. Ik had vaak genoeg op de kaarten de routes bestudeerd tussen de grootste basissen: van Base Europe naar Zhonghua MZSC naar LATAMSA (NASA). Eenmaal op de hoofdweg piepte het puntje van Base Europe's piramide al snel boven de rotskam tevoorschijn. Nog iets wat ik alleen van foto's en filmpjes kende.

We waren op weg naar de grote viering van 75 jaar Marskolonisatie. Het was in 2131 al 75 jaar geleden dat de eerste mensen voet op Mars hadden gezet. Delegaties van elke basis, groot en klein, zouden naar Europe komen. Er zou zelfs een delegatie van Aarde zijn. Ik was benieuwd hoe anders zij waren. Mijn vijftienjarige ik was nieuwsgierig geweest van tevoren en vol energie. Het was de eerste keer dat ik op een andere basis zou verblijven.

Zelf was Felicia nerveus. Ze zei weinig tijdens de hele rit. Thuis had ze dagenlang gefluisterd met de andere ouderen, over allerlei dingen waar we volgens hen te jong voor waren om over mee te praten.

De piramide kwam steeds dichterbij. Na enkele minuten in een helverlichte tunnel waren we aan de andere kant van de rotskam. De witte cirkelbebouwing lag nu vlak voor ons, rond de hoekige piramide van waaruit je vast alles, maar dan ook

echt alles kon overzien. Het is nu al vijf jaar geleden, maar zo'n gevoel van verwondering gaat nooit helemaal weg.

Op Base Europe had iedereen ons, en eigenlijk vooral mij, nagekeken. Ik was de oudste Marsgeborene die haar hele leven lang op de rode planeet had geleefd. Op alle andere basissen werden kinderen uiterlijk op hun vijfde teruggestuurd naar Aarde. Altijd met een vrijbrief om terug te komen. Niemand die dat gedaan had in 75 jaar. Ik, Elsie en Antoon waren de oudste Marskinderen. De meeste mensen kwamen rond hun veertigste naar Mars, heel soms waren ze midden dertig, en reisden rond hun zestigste weer terug. Af en toe een baby of een peuter, veel mensen van middelbare leeftijd, en wij, dat waren de mensen die op Mars leefden.

Op de eerste dag kregen we een rondleiding door de piramide en het nieuwste gebouw, een complex uitgehouwen in de rotsen om kleine meteorinslagen te weerstaan en voorraden veilig te stellen. Ik had nog nooit zo veel mensen bij elkaar gezien. We waren toen op MarsHome nog met zeventien.

De tweede dag brachten we door in een van grootste theaterzalen van het nieuwe grottencomplex. De wanden waren bedekt met geïmporteerd cactushout en graniet. De rijen stoelen stonden in een halve cirkel, met een goed uitzicht op het halfronde grijze podium. Op de eerste rij zat een delegatie van de Verenigde Naties van Aarde, speciaal afgereisd voor de viering en de conferentie. Ze waren makkelijk te herkennen, in zwarte maatpakken. Iedereen draagt praktische jumpsuits hier. Felicia zat naast me, hield hun achterhoofden goed in de gaten.

Elke delegatie hield een toespraak over hun eigen basis, met mooie, dramatische of gezellige foto's achter hen op het scherm. Elk praatje was vol lof over het leven en de mens op Mars, met allerlei complimenten en heroïsche vergezichten over stedelijke agglomeraties of een basis om het heelal verder te verkennen. We waren pioniers, nieuwe helden, pelgrims. 'Maar niemand die hier echt wil blijven, ze gaan allemaal terug,' mopperde Felicia.

Aan het einde van de middag was het onze beurt. Felicia was met moeite opgestaan, met haar nog herstellende gebroken heup, en naar voren gestrompeld met

behulp van haar wandelstok. Op het podium deelde zij geen complimenten uit. Op het scherm achter haar waren allerlei nieuwsberichten te zien, over het faillissement van MarsHome, en tenslotte onze gezichten, alle zeventien mensen die hier al minstens vijftien jaar vastzaten. Ik keek naar mijn eigen foto en probeerde in mijn ongemak te verdwijnen in de grote zachte groene stoel, de blikken te negeren die prikten en staken. Felicia praatte verder over de repatriëringen die werden beloofd, weer uitgesteld werden en dus uitbleven tot nu toe.

De lucht leek onder spanning te staan. De mensen waren stiller dan bij eerdere toespraken. Er werd kort geklapt. Felicia liep in stilte terug naar haar plek, haar wandelstok duidelijk te horen op de trap met elke stap. Mensen fluisterden naar elkaar, wierpen korte blikken op ons. Ik vroeg Felicia of we dan nu naar huis konden gaan. Felicia had haar hoofd geschud. ‘Nee, kind, ik snap hoe je je voelt, maar ze mogen ons niet vergeten, ze mogen ons hier niet achterlaten. Jij en ik hebben rechten, het recht om terug te keren waar we vandaan komen, om die beslissing te maken.’

Die avond sleurde ze me mee naar het afscheidsdiner in de nieuwe kantine van het complex, een langgerekte ruimte met lichtblauwe en lichtgele patronen op de grijzige muren en pilaren. Er stonden overal ronde tafels met nummers op schermen. Wij zaten aan tafel elf, bij het panoramaraam, aan de achterkant van de zaal. Aan onze tafel zaten ook twee jonge mannen van een Zuid-Afrikaanse basis die pas net een half jaar hier waren, een oudere vrouw van de Chinese basis die bijna haar onderzoek af had en binnenkort hoopte terug te vliegen, en twee Portugezen die alleen maar in hun eigen taal met elkaar spraken. Terwijl de rest praatte over hun eigen basissen, staarde ik uit het raam, naar de veranderende kleuren in de lucht, de drie cirkels en de piramide. Ik hoorde nauwelijks wat mensen zeiden, wat ze vroegen. Ik wilde vooral naar huis.

Tussen de gangen door liepen mensen heen en weer, maakten praatjes. Felicia deed haar best om contacten te leggen met de Aardse delegatie en belangrijke mensen van andere basissen, maar er kwamen geen toezeggingen of plannen of afspraken of volgende ontmoetingen uit voort, alleen dat ze haar zorgen zouden meenemen, aan ons zouden denken bij lege plekken, of het doorgeven aan

de juiste commissie. Aan het eind van de avond was Felicia bozer en geïrriteerder dan ik haar ooit had gezien.

De volgende dag zou de Aardse delegatie weer terugvliegen na twee maanden toeren op Mars, samen met een aantal Marsbewoners van Base Europe die hun tienjarige verblijf er op hadden zitten. We stonden op een van de hogere verdiepingen van de piramide met een goed uitzicht op het vertrekplatform. Een shuttle stond klaar voor vertrek, verticaal, metalen neus in de lucht. Een wit wagentje reed van het grottencomplex naar het platform, nietig wit en klein zo tegenover het eindeloze rood. Tien mensen in logge ruimtepakken stapten uit en klommen langzaam de trap op. Over tien weken zouden ze op Aarde landen.

Ik hoorde het geroezemoes om mij heen niet meer. Ik was even vergeten waar ik was. Ik zag die deur opengaan, de mensen in hun pakken de luchtsluis instappen, en weer dichtgaan. Een rilling liep door mij heen. Een verlangen om ooit ook naar die deur te kunnen lopen, of te reizen, overviel me. Nog nooit had ik dat gevoeld of gewild of gedacht dat het kon, dat die mogelijkheid er was. Het was altijd te abstract geweest. Maar nu zag ik het, het was tastbaar. Het was de eerste keer dat ik de afstand tussen mij en Aarde voelde, echt voelde. Een afstand die niet, nooit, te overbruggen was voor iemand zoals ik.

2136

Het eten is hier natuurlijk beter. De gestoomde broccoli ziet er fris en groen uit, zo boven op lichtgele polenta-kussentjes. Er staat een schaaltje dampende bruine saus naast. Ray staat aan de andere kant van de ruimte te telefoneren. Ik wil weten wat hij zegt, maar mijn maag rommelt. Ik pak een lepel en giet alle saus in één keer over het eten.

Terwijl ik met grote, ongeduldige happen eet, ben ik niet in deze kille, witte eetzaal, maar in gedachten ben ik op mijn thuisbasis, in de woonkamer, en ik zit op de bank met Elsie en Antoon...

Ik schraap afwezig de laatste restjes bij elkaar. Het bestek tikt en schraapt over het bord. De deur glijdt open. Een man in een donkerblauw jumpsuit en gemilli-

meterd haar komt binnen, loopt met stevige passen op Ray af om een kleine platte doos af te geven en verdwijnt dan weer.

Even later komt Ray tegenover me zitten. Hij schuift de doos naar me toe. ‘Je polshorloge, ze hebben geprobeerd het te maken, maar...’

Ik til de deksel op. ‘Hij was al langer stuk, dat was niet van gisteren.’

Het grijze, doffe metaal vol krasjes staart me aan. Dit is van mij. Van mijn moeder geweest. Het zwarte scherm, ook met een paar krasjes, is dof, levenloos. Ik pak het op en doe snel het nutteloze horloge om. De magnetische sluiting doet het niet meer goed en soms valt het ding gewoon af.

‘Het is... een gewoonte,’ zeg ik. Een gewoonte, een raar iets hier, sentimentaliteit om dode dingen. De dingen moeten hier efficiënt zijn, nut hebben, anders kun je niet overleven.

Ray glimlacht. Zou hij me begrijpen? Hij doet de lege doos weer dicht. Opeens is zijn gezicht ernstig, de lach verdwenen. ‘Amaia... we hebben helaas nog geen contact kunnen krijgen met MarsHome.’

‘Helemaal niets?’

‘Nee, de commsmodules lijken handmatig uitgeschakeld te zijn. Er is nu een team bezig om te kijken of ze via de reguliere internetverbindingen contact kunnen forceren.’

Ik zeg niets. Ray schraapt zijn keel. ‘Ik heb voorgesteld dat wij ondertussen samen gaan kijken. Ok?’

2133

De tweede keer dat ik de afstand tussen mij en Aarde voelde, alle 54,6 miljoen kilometers, was toen het nieuwe beleid *Mars to Stay* bekend werd gemaakt. Het hield in dat alle mensen die vanaf dat moment naar Mars afreisden, er in principe zouden moeten blijven, en dat slechts tien procent van de Marsbewoners op de wachtlijsten terug zou kunnen vliegen. Het regende protesten op de communicatiekanalen.

In de vijfenzeventig jaar dat er mensen op Mars waren, was er namelijk geen enkele echte kolonie ontstaan. Het idee was dat een deel van de mensen zou blijven

hangen, de eerste echte bewoners zouden worden, maar er kwam een moment dat mensen gewoon terug wilden keren. Het was hier uitzichtloos, zeiden ze, de horizon bestond altijd maar uit hetzelfde rotsoppervlak – ze misten gras en blauwe luchten en de wind en zon in je gezicht. En dus waren de wachtlijsten voor de beperkte aantallen terugvluchten de laatste tien jaar steeds verder opgelopen.

Ik had het nooit aan iemand verteld, dat ik droomde om ooit naar Aarde te vliegen. Ik wist wel dat de kans miniem was. Ook al is de kans nog zo klein, ergens hou je toch hoop. Rationeel gezien zou het stom zijn om die hoop te veel te koesteren, maar je emotie verraadt jezelf, denkt daar anders over.

Mars to Stay was in ieder geval het begin van het einde. De vier Amerikaanse wetenschappers in onze groep wisten een plek en terugkeerrechten te bemachtigen op een nieuwe basis. We waren nog maar met dertien over. Net genoeg om de biosfeer, de hele basis, draaiende te houden. Mensen begonnen elkaar te ontwijken, in een eigen bubbel te leven, zonder elkaar te zien. Het was duidelijk dat niemand van ons bij de tien procent van de gelukkigen op de wachtlijsten zou horen.

Onze basis is een zelfstandige basis, ondanks het wegvallen van de Aardse tak. Het lukte ons net om alles draaiende te houden. We zijn veranderd in een niemandsland. Ooit was MarsHome een privaat experiment, gebouwd en gefinancierd door een bedrijf op Aarde, die woonruimte en permanente kolonisatie onderzocht en ontwikkelde. Nu is het van niemand meer. Want zodra het van je is, zodra je iets bezit, dan krijg je ook de verantwoordelijkheid erbij. Zoveel wist ik wel inmiddels, dat er niemand was die bezit wilde nemen van onze basis, al twintig jaar.

2136

De afstand tussen Base Europe en MarsHome is 187 km, hemelsbreed. Via het wegennetwerk, een collectie platgestampte en gewalste paden die op elkaar aansluiten, een organisch web aangelegd door marsrovers, wetenschappers en grondstofborers, is het net iets meer dan tweehonderd kilometer.

Het landschap is altijd hetzelfde. Rood. Rotsen. Sterren of zon aan de hemel. In films en series op Aarde staan er huizen langs wegen, zijn er treinen die dende-

ren op ijzeren rails, groene planten en lange bomen, eindeloze akkers tot aan de horizon, grijze luchten, bewolking heet zoiets zei Felicia, regen, bliksem, groen gras, soms bruin gras, soms geel. Elsie, Antoon en ik zetten altijd het beeld op pauze als er ergens een uitzicht was vanuit een trein, een auto of een vliegtuig. We bewonderden het groen, de drukte, de bebouwing, probeerden het ons voor te stellen.

We rijden de grote luchtsluis uit in een van de glimmende Europe Explorers. Mijn eigen wagen is stuk. De zuurstoftoevoer moet nog gerepareerd worden en de elektronica stoort nog steeds.

Naast me zit Ray die de wagen bestuurt, de stuurknuppel losjes in zijn handen. We rijden over een verharde, gladde weg, de basis af. De slagboom staat al open en we rijden een brede onverharde weg op. De capsule waar we in zitten hobbelt bijna niet op en neer, maar beweegt mee met alle schokken en het lijkt net alsof we zweven. Het is stil in de capsule. Zelfs geen ruis van een radio, alleen het gehobbel over de weg, het tikken van metaal tegen metaal tegen rots.

Ray draait de muziek aan. Een popperig deuntje klinkt zachtjes door de luidsprekers heen. ‘Misschien moeten we het ergens over hebben.’

‘Hoezo?’

‘Gewoon, even denken aan andere dingen. We zijn nog wel even onderweg.’

‘Wat voor dingen?’

‘Nou, ik ben wel benieuwd bijvoorbeeld, wat je doet op je basis.’

‘Dat is niet zo interessant. We houden vooral de basis draaiende: eten, zuurstof, onderhoud. In mijn vrije uren doe ik gesteenteonderzoek en volg ik online vakken. Ik probeer een soort van onderzoeker te worden eigenlijk.’

‘Een soort van?’

‘Ik ben nooit naar een school of universiteit geweest. Ik kan niet zomaar onderzoeker worden.’

Ray lacht alleen maar en wisselt van muziek.

‘En wat doe jij?’, vraag ik.

‘Ik deed mee aan een groot onderzoeksproject over grondstoffen.’

‘Deed?’

‘Mijn deel is afgerond, dus ik moet binnenkort terug. Mijn wetenschappelijk verblijf van vijftien jaar zit erop. Over twee maanden vertrekt de vlucht.’

‘En wat ga je dan doen, op Aarde? Heb je daar een basis, een “huis”?’

‘Geen idee.’

‘Hoe kun je geen idee hebben?’

‘Pensioenleeftijd – een gek iets, maar op een bepaalde leeftijd krijg je zomaar geld en hoef je niets meer te doen, alleen maar te sterven, het liefst op tijd zodat je niet te veel geld kost.’ Ray lacht, maar zijn ogen zijn star en hard.

‘Grapje,’ zegt hij.

Ik glimlach, vraag me af hoe het is om niets te doen en ik kijk uit mijn zijraam. De piramide van Base Europe verdwijnt langzaam uit zicht.

‘Soms vraag ik me weleens af hoe het zou zijn om hier te blijven. Ik voel me hier aardig thuis.’

‘Als je blijft, dan moet je voor altijd hier blijven.’

‘Ik weet het.’

‘Zou je het kunnen? Want niemand wil blijven.’

De lach verdwijnt van Ray’s gezicht. ‘Sorry, het was stom om hier over te beginnen, zeker omdat...’

‘Ik vind van niet.’

‘Nee?’

‘Nee, maar waarom zou je? Waarom zou je blijven?’ Ray kijkt me niet aan, maar recht voor zich uit, naar de weg, ook al rijden we nu op automatische piloot.

‘Zoals ik al zei, ik heb geen idee wat ik ga doen, ik heb eigenlijk niets om naar terug te keren.’

‘Ik snap eerlijk gezegd niet hoe dat een reden kan zijn om te blijven.’

‘Het was een reden om af te reizen.’

We rijden verder over de weg, luisteren naar de muziek en zeggen verder niets meer. De minuten tikken langzaam voorbij op de dashboardklok. Hoe dichterbij we komen, hoe meer mijn zorgen terugkomen, hoe minder ik al die enge gedachten kan negeren, over Elsie en Antoon, de gil, de problemen met het karretje, de radiostilte...

Na een tijdje vraagt Ray of er dingen gebeurd zijn, gekke dingen, op onze basis, iets wat de stilte zou kunnen verklaren. Een vraag die hij al langer wilde stellen, zoveel is duidelijk. Mijn hersenen lijken stil te staan, de vraag steekt. Ik weet dat ik het moet zeggen. Het zou absurd zijn om het niet te vertellen.

De capsule zweeft voort over de hoofdweg richting onze vallei. Ray neuriet mee met het nieuwe popdeuntje.

‘Er zijn mensen verdwenen.’

Ray stopt met neuriën. ‘Wat? Wat bedoel je?’

‘Ze zijn weggelopen en nooit meer teruggekomen. Felicia, Sam, Yenn...’

Hij staart voor zich uit, de uitdrukking op zijn gezicht vlak, verstomd. Ik weet het. Je verdwijnt niet zomaar op Mars. Het is niet als op Aarde, maar ook dan betekent het niet veel goeds.

Ik vertel Ray kort en hakkend over de verdwijningen. Op een gegeven moment laat ik het voor wat het is. De rest van de reis kabbelt voort, in stilte. We rijden over de hoofdweg. Bij een kleine onderzoeksbasis van Europe, MELIS, slaat Ray de zijweg in. De cilindervormige basis van metaal weerkaatst het laatste zonlicht. Rood zand wervelt van het dak af in de wind.

We rijden de zijweg verder af en laten Ray's bewoonde wereld achter ons. De zijweg kronkelt om heuvels en grote stenen heen. Onze basis ligt in zijn eigen vallei. Er had een groot wooncomplex moeten liggen met twee biosferen. MarsHome, het eerste bewoonbare complex enkel voor niet-onderzoekers. Voor mensen die wat anders wilden dan Aarde. Felicia vertelde er graag over. Hoe mensen niet-bestaande appartementen hier op MarsHome kochten. Felicia en dertig anderen waren de laatste bemande missie geweest, om de biosferen verder uit te bouwen en het eerste grondwerk voor de tweede set van appartementen aan te leggen. Zo'n vijf jaar na aankomst was het geld op. De laatste vlucht met materialen had geen brandstof meegekregen om terug te reizen. Er was een videoboodschap achtergelaten. Failliet, geen geld, sorry, dit was het dan. Bij dat deel van het verhaal sloeg haar stem altijd om, werden haar zinnen kortaf, onafgemaakt, een woede die maar niet weg wilde waaien. Ik mis Felicia, en haar woede.

2135

De dag dat Felicia verdween, was niet lang nadat de definitieve beslissing was gevallen. Op een ochtend zat er een brief in onze accounts, dat geen van ons nog op de wachtlijsten stond. Een tweede brief volgde niet veel later. De commissie verantwoordelijk voor multiplanetaire repatriëring had niet de benodigde financiering gevonden, maar stelde voor de eigenaarsrechten van MarsHome in een coöperatie onder te brengen, waar wij allemaal eigenaar van zouden zijn. De aktes waren alvast opgemaakt en bijgevoegd in onze accounts.

Er was definitief geen weg terug. Dat was de derde keer dat ik de afstand voelde, tussen hier en daar.

2136

Na vier uur doemen eindelijk de restanten van MarsHome op. Mijn thuis. Mijn hart maakt ondanks alles een blij sprongetje. Een biosfeer, wit en glimmend metaal en glas, steekt fel af tegen de rode achtergrond. Naast de biosfeer staan twee cilindervormige gebouwen, verbonden door een gang waar ooit een gat in is geslagen en die dus niet meer zonder ruimtepak gebruikt kan worden. Ik wijs Ray het rechter gebouw aan, ons leefgebouw.

Er komt niets binnen op de commsmodule, geen begroetingen, geen vragen wie we zijn, geen waarschuwingen. Ray zet de muziek uit. Het is stil. We kijken naar de kleine ramen, of we mensen zien kijken of zwaaien, een teken van leven geven.

Zonder iets te zeggen staan we stil voor de luchtsluis voor personen. We sluiten onze pakken, zetten onze helmen op en draaien de zuurstoftoevoer open. Ray opent de deuren en we lopen richting de sluis. Mijn hart klopt, mijn hoofd bonkt. De zon is bijna weg, de schaduwen van het gebouw lang. De zuurstofpomp lijkt een immense herrie te maken. Daar zijn we dan.

Ik open de luchtsluis met de noodhendels. De kleine ovaal ruimte voelt tegelijkertijd vertrouwd en vervreemdend aan; een van de lampen aan het plafond flikkert. Ray sluit hardhandig de deur achter mij. De mechanische klik echoot door de sluis. Ik zet het protocol in werking om de ruimte met lucht te vullen, dat doet

het nog wel. We laten onszelf zakken in de stoelen aan de wand. Ray ligt in de stoel tegenover mij, starend naar het grijze plafond. Ik luister naar de sissende lucht, het tikken en de piepjes van de commsmodule die de zuurstof- en drukniveaus bijhoudt.

Wanneer het signaal klinkt, zetten we onze helmen af en doen onze pakken uit. Ik hang mijn spullen op in het vak waar ik ze twee dagen geleden uithaalde. Ray staat al bij de deur, wacht tot ik naast hem sta en ontgrendelt de noodhendel. De deur komt met grote tikken los en zwaait open. Een muffe lucht komt ons tegemoet. We lopen voorzichtig de witte gang in. Het licht is uit. De deuren naar de kantoren, de opslagruimtes, zitten allemaal dicht.

‘Zullen we het verdelen?’ vraagt Ray, ‘of wil je samen de basis door?’

‘Verdelen. Kijk jij hier?’

Ik programmeer de algemene toegangscode in zijn horloge. Ray knikt. Ik loop verder de gang door. Achter mij hoor ik Ray de eerste deur openen. Zelf voer ik handmatig de *override*-code in van het slot van de woonlounge. De deur zoemt en kraakt langzaam open. De ruimte is verlaten, maar het licht staat hier wel aan. Het voelt leeg en vreemd. Normaal is er altijd wel iemand die op een van de banken zit te lezen of naar het scherm kijkt, staan er mensen in de keuken te koken of voedsel te conserveren in grote plastic bakken, of zijn aan het werk achter een van de terminals aan de achterwand.

‘Hallo?’, zeg ik zachtjes. De ruimte lijkt kleiner te zijn, zo zonder mensen, zo stil en tegelijkertijd ook groter dan eerst.

Ik loop naar de metalen trap aan het andere eind van de ruimte, kijk goed of er niemand ligt of dat er iets is dat niet klopt. Maar alles lijkt te kloppen. Er is gewoon niemand. ‘Hallo? Elsie? Antoon?’ roep ik, nu wat luider, vanaf halverwege de trap. Ik weet niet wat ik verwacht, behalve de stilte, maar toch ben ik teleurgesteld en ik loop de trap verder op. De metalen treden piepen. Een bonk, een klop. Bonk bonk bonk. Ik val bijna van de trap van schrik en kan me nog net vasthouden aan de railing. Het gebonk echoot door de ruimte. *Amaaiia*, hoor ik nog net. Achter een raam op de eerste verdieping, vlak boven mij, zie ik Elsie staan, met een blauw oog.

Blij ren ik de trap op, de deur door en probeer de kamer van de ziekenboeg te ontgrendelen. De deur gaat niet open. Antoon staat vlak achter de deur, laat een code zien op zijn scherm. Ik voer deze in en de deur klikt lopen. We vallen elkaar in de armen. ‘Amaia, je bent er nog...,’ zegt Elsie en ze omhelst me nu ook.

‘Waar is de rest?’ vraag ik.

Antoon staat onwennig op de gang om zich heen te kijken. ‘Weg, denk ik.’

Terwijl Antoon en ik in de beveiligde videobeelden proberen te komen, gaat Ray door de ruwe datalogboeken heen. Elsie zit naast ons op de bank en smeert crackers met vloeibare nepkaas, die ze aan ons doorgeeft. Terwijl wij met onze vingers tikken en klikken op schermen en toetsenborden, vertelt ze dat de rest wilde dat zij per se mee gingen op een ruimtewandeling. ‘Het voelde gewoon niet goed, Amaia,’ en ze geeft me een cracker aan. We weten allemaal wat er gebeurt als je te lang buiten bent. Het is te koud, te donker en er zit niet genoeg zuurstof in een kleine meeneemtank. Je overleeft het niet. We verbaasden ons altijd dat mensen op Aarde zomaar naar buiten konden lopen, dat binnen zitten iets vreemds was, een straf zelfs voor kinderen.

Het ontsleutelingsprogramma draait maar door op ons scherm. Nog geen resultaten. Antoon vertelt hoe Danni hem bewusteloos probeerde te slaan en ze zich toen opsloten in de ziekenboeg onder quarantaineprotocol. ‘Ze hebben nog best een tijdje geprobeerd ons uit de kamer te lokken en mijn nieuwe deurcode te ontcijferen, maar op een gegeven moment gaven ze op en werd het stil.’

Ik kijk naar Ray, die zich naast mij door een eindeloze stroom codes en automatische notities werkt. Opeens licht zijn gezicht op, stopt hij met scrollen en gaat iets dichterbij het scherm zitten.

‘15:52MT, twee dagen geleden, de deuren van de zuidsluis. Er zijn zeven personen vertrokken. Geen terugkeerregistraties.’

Niet veel later klinkt er een piepje op onze terminal. De videobeelden openen zich. Antoon vraagt de beelden op van twee dagen geleden, 15:52MT. We zien de rest van onze basisleden elkaar in ruimtepakken helpen. Elsie komt naast ons staan. ‘Je hoeft dit niet te zien,’ zegt ze nog.

‘Jij ook niet.’

Toch kijken we samen naar hoe ze hun helm opzetten, gaan liggen in de hangstoelen en wachten tot het automatische ontluichtingsproces is afgelopen. We spoelen vooruit, tot er meer beweging in zit. Iemand opent de buitendeur en één voor één staan ze op, lopen de deur uit. Zo simpel is het. Zonder gedag te zeggen. Antoon legt een arm om me heen, Elsie's hoofd ligt op mijn schouder. Hun schaduwen verdwijnen, de deur glijdt dicht en het licht dooft in de sluis.

2136: twee Marsmaanden later

Het is een mooie dag vandaag, bedenk ik me, een mooie laatste dag op Mars. Een van de weinige dagen dat het echt zonnig is hier. Ik heb voor het laatst mijn oude vertrouwde ruimtepak aan, mijn helm op. Ik haal rustig adem, kijk om me heen en ik kan het niet helpen. Ik moet glimlachen, hardop lachen zelfs. Mijn lach echoot door mijn helm.

Om mij heen staan nog vijf andere reizigers, ook in witte pakken met helmen op. We staan in de transporttruck. Onze handen om de railing, met uitzicht over de piramide van Base Europe, de cirkels eromheen. De ramen zijn te klein en reflecteren te veel zonlicht, maar ik weet dat er daarbinnen mensen staan te kijken, zoals ikzelf vijf jaar geleden. Ray, die daarbinnen staat, die blijft, in plaats van dat hij hier op de truck staat om terug te vliegen.

De trucks stoppen bij de shuttle. De raket torent boven ons uit. We stappen voorzichtig uit en iemand steekt zijn hand uit om mij te helpen uitstappen. We lopen met grote stappen de trap op, naar het toestel toe. Bovenaan stoppen we en we zwaaien naar de piramide. Ik zwaai, probeer het landschap nog eens in me op te nemen, voor een laatste keer.

Onwennig en nerveus stap ik de luchtsluis binnen en ga in een van de stoelen liggen. De deur sluit met een harde klik. Het protocol wordt in gang gezet. Nog even en dan gaan we de lucht in. Dan heb ik voor het eerst in mijn leven geen vaste grond meer onder mijn voeten. De ruimte in, naar orbit en dan overstappen op een spacecruiser die ons naar Aardes orbit zal brengen, om dan met een andere shuttle af te dalen naar Aarde, en zo, beetje bij beetje, de afstand te overbruggen, de afstand tussen mij en Aarde.

Workshop leader: Rochita Loenen-Ruiz

Text editor: Els Brinkman

Design, cover and illustrations: Juliet Ulehake

The illustrations are based on original material created by Mariëlle Verdijk (p. 6), Juliacks (p. 20), Jamie den Haan (p.50), Venus Jasper Griepink (p.122) and Anna Hoetjes (p. 170).

Printing by Drukkerij RaddraaierSSP, Amsterdam

Binding by AGIA speciale grafische afwerking, Amsterdam

© 2021 Other Futures and the authors

Envisioning Other Futures is published by

Mouflon Foundation/Other Futures

Wiborgeiland 29

1014 ZC Amsterdam

Netherlands

<https://otherfutures.nl/en/>

info@otherfutures.nl

This publication has been made possible with the generous support of the Bankgiro Loterij Fonds. We thank VondelCS for hosting the launch of the publication on February 18 2021.

**OTHER
FUTURES**

BankGiro
Loterij | **FONDS**

**VON
DEL
CS.**

Mariëlle Verdijk
Juliacks
Lucia van den Brink
Vivienne Wong
Lara Rose Eikamp
Yannick de Jong
Germaine van der Sanden
Venus Jasper Griepink
Storm Vogel
Anna Hoetjes
Corianne Oosterbaan